

VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES

Dežela polnih in votlih strahov

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Pomurski študenti in dijaki delamo
na domačem študentskem servisu!

SAMOTA ŠTUDENSKI SERVIS FINANCIRA

POMURSKO ŠTUDENSKO ORGANIZACIJO!

Mladinski servis

pomurski študentski servis

M. Sobota, Štefana Kovača 30 (v soboškem kinu), tel., fax: 069 21 038

VESTNIK

Murska Sobota, 15. junija 1995, leto XLVII, št. 24, cena 150 SIT

Novi senior
evangeljske
Cerkve

069/31-633
0609/613-372
PYRAMIDIA
uradni prodajalec
mobitel
Mladinska ul. 8 ** M. Sobota

VREME

Ob koncu tedna bo
spremenljivo vreme,
možne so plohe ali
nevihte.

Vestnikov koledar
15. junij, četrtek, Režnje telo
16. junij, petek, Beno
17. junij, sobota, Gregor
18. junij, nedelja, Bogdan
19. junij, ponedeljek, Julijana
20. junij, torek, Božidar
21. junij, sredo, Alojz

Pregovor
Ob kresli (21. junija) se dan
obesi.

Fotografija: J. Z.

**Vestnikov vlak
1995:
24 ur na
železni cesti**

**Gary Cooper,
konjski tatovi
in cestni
roparji**

**Varstroj pod
taktirko
novega
direktorja**

**Stroj, ki ne
pozna ljudi**

**Vabljeni
k vpisu delnic
II. emisije!**

Informacije: 061/264 382

UBSK BANKA
EUROIN FOND

**Pol stoletja
čebelar**

VESTNIKOV VLAK - Prejšnjo soboto je na pot krenil tradicionalni Vestnikov vlak, ki je na izlet v Novo Gorico in okolico popeljal več kot 700 bralcev našega tednika. Tokratno potovanje je bilo od dosedanjih najdaljše tako po poti kot po času, saj smo bili zdoma skoraj 24 ur. Poglejte na 13. stran!

Vse potivodijo v **Potrošnik**

Da bo prhanje in kopanje v vročih dneh prijetnejše, sta pripravila

Potrošnik in
kolpa-san

akcijsko prodajo

kopalnih kadi - pršnih kabin - masažnih
kadi in kopalniških omaric

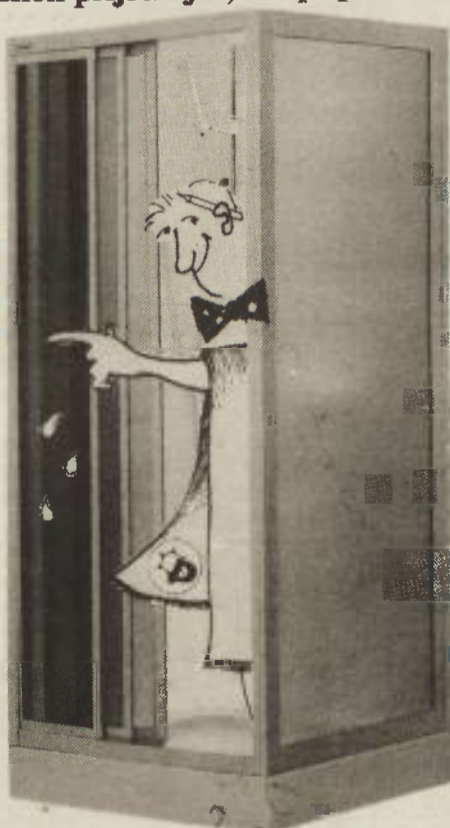
cene nižje 15 %

z gotovinskim plačilom še dodatnih 5 %
popusta

V prodajalnah s keramiko in kopalniško
opremo tudi keramične ploščice in sanitar-
na keramika

z 10 % popustom in 5 % dodatnim popus-
tom za gotovinsko plačilo.

UGODNA PRODAJA OD 15. DO 30. JUNIJA!

Letošnji 16. junij je za slovensko srednje šolstvo prav gotovo zgodovinski datum. To je namreč prvi dan mature - preskus znanja ob koncu štiriletne- ga izobraževanja. Ta izraz doslej še nikoli ni bil uraden in zapisan na spričevalih ali kakšnih dru- gih šolskih dokumentih, čeprav smo običajno go- vorili o maturantih, kadar smo jih na primer vide- vali, ko so ob koncu šolskega leta korakali po uli- cah, prepevali tisto znano dijaško pesem Gaudea- mus igitur ..., nosili transparente in si od veselja na razne načine dajali duška.

Dijaki, ki v tem šolskem letu končujejo srednjo šolo, jo bodo lahko pravzaprav dokončali na dva načina: z maturo ali zaključnim izpitom. V prvem primeru jih čaka zunanji izpit, ki je enak za vse

la tudi končanje srednje šole za tiste, ki študija ne nameravajo nadaljevati. Zaključni izpit pa je neko- liko lažja oblika končanja srednje šole, saj se opra- vlja le iz štirih predmetov, obvezen pa je le sloven- ski jezik, medtem ko lahko dijak izbira med ma- tematiko in tujim jezikom ter si izbere še dva dru- ga predmeta ali namesto enega izbirnega predme- ta pripravi seminaro nalogo. Izpraševalci na zaključnem izpitu so učitelji šole, ki jo je dijak obiskoval. To je torej le notranje preverjanje znanja, kakršno smo poznali že doslej, in je bilo nekaj let ukinjeno v času tako imenovanega usme- rjenega izobraževanja.

Ko smo te dni poklicali vse pomurske srednje šole in povprašali, kako bo pri njih z maturo, smo

Matura je tu

kandidate. Opraviti ga bo potrebno iz petih pred- metov, od katerih so trije obvezni, in sicer sloven- ski jezik in književnost (namesto tega lahko tudi madžarščina ali italijanščina za dijake »narodno- stnih« šol, kakršna je tudi Srednja dvojezična šola Lendava), matematika in tuji jezik (prvi) ter še dva izbirna predmeta, ki sta bila v predmetniku naj- manj 280 ur. Preverjanje znanja maturitetnih pred- metov bo pretežno v pisni obliki, pri nekaterih predmetih pa še ustno. Ocenjevanje bo eksterno, to pomeni, da bodo pri tem sodelovali zunanji ocenjevalci, ne pa recimo profesorji, ki so dijake poučevali maturitetni predmet. Zato bo matura obenem tudi kvalifikacijski izpit, s katerim bodo univerze ali druge visokošolske ustanove ugotavlja- le usposobljenost kandidatov za študij. Matu- rantom torej ne bo potrebno opravljati nobenih do- datnih izpitov, razen tam, kjer bo kot pogoj za vključitev preskus določene posebne nadarjenosti (npr. umetniške) ali psihofizične sposobnosti (npr. šport). Uspešno opravljena matura pa bo pomeni-

dobili odgovor, da so povsod pripravljeni na to po- membno dejanje in da se bo v petek lahko nemo- teno začela. Število (pravih) maturantov pa bo 320. Kot je bilo pričakovati, so se za maturo odloči- li skoraj vsi gimnazijci v Murski Soboti, Ljutome- ru in Lendavi, v drugih 4-letnih programih pa je več tistih, ki se nameravajo zadovoljiti le z zaključnim izpitom. Če bodo hoteli nadaljevati izobraževanje, se bodo lahko vpisali le na strokovne višje ali viso- ke šole, ki jih je zaenkrat v Sloveniji bolj malo.

Z maturo in zaključnim izpitom smo tako na- posled uvedli v naš šolski sistem razlikovanje izobraževalnih ciljev na štiriletnih srednjih šolah. Dosedanje načelo je bilo, da mora biti znanje sre- dnješolcev hkrati namenjeno za nadaljnje šolanje ali za takojšnjo vključitev v delo, odslej pa si dijak sam izbere svoj cilj, s tem da se odloči za maturo ali zaključni izpit, in od njega se ne pričakuje več, da bi moral hkrati obvladovati temeljna in »usme- rjena« znanja. Tako pa je najbrž tudi edino pravi- lno.

JOŽE GRAJ

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Slovenska akademija znanosti in umetnosti je na volilni skupščini predstavila 31 kandidatov za svoje redne, izredne in dopisne člane. Na tajnih volitvah so bili izvoljeni vsi, razen dr. Jožeta Toporišiča, kar je edinstven primer v zgodovini te naše najvišje znanstvene in umetniške ustanove.

OTOČEC - Za zaprtimi vrati sta se neuradno sešla predsednika hrvaške in slovenske vlade Nikica Valentič in dr. Janez Drnovšek. V krajši izjavi za javnost sta premiera poudarila, da sta se o vseh vprašanih pogovarjala zelo korektno. Usklajeno naj bi bilo 98 do 99 odstotkov državne meje, kar je velik napredek. Govor je bil tudi o drugih temah, kot so dolgovi Ljubljanske banke hrvaškim varčevalcem, krška nuklearka in slovenski počitniški domovi na Hrvaškem.

LJUBLJANA - Slovenski obrambni minister Jelko Kacin se je pogovarjal z madžarskim kolegom Györgyem Keletijem. Posebno pozornost sta namenila skupnemu izobraževanju vojaških starešin in pripravam na skupne slovensko-madžarske vojaške vaje.

LJUBELJ - Ob 50. obletnici osvoboditve koncentracijskih taborišč so v soboto pod Ljubeljem, kjer je bila med drugo svetovno vojno podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen, pripravili spominsko slovesnost. Na njej je spregovoril tudi predsednik države Milan Kučan.

LJUBLJANA - Predsednik državnega zbora Jožef Školč je sprejel iranskega veleposlanika Mehdijsa Mohtashamija. Pogovarjala sta se o aktualnih političnih vprašanih meddržavnih odnosov.

PO SVETU

ANKARA - Slovenski predsednik Milan Kučan je bil na prvem uradnem obisku v Turčiji. Sprejeli so ga najvišji predstavniki države: predsednik Sulejman Demirel, premierka Tansu Ciller in predsednik parlamenta Husamettin Cindoruk. Obljubili so vso podporo v slovenskih prizadevanjih za vključitev v Nato in Evropsko unijo. Ugotovili so, da Turčija in Slovenija lahko pomembno prispevata k trajni rešitvi bosanske krize.

KIJEV - Ukrajinski predsednik Leonid Kučma je za 28. junij razpisal referendum, na katerem se bodo volivci odločali, komu bolj zaupajo, njemu ali parlamentu.

KAIRO - Ameriški zunanji minister Warren Christopher je bil že trinajstič na Bližnjem vzhodu, kjer je skušal spraviti k pameti zlasti Sirijo in Izrael, ki naj bi pristala na nadaljevanje pogajanj. Najtrši oreh med državama je meja.

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je v kongresu prvič uporabil pravico veta, in sicer pri sprejemanju zakona, s katerim naj bi za 16,4 milijarde dolarjev zmanjšali izdatke v tekočem proračunskem letu.

NEW YORK - V prostorih stalne misije Republike Slovenije pri OZN sta veleposlanik Savdske Arabije pri OZN Gafar Alagany in slovenski veleposlanik Danilo Türk podpisala protokol o navezavi diplomatskih odnosov med državama.

BRUSELJ - Obrambni ministri zveze Nato so enoglasno podprli oblikovanje mednarodnih enot za hitro posredovanje v Bosni.

LONDON - Pospešena in učinkovita integracija Slovenije v Evropsko unijo, njeno sodelovanje v Partnerstvu za mir, križa v Bosni, delitev zapuščine nekdanje Jugoslavije in dvostranski odnosi so bili v ospredju pogovorov slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja z britanskim sekretarjem za zunanje zadeve Douglasom Hurdom. Britanija je znova poudarila, da podpira prizadevanja Slovenije za čimprejšnjo ureditev pridruženega članstva v Evropski uniji.

GDANSK - Napočil je zadnji čas, da ustavimo ofenzivo postkomunistov, je dejal poljski predsednik Lech Walensa na 7. kongresu neodvisnega sindikata Solidarnost. V Solidarnosti, ki jo je nekoč vodil, dokler ni postal predsednik države, zdaj očitno išče zaveznika v kampanji za predsedniške volitve.

BUDŽUMBURA - Državljanska vojna v afriški državi Burundi zahteva vedno več žrtev. Vladni vojniki so med očističevalno akcijo pobili 40 ljudi, med žrtvami so bili tudi otroci.

SARAJEVO - Poveljstvo južnega krila Nata je sporočilo, da je intervencijska enota ameriških marincev rešila ameriškega lovskega pilota kapitana Scotta F. O'Gradyja, ki so ga bosanski Srbi sestrelili pred tednom dni. Operacijo je izpeljalo štirideset marincev z amfibijske desantne ladje Kearsarge na dveh helikopterjih v spremstvu štiridesetih Natovih lovskih letal, helikopterjev in leteličih radarjev.

NEW YORK - Slovenska pogajalska ekipa pod vodstvom dr. Mojmirja Mraka in mednarodni koordinacijski komite (ICC), ki mu predseduje Chemical bank, sta sklenila prvi, okvirni sporazum, s katerim naj bi naša država prevzela 18 odstotkov skupnega dolga nekdanje SFRJ. Slovenija bo plačala 710 milijonov dolarjev.

BRUSELJ - Nekdanji švedski premier Carl Bildt je bil izvoljen za novega posrednika Evropske unije pri reševanju krize v nekdanji Jugoslaviji. Zamenjal je lorda Davida Owna.

K čemu se nagiba prvi mož svetovne organizacije?

Po mnenju prvega moža svetovne organizacije Butrosa Galijsa so v tem trenutku možne le različne mirovne operacije, ki bi vzpostavljale mir oziroma v spor vpletene strani prisilile, da spoštujejo sklepe varnostnega sveta. Za to namreč OZN nima niti dovolj sil, kaj šele moči. Nerešeno je tudi vprašanje financiranja. Samo na račun mirovni operacij dolguje države članice svetovni organizaciji približno 1,4 milijarde dolarjev. Zanimiva je tudi ugotovitev generalnega sekretarja OZN, da je sistem sankcij, s katerimi je poskušal varnostni svet v zadnjih letih čedalje pogosteje kaznovati države, ki so prekršile osnovne norme mednarodnega prava, v bistvu škodljiv. Po njegovem mnenju so namreč tudi v nasprotju s členi ustanovne listine OZN, ki govorijo o pravici do hitrejšega razvoja. Vse to govori v prid trditvi, da se generalni sekretar OZN Butros Gali čedalje bolj nagiba k temu, da bi bile sankcije čim redkeje uporabljene, ker imajo veliko stranskih in negativnih učinkov.

Izhajati je treba iz spoznanja, da so svetovni organizaciji neposredno po koncu hladne vojne ter po zgleditvi glavnih nasprotij med Vzhodom in Zahodom obetali veliko prihodnost. Marsikaj so Združeni narodi izpolnili, saj so se izkazali primerne za organiziranje dialoga med velikimi in majhnimi državami, za pomoč beguncem kjerkoli po svetu, za izboljšanje zdravstvenega položaja na svetu, kot tamponska cona med dvema sprtnima stranema in podobno. Zelo malo uspeha pa so imeli pri vzpostavljanju miru na kriznih območjih in ohranjanju tako vzpostavljenega miru.

Za večjo učinkovitost na tem področju je generalni sekretar OZN Butros Gali predlagal vzpostavitev vojaške enote za takojšnje vojaške posege pod

zastavo Združenih narodov. Nič ne bi bilo nevarnejše za mirno akcijo, pravi prvi mož svetovne organizacije, kot če od sil OZN zahtevali vojaško akcijo brez ustreznih oborožitvenih in logističnih podpore. Glede na izkušnje modrih čelad v Somaliji in BiH je Butros Gali mnenja, da kaže realno oceniti pričakovanja od posegav Zdrženih narodov na kriznih območjih.

Že leta 1992 je Butros Gali predlagal, da bi sestavili enotno OZN, ki bi bila ves čas pripravljena na orožje, da bi, če bi bilo potrebno, zagotovila mir tudi v vojaško silo. Po mnenju operativcev niso za neučinkoviti pri ohranjanju miru na kriznih območjih krive le prizadete države in organizacije, temveč razlike v volji vladi, ki so poklicane prevzeti odgovornost za predlagane ukrepe.

Butros Gali očita državnim članicam, da ne dajo svetovni organizaciji na voljo dovolj visoko izobolane kadra, ki bi prevzel posredniške naloge ali organiziral volitve in sodelovanje humanitarne pomoči. Večjo učinkovitost pričakuje od predlagane reforme Združenih narodov, za katero se ogreva vedno več držav, tudi svetovne organizacije.

šsm MILAN JERŠIČ

Pavlova hiša v Potrni

Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko je, kakor piše v njegovem podnaslovu, »znanstveno društvo prijateljev za uveljavitev, uresničevanje in pospeševanje medčloveških, kulturnih in šolskih pravic in dejstvom državljanov slovenskega jezika na Štajerskem, kakor so navedene v 7. členu državne pogodbe iz leta 1955«. V njem so torej združeni avstrijski štajerski Slovenci.

Društvo je svojim članom pred dnevi poslalo okrožnico, v kateri obvešča, da ima od 3. aprila letos lastno pisarno, v katero lahko kadarkoli pokličejo po telefonu ali pošljejo sporočilo po telefaksu. Pisarna je v Gradcu, na Prankergasse 27, poštna številka Gradca je 8020, telefon in telefaks pa imata številko 0316 97 13 83. Ob torkih in petkih je v pisarni novi znanstveni tajnik društva mag. fil. Christian Promitzer.

Sporočajo tudi, da je svet slovenske manjšine v Avstriji lansko leto decembra soglasno sklenil, da bo zveznemu kanclejevemu uradu priporočal, naj vanj sprejme tudi zastopnike Kulturnega društva člen 7, in da že potekajo ustrezne aktivnosti.

Pet članov društva je v Potrni kupilo domačijo s hišno številko sedem, po domače Pavlovo hišo, ki je na voljo društvu. V njej bo dvojezični kulturni dom z dvorano za shode in knjižnico. Ob hiši je 40 arov travnika in sadovnjak. 24. junija nameravajo v njej sklicati izredni zbor članov, da bi jih seznanili z začetnim delom, financami in nameni pri njenem prenavljanju in preurejanju. Zanimivo bi lahko bilo, pišejo, da bodo takrat brezplačno razdelili nekaj slovenskih kasov za otroke s pravljicami in glasbo.

Predsednik društva Branko Lenart člane obvešča, da se je preteklo jesen z deželnim šolskim svetom pogovarjal o tem, kako bi znova »pognali« pouk slovenščine kot fakultativnega predmeta v šolah vzdolž štajersko-slovenske meje. Okrožni šolski inšpektorji so poizvedovali, koliko učencev bi želelo obiskovati pouk slovenščine, in so prišli do tehtne številke: na osnovni šoli v avstrijski Radgoni se je prijavilo 29 učencev, v Ehrenhausnu okrog 50 in v Ei-

biswaldu okrog 70. Zdaj se slovensčino uradno poučuje samo na šolah v Gamlitzu in Arnfelsu. To so dobre vesti o Kultur-nem društvu člen 7 za avstrijsko Štajersko. Slabih ni v njihovem poročilu - če izvzamemo oglašanje v pozivu članom, naj

darujejo za svoje atentata v Oberwartu. Čisto razločno slaba pa je ta, ki smo jo slišali prav med pisanjem tega povzetka. Avstrijske oblasti pozivajo državljane, naj bodo pri odpiranju pisem previdni, ker se zopet napovedujejo bombni atentati na pripadnike manjšin. Lansko leto je tako pošiljko že dobila članica društva mag. Andreja Zemljic - Haberl iz avstrijske Radgone.

Iz Zagreba piše

Dežela polnih in votlih strahov

Mostu čez Savo med Staro in Bosansko Gradsko se je približevala kolona traktorjev in osebnih vozil iz zahodne Slavonije, potem pa ji je močna eksplozija prekinila pot. S hrvaške strani je strela udarila v most in ga razdejala, slavonski Srbi pa so se morali vrniti na domove, ki so jih zapuščali. »Morda si bo kdo premislil in ostal,« je ob prisilni vrnitvi nagovoril prestrašene Srbe pomočnik hrvaškega notranjega ministra Josip Morić, ki mu zaradi močne policijske ekipe ni mogoče očitati truda, da bi v zahodni Slavoniji ostal tamkajšnji srbski življenj. »Toda strahu pred maščevanjem ni mogoče premagati čez noč, na žalost pa tudi ni volje,« meni politični vodja slavonskih Srbov Veljko Džakula. »Hrvaška je po prvem maju zares dobila zahodno Slavonijo, toda brez ljudi, zato so meje med zmagovalci in poraženci zabrisane!«

Nekoč se je reklo, da tragedije odpirajo oči, v hrvaško-srbskih odnosih pa ni tako, kajti ob dosedanjih se pojavljajo nove, od katerih tudi lahko prej pričakujemo, da se bodo nadaljevale v novih, celo nepredvidljivih. Tako kot je v čudnih okoliščinah nastala in se razvijala hrvaško-srbska vojna, tudi dobršen del njenih posledic ni mogoče zaslediti v literaturi registriranih vojn, kajti v vsaki so veljala nekakšna pravila, po katerih je bilo mogoče odgovoriti vsaj na vprašanje: čemu in zakaj?! Že res, da je vsaj v podmeni krvavega razpada nekdanje Jugoslavije nora zamisel o veliki Srbiji in da so konec koncev vse, razen osvobodilnih vojn, nesmiselne, a tudi v tem primeru ni mogoče podati črnobelega odgovora. V bistvu celotna stavba hrvaško-srbske vojne, bolj ali manj polvojnih razmer, sloni na poteptanih medsosedskih odnosih, v katerih je sosed, lahko tudi njegov najbolj prijatelj, čez noč postal njegov krvnik; žrtev je pravzaprav imela srečo, če je bila prisiljena, da vse premoženje stlači v plastično vrečko in se odpravi na pot v neznanost.

V zahodni Slavoniji se je prej nepričakovano kot pričakovano Hrvaški ponudila priložnost, da ustvari nekakšen model ureditve razmer. Toda napake niso bile storjene le pred vojno, ko nihče ni niti p oskušal prepričati Srbe, da lahko povsem normalno živijo v Tuđmanovi državi, ampak so jih v manj kot dveh mesecih vladanja, ob koncu julija 1990, v ustavi izbrisali kot državotvorni narod in jih naredili za navadno

manjšino. To spreminjanje je bilo dokaj hrupno, z obtožbami Srbov, da so glavni krivci hrvaške nesreče v jugoslovanski ječi nesrbskih narodov, da omenimo le to. Zdaj, na sam letošnji praznik dela, pa so prehiteli čas in se lotili osvobajanja zahodne Slavonije po mnenju nekaterih tujih diplomatov samo zategadelj, da bi se lahko na vojaški paradi, ki so jo načrtovali za dan državnosti 30. maja, ponašali s pomembnim uspehom ali uspehi na bojiščih.

»Hrvaška vojska in policija sta se lotili osvobajanja avtoceste po zahodni Slavoniji uro pred uradno otvoritvijo, tako se je namreč zapisano v sporazumu, ki smo ga dosegli s krajinskimi Srbi,« pravi posebni odposlanec OZN Jasuš Akashi. Zato po njegovem mnenju slavonski Srbi niso ponudili nikakršnega podpora Tuđmanovi vojski, ki se je tako rekoč v 31 urah sprehodila na površini 560 kvadratnih kilometrov zahodne Slavonije, problem pa je v tem, ker so južno od Pakraca domala vsi Srbi zapustili svoje domove, po teh stopinjah pa stopajo tudi pakraški Srbi. Njihovo preselitev je pravzaprav prekinila nenavadna nesreča, ki smo jo uvodoma omenili, ko je strela udarila v most čez Savo in nato s podtaknjenimi minami onesposobila napravo, prek katere je organizirano zapustilo svoje domove več kot 2000 pakraških Srbov.

V Jasenovcu sta ostali dve srbski družini, prav toliko v Stari Gradški, nekoliko več jih je v Okučanih, po zadnjih podatkih parlamentarne SNS (Srbske narodne stranke) gre za kakih 1500 Srbov ali za desetino dosedanjega prebivalstva.

Nekateri so še uspeli zamenjati svoje domove in imetje s Hrvati z banjaluškega območja. Strema, Baranje ali zasedenega dela vzhodne Slavonije. Toda po znanem balkanskem modelu podiranja domin se pobeгли Srbi iz zahodne Slavonije v režiji Karadžičevih Srbov maščujejo Hrvatov v okolici Banjaluke, ki jih izganjajo iz njihovih domov, za mnogimi se je izgubila celo vsakršna sled. »Zločini so bili na eni in drugi strani, naša skupna tragedija pa je, da sosed v sosedu prepoznava povzročitelja nesreče, pa naj gre za Srbe ali Hrvate,« pravi Veljko Džakula, ki si tudi ne more predstavljati, kdaj naj bi del osvobojenem delu zahodne Slavonije življenje postalo povsem varno, strpno, še manj pa, kdaj naj bi zavladal mir na celotnem ozemlju republike Hrvaške. Dejstvo je, da se je slavonski model normalizacije hrvaško-srbskih odnosov sesul kot hiša iz kart in da bo posledje dosti težje karkoli spremeniti na bolje.

PETER POTOČNIK

VESTNIK Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobotla Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šifitar. Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Snej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobotla, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1995 je 1.850,00 SIT, polletna naročnina je 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno. Tekoči račun pri Agenciji RS za PPN Murska Sobotla: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Velik dogodek v Gornjih Slavečih

Novi senior je Geza Erniša

Svečana božja služba, številni gostje, med njimi tudi Milan Kučan

V nedeljo je bila v Gornjih Slavečih inštalacija predsedstva evangeličanske Cerkve. Dosednjega seniorja Ludvika Novaka je zamenjal 43-letni domači duhovnik Geza Erniša, sicer doma iz Tešanovec. Teologijo je študiral v Bratislavi, v Gornjih Slavečih pa slušbuje od 1. februarja 1979. Novi senior evangeličanske Cerkve augsburške veroizpovedi je pred duhovniki in velikim številom vernikov pri-

segel in v govoru poudaril, da se bo zavzemal za strpnost ter skrbel za dobro sodelovanje z državo in njenimi institucijami, cerkvami ter z vsemi državljani doma in v tujini. Potrdili so tudi inšpektorja seniorja Aleksandra Kerčmarja iz Gornjih Petrovec, ki ima enake pristojnosti in odgovornosti kot senior. Skupaj pa predstavljata vodstvo Cerkve. Slovesnosti ob ustoličenju vodstva slovenskih evangeliča-

Slovesnosti ob ustoličenju Geze Erniše, novega seniorja evangeličanske Cerkve na Slovenskem, in inšpektorja te Cerkve Aleksandra Kerčmarja se je udeležil tudi predsednik R Slovenije Milan Kučan. - Fotografija: Vanja JUHNOV

nov so se poleg predsednika države Milana Kučana in soproge Štefke udeležili še tajnik Svetovne luteranske zveze iz Ženeve Tibor Goerog, avstrijski škof ter cerkveni dostojanstveniki iz Hrvaške, Madžarske in Slovaške.

Tako so torej slovenski evangeličanski verniki, ki so organizirani v 13 evangeličanskih občinah oziroma gmajnah - vseh je okoli 20 tisoč - dobili novo vodstvo Cerkve, ki bo na tem položaju šest let. NATAŠA BRULC

Posebna izjava g. seniorja Geze Erniše za Vestnik:

»V prvi vrsti vidim poslanstvo seniorja kot veliko odgovornost, katero jem moram tudi delček časti; pa tudi vesel sem tega zaupanja, ki so mi ga izkazali voltvei vseh evangeličanskih cerkvenih občin v Sloveniji. Predvsem pa je moja naloga koordinacija nalog oziroma delovanja evangeličanske Cerkve na Slovenskem, pri tem zavzemam za dobre odnose z drugimi Cerkvami doma in v tujini ter z državo.«

13. Sedlarjevo srečanje v Radencih Zaton ali vzpon urejanja prostora?

Urbanisti so na srečanju v Radencih največ časa namenili razdelitvi pristojnosti pri urejanju prostora med državo in občino

nem Sedlarjevem srečanju. Delo so imeli razdeljeno na dopoldanska plenarna zasedanja in popoldnsko razpravljanje po sekcijah, le za ekskurzijo po Pomurju, ko naj bi si ogledali pereče urbanistične probleme, je bilo premalo zanimanja. Rdeča nit dvodnevnega srečanja je bila razmejitev pristojnosti pri urejanju prostora med državo in občinami, zato je bila očitna odsotnost predstavnikov občin in lokalnih upravnikov, saj so govorili le zagovorniki državnega nadzora nad urejanjem prostora. V petek so bili na dnevnem redu zanimivi referati, in sicer Slovenija in Evropski prostor, Težnje pri urejanju prostora v Veliki Britaniji in Češki

republici. Urejanje prostora med naročnikom in izvajalcem, Stroka in njene metode, Koliko prostora javnosti, Smotrna raba zemljišč v pogojih mešane lastnine in drugo. Sobotno dopoldne je zapolnilo predavanje svetovalca vlade Tomaža M. Jegliča z naslovom Ureditev nujnih vsebin v predpisih o urejanju prostora in graditvi. Od domačih udeležencev je z razpravo sodeloval le Aleksander S. Ostan, ki je predstavil rezultate odmevne arhitekturno-urbanistične delavnice v Gornji Radgoni. Zaradi neuresničevanja raznih občinskih, regionalnih in republiških planov, prevelikega vpliva politike in dopuščanja vplivanja trenutnih interesov se je

delo urbanistov v preteklosti zelo izničilo. Posledica je, da se urbanizem kot stroka ni razvijal pa tudi za izobraževanje na tem področju je bilo čedalje manj zanimanja.

Danes ugotavljajo, da Slovenija pravzaprav nima primerno usposobljenih strokovnjakov za prostorsko planiranje. Direktor Urada za prostorsko planiranje pri Ministrstvu za okolje in prostor Jože Novak je v razpravi opozoril, da je razlog za »zaton« v njih samih, če bodo kot strokovnjaki znali opravičiti svoje delo ter dokazati koristnost v družbi; v tržnih razmerah gospodarstva in zasebne lastnine bo potrebno delati drugače kot doslej, pomembno bo analitsko delo, zato tudi pogreša neko osnovno koncepcijo, predlaga pa tudi, da bi se kot ceh zaščitili z izdajanjem licenc, saj bi s tem dosegli večjo etičnost in strokovnost pri urbanističnem delu.

Urejanje prostora na državni ravni bo potrebno čim prej urediti tudi zaradi priključevanja Slovenije Evropski uniji. Kakor je povedal dr. Boris Gaberščik, bomo pri tem morali tesneje sodelovati s sosednjimi državami, predvsem z Avstrijo, potrebno pa je vedeti, da bodo »močnejši« imeli svoje predstave, ki ne bodo vedno naše. Vsekakor je pred Slovenijo velika odločitev, ki je povezana tudi z urejanjem prostora: centralizacija s podaljški (planske regije) ali regionalizacija z združevanjem občin.

BERNARDA B. PEČEK

Varstvo okolja in turizem

Ekološka zavest gostiteljev in gostov

Kako skrbijo za varstvo okolja pomurski hoteli in gostilne? S posebnim vprašalnikom smo obiskali nekatere in nastala je zanimiva serija prispevkov, ki jih bomo objavljali v poletnih mesecih. Minuli dve leti 1993 in 1994 sta bili razglašeni za leto turizma, leto 1995 pa je evropsko leto varstva okolja; tudi zato smo želeli pokukati na področje ekologije pri pomurskih hotelih in gostilnah. Glavni razlog, da smo se odločili za to, pa je dejstvo, da je v svetu ekologija v turizmu že nekaj časa zelo pomembna. Pravzaprav okoljevarstvenost hotelov in zdravilišč ni le odsev ekološke zavesti zaposlenih in vodstva; skrb za varstvo okolja je zelo povezana s trženjem, saj okoljevarstvenost s pridom poudarjajo v vseh propagandnih materialih, ob čedalje večji ekološki zavesti pa je lahko za marsikoga dejavnik pri odločanju, kam na počitnice. Prav tako pa je ekološka usmerjenost povezana z gospodarjenjem, poslovanjem npr. hotela. Če so usmerjeni v načrtno zmanjševanje odpadkov, tako da nabavljajo izdelke v rinfuzi ali s čim manj embalaže in povratno embalažo, se jim bo to kmalo poznalo tudi pri obračunu. Tudi skrb za čim manjšo porabo energije, vode in iskanje obnovljivih virov energije bo prispevala k večjemu dobičku, prav tako so (bodo) neko-

loški izdelki (tudi embalaža in odpadki) bolj obdavčeni, končno pa bodo zaradi vseh »ekoloških« prednosti prejeli ustrezne certifikate in s tem možnost, da imajo temu primerne cene storitev. Tako naj bi bilo oziroma tako je v tujini. V Sloveniji še ni izdelanih kriterijev, niti ustreznih obdavčitev in cen. Torej smo Vestnikovci zaozari ledino: z vprašalnikom na 12 straneh, ki nam ga je v nemškem jeziku poslal rojak Jožef Kerčmar (ki je razglašen za najbolj ekološkega gostilničarja na Bavarskem v Nemčiji) smo anketirali odgovorne v pomurskih hotelih in zdraviliščih. Prvo najbolj obsežno poglavje je bilo Izogibanje odvečnim odpadkom in njihova ponovna uporaba, kjer smo spraševali, na kakšen način ponujajo živila gostom (zajtrki, pijače), kakšni in kako pakirani so izdelki za sanitarije in kopalnice, kakšne prtičke in toaletni papir uporabljajo, kakšen je drugi pirsarniški papir in material, katere odpadke zbirajo ločeno in kaj počnejo z odpadnim oljem. Zanimive odgovore smo dobili pri vprašanih s področja Varčevanja z energijo, kjer nas je zanimal način ogrevanja, zaščita pred izgubo energije in druge izboljšave, prav tako presenetljivi pa so bili odgovori s področja Okolju prijazno pranje in čiščenje ter varčevanje z vodo (s kakšnimi čistilnimi sre-

dstvi čistijo, kako pogosto menjavajo posteljino in brisače in drugo) ter pri vprašanih s področja Varstvo okolja pri gradnji, opremljanju in zunanjih površinah; prav tu smo ugotovili, da se marsikje zavedajo pomena varovanja okolja, zato pri obnovah vgrajujejo okolju prijazne materiale. Zadnji dve poglavji sta Varstvo okolja pri transportu in prometu ter Osveščanje sodelavcev in gostov. Slednje je za ekološko usmeritev hotela ali gostilne zelo pomembno; prav vsi zaposleni, od čistilke in kurjača do kuharja in direktorja, morajo pri svojem delu skrbeti za varovanje okolja. Pri tem pa ne bo pravega učinka, če njihovih prizadevanj ne bodo pravilno razumeli in cenili gostje. Zato je potrebno oboje pravilno obvestiti, jih pripraviti.

Zanimivo je, da so gospodje in gospe, s katerimi smo se pogovarjali, vedeli, da bo skrb za okolje kmalu še kako pomembna pri označevanju, ocenjevanju in prihodnosti gostinsko-turističnih obratov. Toda doslej se je o vsem tem pisalo in govorilo na splošno, ne stanovske organizacije in ne država še nimajo izdelanih kriterijev oziroma pogojev. Zato so bili pravzaprav veseli, da smo se pojavili pri njih z vprašalnikom, saj so bila vprašanja zanje hkrati tudi pomembne informacije, na katerih področjih bodo morali poskrbeti za izboljšanje.

V poletnih mesecih boste torej lahko v Vestniku spremljali pripevke o tem, kako skrbijo (ali bodo) za varstvo okolja pomurski hoteli in gostilne. BERNARDA B. PEČEK

komentar

Muke po Šuštarju in radost po Erniši

Krščanska božja milost je tačas, tako se zdi, na evangeličanski strani. V tej državi, kjer se je značilni luteranski fatalizem in oportunizem pokazal kot najboljše dnevno-politično vodilo, pa zagotovo.

Najnovejša zgodovina slovenske rimskokatoliške Cerkve je ena sama historia calamitatum, čisto dogodevanje nadlog. Nedavno je za stigmatizirano boleznijo umrl prekmurski župnik, za boleznijo, ki bi, tako je ljudsko mnenje, smela najmanj doleteti tiste, ki živijo v celibatu.

Čprav ni po logiki javnomnenjskega odzivanja, da bi se javno mnenje obračalo proti tistemu, ki je za kaj prikrajšan, ne glede na to za kakšno obliko prikrajšanja gre, se slovenski rimskokatoliški Cerkev dogaja prav to. V državi, kjer to isto javno mnenje simpatizira celo s črnograditelji in sploh vsemi, ki so si ne gleda na način pridobiti kakršne koli ugodnosti, se nanjo gleda kot na zahrbtnega bogatina in celo kot na ekspozituro tuje politične sile. Poslanski par Jelenc - Dobrajc je s spretno manipulacijo, da bo po izvedeni denacionalizaciji največji lastnik slovenskih gozdov rimski papež, ustavil vračanje gozdov Cerkev. Njeno vodstvo pa kot v priznavanje občutka krivde sporoča, da se je pripravljeno o nadaljevanju vračanja z državo pogajati, kar seveda pri ljudeh še povečuje občutek, da se je s tem vračanjem počelo nekaj nepotrebnega.

Nedavno proslavljanje 50-letnice konca druge svetovne vojne se je tako imenovalo samo v opozicijskih medijih in v cerkvenih krogih, medtem ko je druga stran, ki tačas posebej državo, govorila o praznovanju zmage nad fašizmom. Na državnih proslavah pa cerkvenih predstavnikov ni bilo, kar seveda sugerira latentno fašistoidnost Cerkve, oziroma vsaj pritrjuje njeni stereotipni podobi, izdelani v prejšnjem režimu, da je bila med drugo svetovno vojno kolaboracionistična.

Ko je slovenska oblast pred kratkim zavrnila napovedani obisk srbskega pravoslavnega patriarha, se je slovenska Cerkva, sodeč po njeni držbi, ki jo ilustrira izrek qui tacet, consentire videtur, da kdor molči, kaže, kot da bi se strinjal, tej zavrnitvi pridružila in s tem izgubila še nekaj več priljubljenosti.

Ob vseh teh mukah so tiste, ki jih s kako novo okrožnico svojemu božjemu ljudstvu primakne sedanji tradicionalistični papež in ki na globalni ravni zmanjšujejo priljubljenost Cerkev, v slovenskih farah zamenjave. A obstoječe.

Evangelicanom gre veliko bolje. V majhni Sloveniji je maloštevilna verska skupnost skoraj nekaj takega kot nacionalni ljubljencek. Majhnim so še manjši od njih simpatični: nekaj zato, ker bi radi, da se tudi njim med večjimi godi enako, nekaj pa zato, ker bi radi vsaj do nekoga kazali domaninantno strpnost in naklonjenost. Luterani so nadalje povsodi aspirantom kulturnega ekskluzivizma, nekako tako, kakor so mnogim intelektualcem ljubi Zidje. Ti slednji veljajo za intelektualno močnejše od vsakokratnega okolja, v katerem živijo, protestanti pa za bolj delavne, skratka za nosilce tistega odnosa do kapitalistih vrednot, ki ga pov-

zema Webrov izraz »protestantska etika«. Na intenzivnosti te simaptije se nič ne pozna, če tukajšnji protestanti po nekem čudnem spletu okoliščin te protestantske etike ne manifestirajo prav posebej.

Evangelicanom tudi nihče ne dolži kolaboracionizma med drugo svetovno vojno, kar je še posebej zanimivo, ker med partizani ni bilo nobenega evangeličanskega duhovnika, dejstvo pa je, da so vsi evangeličanski dušni pastirji v Prekmurju madžarski okupacijski oblasti izrekli lojalnost in ji lojalni tudi bili. Za kolaboracionistično duhovščino pa velja rimskokatoliška, predvsem dolenska.

Evangelicanom menda nihče ni vprašal, sami pa se k besedi tudi niso silili, kaj mislijo o obisku srbskega patriarha, zato se v tej zadevi niso nikomur postavili počez; s celibatom se jim ni potrebno trapiti; gozdovi, ki so jih sicer že vse dobili vrnjene, niso nikomur bruna v očesu, čeprav gre seveda za manjše površine kot pri »papincih«; kohabitacije s prejšnjim režimom jim nihče ne očita, rimskokatoliške bolj ali manj tihe opozicije proti njemu pa nihče ne honorira.

Vrhu vsega tega so se slovenski rimski katoliki pregrešili tudi zoper ekumenizem. Bodonski evangeličanski župnik Jošar je na slovesnosti konec minulega tedna, ob imenovanju novega seniorja evangeličanske Cerkve v Sloveniji Geze Erniše, obžaloval, ker povabljenega ljubljanskega nadškofa Šuštarja ni bilo in katolike zbudel z upanjem, da metropolitova čreda z evangeličanskim slavjem vseeno čustvuje. Predsednik države Kučan je bil na evangeličanskem cerkvenem občnem zboru, ki se je celebriral kot maša, Šuštar pa je nemara prav zavoljo njega manjkal, kajti neekumenski mu pač ne bi smeli očitati, pač pa ga pekli, da Kučan rimskokatoliških obredov ne obiskuje, pri maši v spomin na 50 let konca druge svetovne vojne (oziroma zmage nad fašizmom) ga ni bilo, bil pa je pri anglikanski maši v Londonu na tamkajšnji proslavi istega dogodka.

Katolikom ostaja upanje, da božja milost in božja ljubezen ne sijeta skupaj. Kogar namreč Bog tepe, tega ljubi. ŠTEFAN SMEJ

Teden turizma v Dobrovniku

Bukovniško jezero postaja vedno večji turistični center in kraj, kamor se hodijo ljudje zlasti ob koncu tedna sprostiti in naužiti narave. Ta konec tedna pa bo še posebno pestro in zabavno. V četrtek, 15. junija, se bo v Dobrovniku začel teden turizma, ki ga pripravlja turistično društvo Dobrovnik. Privedite se bo začela z razstavo Turistična fotografija iz KS Dobrovnik, ki jo bodo odprli ob 19.30. še isti večer pa bo premiera gledališke predstave kuda Dobrovnik Tüvetevök (Iskanje izgubljene igle). V soboto, 17. junija, bo tekmovalje v športnem ribolovu, ob 10. se bo začel turnir v malem nogometu na igrišču nogometnega kluba Dobrovnik, ob 15. uri se bodo predstavili taborniki »Zelenega griča« iz dobrovniške osnovne šole, pripravili pa bodo tudi vožnjo s fижakerjem ob Bukovniškem jezeru. Ob 17. uri bo kros okoli Bukovniškega jezera. Ob 18.30 bo razglasitev rezultatov tekmovalj in podelitev priznanj, ob 18.55 pa še prelet jadralca z motornim padalom. V kulturnem programu, ki se bo začel ob 18. uri, pa bodo sodelovali gostje iz Porabja, citrarji in folklorna skupina, pevski zbor iz Žitkovec ter mnogi drugi. V nedeljo pa bo sklepna prireditve z Vidovim prošenjem in družinskim piknikom ob Bukovniškem jezeru.

Diana obnavlja restavracije Nova oprema in ponudba

Diana v Murski Soboti bo v slabem mesecu obnovila in povečala hotelsko restavracijo in bife pri avtobusni postaji, priljubljeno zbirališče mladih.

Celostna obnova restavracije je bila več kot nujna, saj so že kmalu ugotovili, da zgolj lepšalne obnove niso dovolj. Prav tako je bil nepraktičen in neestetski gostinski obrat pri avtobusni postaji, saj je bil pozimi prehladen, poleti pa brez ustreznega zračenja. V Diani, družbi z omejeno odgovornostjo, ki spada v p.o. Radenska, so se zato odločili za celostno obnovo restavracijskega dela objekta.

Po natečaju in tehtnem premisleku so se odločili za predlagane načrte Tehno-Arta iz Maribora, in sicer je načrte izdelal Iztok Vodušek, nam je v pogovoru povedala direktorica Helena Pintarič. Celotna prenova bo stala okrog 65 milijonov tolarjev, v ta znesek pa je vključen tudi nakup drobnega inventarja (jedilni pribor, kozarke, krožniki in drugo), prtičkov, vozičkov in drugega, kar bo stalo okrog 100 tisoč mark. Zaradi ugodnih uvoznih pogojev (le 5-odstotni davek) bodo ves inventar uvozili iz Nemčije, prav tako pa je iz raznih sosednjih držav drugi material, ki ga potrebujejo pri obnovi.

Pri tokratni obnovi se niso odločili za enega izvajalca, ki bi potem najel podizvajalce, ampak so sami sklenili kar 16 izvajalskih pogodb - delo naj bi tako potekalo hitreje in natančneje. Nadzor je tudi tokrat prevzel g. Radule Staševič. Čeprav so vsi gradbeni materiali tuji, so izvajalci predsem domači (Gidos, Blisk), le gradnjo zimsko-poletnega vrta je prevzelo specializirano avstrijsko podjetje AHSA iz Bad Gleichenberga.

Z deli so začeli maja, končali pa naj bi jih do začetka turistične priveditve - Soboških dnevov. Restavracija hotela bo dobila dodatnih 40 sedežev, tako da bo del prijetnih prostorov s 140 sedeži namenjen tudi zunanjim in ne le hotelskim gostom. Prijetno preseñenje za mladino pa pripravljajo v nekdanjem bifeju ob avtobusni postaji. Ne le da bodo zanemarjene prostore spremenili v lepo okrepčevalnico v lesu in granitu, temveč bodo izboljšali tudi ponudbo; poleg pic bodo imeli tudi pestro izbiro mesnih in brezmesnih solat.

Bernarda B. Peček

Stečaj po stečaju

Analiza slovenskih stečajev, ki je bila objavljena v začetku lanskega leta, ima naslov Planirani stečaji. Pokazala je namreč, da je bila večina stečajev v prvih devetdesetih letih načrtovana z namenom, da se podjetja na ta način odresejo presežnih delavcev ter z upniki potem v prisilni poravnavi pobarantajo o dolgovih.

Da so pri tem skoraj praviloma potegnili krajšo delavci in mali upniki ter daljši konec veliki, pa je itak znano. Stečaji so se potem, ko je Peterletova vlada sprejela moratorij zanje, nekoliko umirili, čeprav je raslo število podjetij, ki so po določenih kazalcih poslovanja zorela za stečaj. Pričakovanja, da bodo stečaji spet izbili na dan po sprejetju novega zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, pa se le niso uresničila. V stečaj je svoja podjetja številčneje prijavljala še Korzetov sklad. In sedaj, ko so podjetja napisala lastninske programe, so stečaji spet pred vrati. Lastninjenje samo ni krivo za to, ampak stečaji so še vedno najprej posledica in razmerje med upniki in dolžnikom. Kajti znano lastništvo zavoženega podjetja je kaj malo vredno, prav tako biti upnik takemu podjetju.

Sicer pa, v čem se sploh prvi stečaj na primer Tehnostroja in Panonije razlikuje od zdajšnjega, ki je bil uveden za novonastali podjetji? Bistvena razlika je v tem, da se sedaj za podjetje ob stečaju opravi tudi lastninjenje. Za obe podjetji se bo stečajni postopek lahko končal le tako, da bo družbeno premoženje dobilo znanega lastnika. S stečajem se torej ne bodo izplačali samo upniki in podjetje ne bo zaživel na novo z »zdravim« jedrom, ampak bo dobilo tudi znanega lastnika, zaposleni to ne bodo, bodisi da bo v lastništvo spremenil svoje terjatve

do podjetja ali pa ga bo odkupil s svojim denarjem. To se je v stečajih v začetku devetdesetih let dogodilo le redko, saj so iz družbenih podjetij po stečaju prav tako nastajala podjetja, kjer je večina premoženja ostala v družbeni lasti. Tu svežega denarja za odkup ni bilo treba prinesiti, ampak opraviti samo preknjižbo premoženja. Sedanji stečaji so drugačni od

tistih prvih tudi po tem, da so takrat že ob samem stečaju računali na to, da bodo delavci, ki ostajajo v podjetju, vanj prinesli tudi denar z Zavoda za zaposlovanje. Večina jih je denarno nadomestilo v enkratnem zneslu vložila v novonastalo podjetje. In to je bil popolnoma čist denar, brez vsakršnih obveznosti. Na kaj takega sedaj najbrž ne kaže računati, kajti delavci svojega denarja v podjetje ne bodo prinesli vse dotlej, dokler ne bodo vedeli, ali jim je zaposlitev v novi družbi res zagotovljena ter kdo bo večinski lastnik novonastalega podjetja. Delavci, ki so zaradi stečaja že drugi ostali brez zaposlitve, imajo namreč spet pravico do denarnega nadomestila z Zavoda za zaposlovanje.

Naslednja pomembna razlika v stečajih iz devetdesetih let in sedaj je tudi v tem, da se glasovi v upniškem odboru množijo glede na pomembnost upnika oziroma teže njegovih terjatev. Čim večji je upnik, vplivnejši in močnejši je njegov glas, manjši so upniki, šibkejši bo njihov glas. Tak bo tudi glas delavskega zastopnika.

K povedanemu lahko dodamo še naslednjo razliko: za dokončanje stečajnega postopka država ne bo primaknila niti tolarja več. Stečaj bo torej v celoti plačan z denarjem podjetja, ki je v stečaju. Dlje bo trajal, manj ga bo ostalo, kajti sam stečaj ni poceni. Skupno stečajem, ki so bili in ki še bodo, pa je, da zaposlenim vedno razdelijo delavske knjižice in jih napotijo na zaposlitveni zavod.

Delavci so prinesli po prvem stečaju Tehnostroja pred štiri leti v novonastalo podjetje s skupinsko kapitalizacijo za 13 milijonov 108 tisoč tolarjev denarnih nadomestil, individualnih vložitev pa je bilo v vrednosti nekaj čez 310 tisočakov. Skupaj je prineslo denarno nadomestilo v podjetje 173 delavcev.

V Pan-agro je 180 delavcev vložilo 17 milijonov 374 tisoč tolarjev. Po dogovorih oziroma z aneksi k pogodbi bi se ta vložena sredstva delavcem morala šteti za lastniški delež v podjetju. V Tehnostroju so nameravali to lastništvo urediti šele sedaj pri postopku lastninjenja. Vprašanje teh sredstev zato ostaja odprto.

Vsi delavci, ki so zaradi stečaja spet ostali brez zaposlitve, imajo po zakonu o zavarovanju za čas brezposelnosti spet pravico do denarnega nadomestila.

Varstroj Lendava

Pod taktirko novega direktorja

Lendavski Varstroj, Tovarna varilne in rezalne opreme, je podjetje, ki si je k svojemu imenu že dodalo znak tridesetletnega dela, ki je preživelo stečaj in izgubo jugoslovanskega trga in ki je kot drugo podjetje naše pokrajine dobilo soglasje k programu lastninjenja ter med prvimi podjetji izpeljalo postopek lastninskega preoblikovanja.

V začetku letošnjega leta, ko se je podjetje preoblikovalo v delniško družbo, je mesto direktorja zapustil tudi Stanislav Sraka, v svojem sporočilu, ki ga je ob tej priložnosti poslal partnerjem in tudi novinarjem, je zapisal: Za menoj je zelo burno in pestro štiriletno obdobje sanacije podjetja, katerega vodenje sem prevzel po stečaju predhodnega podjetja Gorenje Varstroj. Lahko rečem, da smo z mnogo prizadevanja uspeli sanirati dubioze preteklosti in kljub vsem dodatnim težavam (velika izguba jugotrga, močna recesija v strojogradnji) uspeli ohraniti podjetje poslovno vitalno. Novinarjem je podjetje konec lanskega leta predstavil kot uspešno. Bo potem tokratni zapis izzvenel kot kritika njegovemu delu? Besede novega direktorja družbe Varstroj dr. Arpada Kőveša morda povedo vsaj dvoje: tudi pri vodenju velja zakonitost dialektike, in da je za tem, kar povedo direktorji, lahko še druga plat. Res je mnogo lažje govoriti takrat, ko začneš in imaš cilje, in težje, ko je treba polagati račune, toda izrečene in zapisane besede obvezujejo in potem, ko pride čas obračuna, se lahko tudi izmerijo.

Prvi o ugodnem poslovanju, drugi o izgubah

Poslovni rezultati Varstroja so ugodni, je novinarjem konec lanskega leta govoril Stanislav Sraka, dr. Arpad Kőveš, ki je januarja prevzel vodenje podjetja, pa: »Podjetje je v letu 94 poslovalo z izgubo, saj je čista izguba poslovnega leta znašala 107,535 milijona tolarjev. Celotna neporavnana izguba pa znaša 201,126 milijona tolarjev.« Do izgube je prišlo zaradi nedoseganja prodaje, saj so za načrtovano zaostali za 20 odstotkov, organizacija dela pa ni bila ustrezna, saj ni bilo koordinacije med nabavo, pripravo dela, proizvodnjo in skladiščem. Stroški poslovanja so bili previsoki, s slednjim pa je povezan tudi asortiman izdelkov, ki so jih prodajali pod ceno. »Osupljiv je podatek, da so zalo-

ge nenormalne, saj je vrednost reprodukcijskega materiala 100 milijonov tolarjev, kar je petkratni bruto osebni dohodek, zaloge polizdelkov so vredne 50 milijonov in zaloge gotovih izdelkov prav tako 50 milijonov, kar je skupaj 200 milijonov tolarjev. To so nenormalne številke in nenormalne zaloge,« je povedal direktor Varstroja dr. Arpad Kőveš. V podjetju so že sprejeli interni sanacijski program, da bi poslovno leto po treh, štirih letih prvič končali s pozitivno nulo ali brez izgub. Da bi zaloge v šestih mesecih razpolovili, so k sodelovanju povabili še drugo firmo. »Nesmisel je v tem, da imamo 80 odstotkov reprodukcijskega materiala, 20 pa nam ga manjka, vendar zaradi tekočih likvidnostnih težav, ki jih imamo in kar je treba priznati, težko finansiramo še tisti del,« je povedal sogovornik, ki je odgovoril tudi na vprašanje, ali si za izpeljavo inter-

nega sanacijskega programa najemajo nova posojila. »Dolgoročnih kreditov, ki jih sedaj banki odplačujemo kvartalno, ne bomo povečevali. Smo pa najeli kratkoročne, da financiramo proizvodnjo. Okvirnega limita zadolženosti pa ne bomo povečevali.«

Za zgornje mesto srednjega razreda

Izdelki, ki jih sedaj izdelujejo v Varstroju, po besedah direktorja dr. Kőveša sodijo v zgornji srednji razred. Čeprav ne proizvajajo izdelkov samega vrhunskega razreda, saj je v svetu za to specializiranih le nekaj proizvajalcev, pa s tem še ni rečeno, da zanje razvoj ni potreben. Razvoj in raziskave morajo biti nenehni spremljevalec proizvodnje, kajti, »če boš danes razvijal tisto, kar bi moral jutri prodajati, je vse zastoj,« pravi dr. Kőveš, ki je izšel iz znanstveno raziskovalnih vrst ter je sam delal dvanajst let na Inštitutu za varilstvo v Ljubljani in doktoriral na Fakulteti za elektrotehniko. Na ministrstvu za znanost in tehnologijo so prijaviili že tudi prvi razvojno raziskovalni projekt, kmalu pa se mu bo pridružil še drugi.

Varstrojevim izdelkom so že odprte poti na tuje, novo vodstvo družbe pa jih namerava utrditi in vzpostaviti še nove. Fronius je svetovno znana avstrijska firma, ki proizvaja varilno opremo vrhunskega razreda. O tem, da bi odkupila tudi del Varstroja, se je

dogovarjalo že staro vodstvo, sedanjí direktor pa je povedal, da bi bili v zameno za to na trgih ob njihovih izdelkih vrhunskega razreda v prodaji tudi izdelki Varstroja. Prodajne poti se vedno bolj odpirajo na Madžarsko in v Romunijo, uglajene so že v Avstriji, Nemčiji, Nizozemski, o novih pa se še pogovarjajo. Pri tem bo direktor vnovčil tudi svoja mednarodna poznanstva, ki si jih je nabral s strokovnim delom doma in na tujem, s sodelovanjem v dvanajsti komisiji mednarodnega inštituta za varjenje, kamor ga je letos naša država spet delegirala. Tam se srečujejo ljudje iz podjetij in znanstvenih institucij za varjenje z vsega sveta. In zakaj bo vse to znanstvo in strokovno znanje vložil prav v Varstroj? »Ni vse tujina. Marsikaj je in marsikaj ni. Vendar je lepo, če nekaj narediš tudi v domačem kraju.«

Ukinjene posebne pogodbe o zaposlitvi

Zaposleni so večinski lastniki Varstroja, od direktorja pa pričakujejo, da bodo za svoje delo ustrezno plačani. V času prejšnjega vodstva so namreč imeli pripombe na razlike v plačah. »Pripravili smo drugačno obliko organizacijske sheme, z njo pa tudi novo strategijo delovanja in koordinacije med posameznimi enotami. Na tej osnovi se bo nekoliko spremenila tudi sistematizacija del. Pri tem bomo, kolikor se bo dalo, upoštevali tudi pripombe sindikata. Podpisali bomo nove sklepe o razporeditvi in ukinili tako imenovane posebne pogodbe, na katere je bilo največ pripomb,« je povedal dr. Arpad Kőveš in dodal, da bodo po tem, ko opravijo novo razporeditev zaposlenih, v celoti upoštevali določila kolektivne pogodbe.

MAJDA HORVAT

Vestnik!

Gospodarstveniki med seboj Brez izvoza ni gospodarske rasti

Zadnja seja odbora območne gospodarske zbornice v tem mandatu

Na svoji zadnji seji v tem mandatu se je v prostorih podjetja Ljutomerčan v Ljutomeru sešel odbor Območne gospodarske zbornice za Pomurje. Beseda je stekla o tem, kakšen je položaj v slovenskem, predvsem pa obmurskem gospodarstvu, in kaj je treba storiti, da bi se izboljšal.

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Šuster je v uvodu opozoril na visoko ceno, ki jo plačuje naše gospodarstvo. »Preveč enostavno je gledati na stvari od leta do leta, potreben je namreč pregled daljšega časovnega obdobja, saj le na tak način potem nekatere stvari tudi razumemo. V tem trenutku se moramo zato vprašati, kakšen je položaj našega gospodarstva v širšem kontekstu.

Kot da smo pozabili na kruto dejstvo, da so vse stvari, ki so se zgodile ob koncu prejšnjega in v začetku tega desetletja, Slovenijo na narodnogospodarski ravni stale najmanj 2 bruto domača proizvodna, kar pomeni najmanj 25 milijard dolarjev.« Veliko odgovornih ljudi v parlamentu in vladi pa tega noče razumeti. Največjo ceno pri tem pa plačuje prav gospodarstvo.

Po mnenju predsednika Gospodarske zbornice Slovenije so največji problemi gospodarstva v tem trenutku naslednji: neugoden položaj izvoznikov, velika državna poraba, prevelike obresti in tudi brute plače, težave z zaposlovanjem in premalo naložb.

»In zakaj se zbornica bori za izvoznike? Če bi hotela spekulirati, bi mogoče razmislila, če se mora boriti za 20 % svojih članov, ob tem ko jih ima ostalih 80 % drugačne interese. Toda dejstvo je, da Slovenija nima možnosti za gospodarsko rast brez velikega povečanja izvoza.

Slovenska gospodarska politika mora spodbujati izvoz, ne pa kot dela danes, da ga kaznuje. In to ne samo zaradi izvoznikov, ampak gospodarstva in države kot celote.«

In kakšne so značilnosti pomurskega gospodarstva? Je že res, da so nekateri lanskoletni kazalci nekoliko ugodnejši od predlanskih, toda položaj prav gotovo še vedno ni rožnat, saj je Pomurje po velikosti na osmim in po številu prebivalcev na petem mestu v državi in po družbenem proizvodu na prebivalca na zadnjem, 12. mestu med slovenskimi regijami.

Gospodarstveniki iz dežele ob Muri so samokritično priznali, da obstaja še nekaj rezerv tudi v podjetjih, ki premalo vlagajo v razvoj (svetli točki pri tem sta le Mura in Radenska, ki sta lani za naložbe namenili 1,2 oziroma 1,4 milijarde tolarjev). Velik problem dežele ob Muri pa so tudi kadri. Zaradi pomanjkanja sposobnih ljudi je marsikatero podjetje zašlo v težave, nekatera pa so morala celo v stečaj.

Silva Eöry

MAJDA HORVAT

V Moravskih Toplicah uvedli vsestransko uporabne čipkartice Stroj, ki ne pozna ljudi

Prekmursko zdravilišče je kot tretje v Sloveniji uvedlo čipkartice, s katerimi racionalizirajo dejavnost

Čipkartice, ki so v svetu že dokaj razširjene, so v Sloveniji relativna novost. Nekaj več smo o njih slišali na portoroških cestarskih dnevih, ko so jih predstavljali z namenom, da bi jih uvedli na cestinskih postajah. Zdravilišča so jih prehitela. Čateškimi in Atomskimi toplicam se je sredi aprila pridružil tudi prekmursko zdravilišče Moravske Toplice, s tem da je obseg uporabe čipkartice v Moravcih mnogo večji.

Kakor je povedal direktor Zdravilišča Moravske Toplice Dušan Bencik, so o tej novosti začeli razmišljati že lani, uvedli pa so jo letos aprila. Kartice so francoske, uvažata oziroma posredujeja pa jih dve slovenski firmi, ena za tehnični (Turboinženiring) druga (Rugelj) za vsebinski del. Sam projekt kot tak ni stal veliko, zamenjati so morali zgolj opremo pri vhodih v kopališča in parkirišča, je pa draga vsaka kartica posebej, saj stane do 15 mark. Ravno zato je sistem urejen tako, da ob izstopu »požre« kartico, natančnejši pa bodo morali biti pri vračanju kartic hotelskih gostov. Tako kot v Čateških in Atomskih toplicah bo tudi v Moravskih Toplicah odslej več reda pri vstopu na kopališče. Blagajn v Ajdi in Termalu ni več,

Namesto klasičnih vstopnic lahko odslej vstopate na kopališče v Moravskih Toplicah s sodobno čipkartico. Potrebujete jo tudi za izstop.

vse kartice se morajo kupiti pri blagajni pred vhomom v kopališče. Na vprašanje, ali poleti tam ne bo prevelike gneče, je direktor Dušan Bencik odgovoril, da te bojzani ni, saj bodo lahko dnevni gostje kupili tudi kartice za 10-ali 30-kratno kopanje s popustom. Paket s kopanjem in kosilom ter paket s kopanjem in fizioterapijo že vsebuje dvakratni vstop. Prav vstopanje in izstopanje iz kopališča po lastni želji je tisto, kar najbolj moti dosedanje dnevne (domače) goste. V Moravskih Toplicah se zavedajo, da po eni strani tudi veliko tve-

gajo, saj bodo zaradi pretirane skrbi za urejenost in večjo ekonomsko učinkovitost morebiti izgubili domače goste, ki se bodo preusmerili na druga kopališča (Banovske toplice imajo obno-

Gostje, ki stanujejo v vasi, dobijo pet-ali sedemdnevno kartico, s katero lahko neomejeno prihajajo in odhajajo na kopališče v določenih dnevih. Vsi, ki bi radi v enem dnevu dvakrat vstopali v kopališče, bodo morali kupiti posebno kartico za 1-kratno vstop, ki stane 50 odstotkov več kot normalna vstopnica.

Moravske Toplice postajajo pač mondno zdravilišče, kjer ni prostora za domačega gosta, ki si prinese s sabo na kopanje tudi kosilo. Upajmo, da bodo imeli sodobno tudi gostinsko ponudbo, ki bi morala biti hitra, kakovostna in s primerno ceno.

BERNARDA B. PEČEK
FOTO: JURE ZAUNEKER

Energija je del življenja

Da se je strategija o učinkoviti porabi energije končno znašla v parlamentarnih klopih, kaže, kakšen pomen pripisujejo temu področju. Če bo ta pomemben dokument sprejet v državnem zboru, kar naj bi se po zagotovilih odgovornih dejavnikov zgodilo še pred poletnimi počitnicami, potem se lahko nadejamo korenitih sprememb pri učinkoviti izrabi energije, predvsem seveda električne in drugih virov. Še letos naj bi razpravljali tudi o zakonu o oskrbi z energijo, pred kratkim pa je bil govor o varčevanju z energijo. Vse to pa bo seveda dobra osnova za pripravo nacionalnega programa, ki zajema tudi stabilno oskrbo z energijo.

In kaj kažejo nekatere ugotovitve? Predvsem to, da se je v zadnjih

desetih letih precej povečala poraba tekočih goriv v primerjavi s plinom in trdnimi gorivi. Tako so v industriji lani porabili 34 odstotkov vse razpoložljive energije, v prometu pa 30 odstotkov. Če omenimo podatek, da je bilo 50 odstotkov porabe pokrite s tekočimi gorivi, četrtnina z električno energijo, preostalo pa z drugimi viri energije, je podoba popolnejša. Glede naložbene politike pa je treba posebej omeniti, da se je polovico denarja namensko predvidenih virov doslej porabilo ravno za projekte učinkovite izrabe energije, preostali delež pa je odpadel zlasti na obnovljive vire, pri čemer so imeli prednost projekti za gradnjo malih hidroelektrarn. Kot predvidevajo energijski strokovnjaki, se bo letos poraba energije povečala za 4,1 odstotka. Ob večji porabi energije pa je manj spodbuden podatek, po katerem se bodo povečali stroški za energijo pa tudi vpliv na onesnaževanje okolja bo večji.

Kljub temu pa nekateri kazalci v dosednji energijski politiki vendarle dokazujejo, da si na tem področju lahko obetamo koristne spremembe. Po zadnjih podatkih, ki jih je sporočilo slovensko elektrogospodarstvo, je bila rast družbenega bruto proizvoda večja od rasti energije, in sicer v razmerju 5:4 odstotkom. Sicer pa je dokument o strategiji učinkovite izrabe energije pri nas usklajen s programom Phare, s pogodbo o evropski energijski listini, ki smo jo podpisali 17. decembra lani, in protokolom o energijski učinkovitosti. S tem se vključuje v evropski energijski sistem, kar je bila že davna želja odgovornih za energijsko politiko pri nas.

Zato o koristnosti takega načina vključevanja v evropske energetske tokove ne bi smeli več dvomiti.

MILAN JERŠE

Javna prodaja delnic Radenske

V Časnikih Večer in Vestnik je bil konec maja objavljen javni poziv za prodajo delnic Radenske v javnem odkupu v višini 34 % družbenega kapitala po otvoritveni bilanci podjetja. Skupna nominalna vrednost celotne izdaje delnic za javno prodajo znaša 5.061.856.000,00 SIT, od tega je za javno prodajo namenjenih 1.721.031.000,00 SIT, kar predstavlja 34 % vrednosti družbenega kapitala.

Posamezni kupec v javni prodaji lahko pridobi največ 310 delnic, pri čemer znaša nominalna vrednost delnice 1.000,00 SIT, prodajna vrednost pa 1.310,00 SIT.

Z javnim pozivom se torej začneja še zadnja oblika lastniškega preoblikovanja Radenske, ki traja od 1. junija - skupaj 30 dni.

Vpisna mesta so v Radencih, v Slatinskem domu, soba št. 32, v Murski Soboti v hotelu Diana, hotelu Zvezda ter LB Pomurski banki, v Ljutomeru v hotelu Jeruzalem, v Lendavi v zdravilišču Terme Lendava ter v prodajnem centru Radenske v Ljubljani. Vpisna mesta so odprta vsak delovni dan, razen sobote, med 8. in 14. uro.

MILAN VERDEV

Gary Cooper, konjski tatovi in cestni roparji

Prekmurski in prleški poslanci v državnem zboru so se v svojih doslednjih mandatih naučili, da se je po avtocesti bolje voziti kot po domačih kolovozih.

Pa še tega ne moremo šteti za notranjepolitični zunajparlamentarni učni uspeh, saj iz krajev volilne baze v parlament ne pelje prava avtocesta. Po taki se lahko peljejo samo, če gredo še dalje proč od rodne grude, kakor so (pre)pogosto sicer - od Ljubljane proti morju ali na »zunajpolitičnih« misijah v tujini. Ker so toliko na poti, jih seveda zanima samo potovanje, cilji pa ne, da o domačih krajih niti ne govorimo. Njihova argumentacija za avtoceste, ki so jo te dni priobčili v Delovnih pisnih bralcev pod naslovom Malce zlahka vzeto, zato spominja na tisto, kar je nekoč o avtomobilizmu rekel ameriški filmski igralec Gary Cooper. Češ da ga ne moremo gledati samo s slabe plati, saj ima tudi dobre, ker je čedalje manj konjskih tatov!

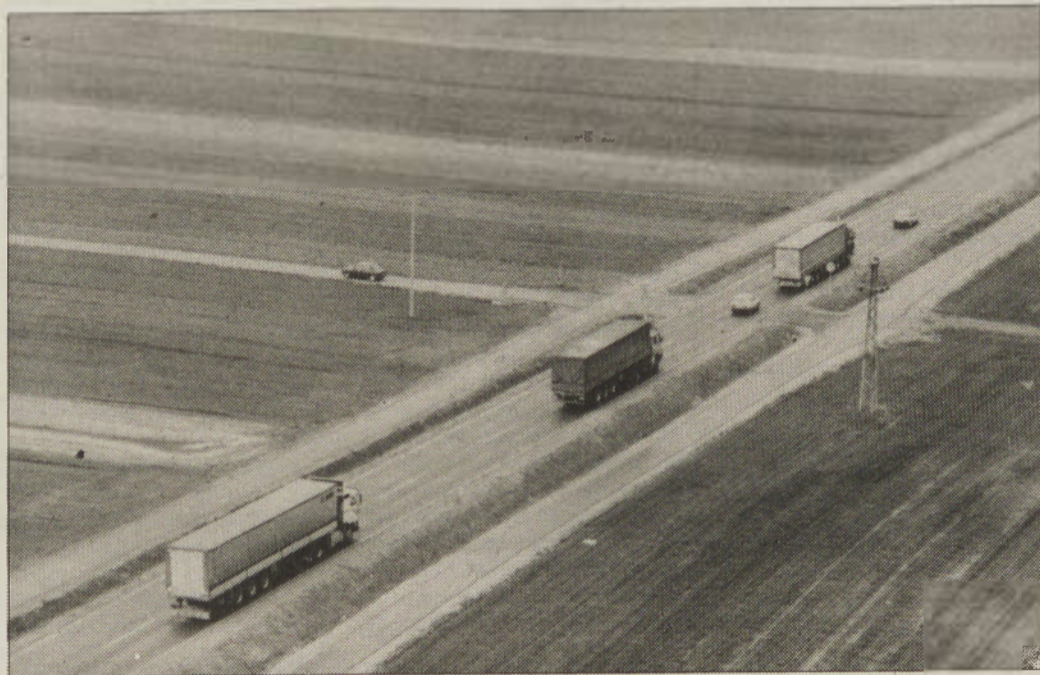
Gospa poslanka Požončeva in gospe poslanci dr. Korosec, Džuban, Šuštar, Pucko, Kocuvan in Horvat v omenjenem stališču deklarativno sesuvajo ležernost nekdanjega cestnega ministra Kranjca in nezažurnost podjetnika Polaniča, ki sta izjavljala in pisano o avtocesti v severovzhodni Sloveniji in lobirajo oni, dejansko pa so s tem priglajanjem k besedi, prvemu skupnemu, kar so v tem sklicu v parlamentu, povzeli svojo morebitno politično digniteto in kontemporarnost.

Njihovo izrekanje je reliktno in škandalozno, implikacije njihovih stališč so krute. Hudič bo, če se je njihov politični program v drugem delu njihovih mandator zvedel na skupno in nerazločevino lobiranje za avtocesto. Kot v dobrih starih časih so začeli vsi peti na eno vižo in tako, za nameček, še pokazali, da ne razlikujejo med državnim svetom in državnim zborom. V državnem zboru bi smeli tako unisono nastopati kvečjemu svetniki lokalnih interesov, v našem primeru Hrvatelj in dr. Magdič, ne pa predstavniki različnih političnih strank. Objokovalci »starih dobrih dogo-

vornih časov«, ko se v takratni skupščini niso pripravili, temveč »delali« in mislili po posebnem postopku, ki se je imenoval pluralizem samoupravnih interesov, kar pomeni, da so mislili namesto državljanov, so lahko pomirjeni. Prekmursko-prleška poslanka četica koraka strumno, ker so hoče voziti lagodno.

Malo jim je mar, kaj si o avtocesti mislijo Prekmurci in Prleki. Mogoče celo ne vedo, da se je splošno mnenje iz njega dni, ko je bila vsa izjavljajoča javnost za avtoceste in se je zdela politično samomorilsko nastopati proti, razdelila in spremešala. Mnogi kmetje, ki so bili nekdanj proti avtocesti, so zdaj sicer zanjo, ker so izračunali, da dobijo za prodajo zemlje več kot jim bi prinašala dolgovečna renta, toda še veliko več je tistih, ki so bili prej javno za avtocesto, zdaj pa so prav tako javno proti. Številčno naraščajoči del javnosti se tudi avtoceste v času relativno razgibanosti ekološke zavesti, ki napoveduje različne scenarije prihodnosti cestnega prometa, obenem pa isti del javnosti uživa v mobilnosti, ki jo daje avtomobilizem in jo

avtocesta čez Prekmurje upravičena - torej je upravičena. Bogvedi, kakšni so to »obstoječi predvideni tokovi«; njim, »pomurskim poslancem«, vsa ta dejstva zadržujejo - po teh dejstvih se po

privlačijo možnosti za demontiranje prestiža, ki jih odpira. Taki so raje tiho in žalujejo, da se gradnja avtoceste ni zgodila že prej, brez praskanja po njihovi vesti.

Javno menje se spreminja, poslanki in poslancem pa je vse jasno: promet narašča in bo še naprej, čez ta del sveta bodo na vzhod peljali trije prometni koridorji, ki so sestavljeni iz avtoceste in železnice. Evropska banka za obnovo in razvoj je »preštelala kilometre, primerjala je ceno naložbe in upoštevala obstoječe predvidene tokove« ter sklenila, da je

letu 2010 lahko srečni nadejamo, da bo po avtocesti huškalo mimo nas »prek 16.000 vozil na dan«.

Takšnega neskrupoloznega, bodrilnega in shriljivega slavljenja avtoceste že dolgo nismo brali. 16.000 vozil na dan! Kako naj se veselimo take avtoceste? Ko bi bili vsaj odštel tista tovorna vozila, ki bodo napotena na oprtne vlake, saj poudarjajo, »da vsak koridor predstavlja avtocesta in glavna železniška proga«.

Ne bom se delal fundamentalista in ne bom rekel, da zame vožnja po avtocesti ni lagodnejša. Do branja tega poslanskega

pledoaeja in panegirika sem se pravzaprav, kot zdajle ugotavljam, oportunistično motal tam nekje med tisto v zadregi molčečo javnostjo, ki ji je žal, da ni šlo to trpljenje zemlje zaradi

disjunkciji v dvotirnosti koridorja, če bi se, kar se bo najbrž prej ali slej pokazalo, da je mogoče in smiselno graditi ali eno ali drugo. Potem bi se seveda moralo graditi železnico, ker potrebuje mnogo manj prostora in je izdatnejša. Toda poslanka in poslanci vzdrgetavajo ob sladki avtomobilistični viziji, železnica v koridorju je zanje nekaj dejanskega sporadičnega in jo omenjajo zgolj po načelu sit venia verbo - v koridorju je pač napisano »avtocesta in železnica«, zato jo oni dodajajo kar tako. Zategadelj me skrbi, ker domnevam, da bi se poslanka in poslanci, če bi jih investitorji in državni uradniki postavili pred dilemo, ali cesta ali železnica, odločali za prvo, pa še to ob kakršnih koli predpostavkah.

»Po dveh železniških tirih se prepelje v eni uri enako število ljudi kot po 16 pasovih avtocesti, pri tem pa potrebuje le 15-metrski pas (avtocesta približno 122-metrskega)«, piše Lowe v eseju Ponovno odkrita železnica, ki je izšel v poročilu Zemlja 1993. Ne bom zanikal, da se v balkanizirani železničarski kulturi, ki je tačas tukaj doma, tudi sam nerad odločam za železnico, a ne morem mimo dejstev - v upanju, da se bo železnica preuredila, če že ne evropeizirala.

Ta poslanski pevski zbor bo potrebno kontrapunktirati. Ko »tu'jo vsi v en rog« so grdo nevarni. Primorati jih bo treba, da se bodo učili svojih viž od osveščenosti in zaskrbljene javnosti, in jih naučiti, da se pluralno politično zastopanje interesov regije dogaja na način, sociološko rečeno, »homogenizacije heterogenega«, ne pa z jurišnim komunizmom za »napredek« brez ozirov.

ŠTEFAN SMEJ

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Industrijska proizvodnja narašča

Zaposlenost v industriji se rahlo zmanjšuje, pa se v državni upravi

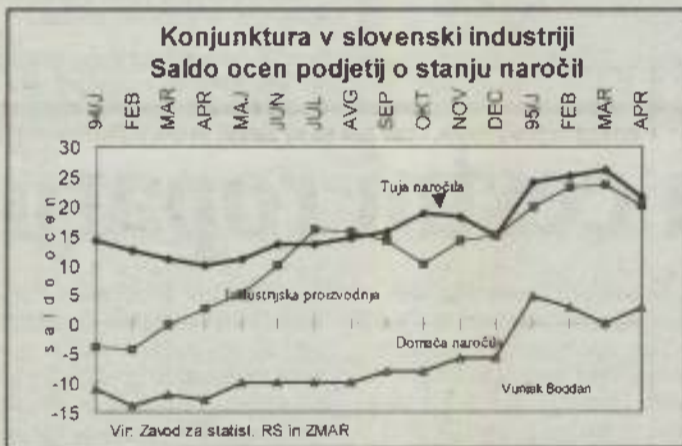
Ekonomski odnosi s tujino se še naprej spodbudno krepijo. K skupni rasti blagovne menjave sta v prvem četrtletju v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta največ prispevali menjava reprodukcijskega materiala in opreme. V celoti gledano lahko ugotovimo po podatkih Zavoda za makroekonomske analize in razvoj, da kljub zniževanju dohodkovne privlačnosti izvoz še vedno narašča. Za države nekdanje Jugoslavije so bili pomembnejši blagovni izvozni tokovi, medtem ko strukturalni delež uvoza še vedno pada. Če pri blagovni menjavi upoštevamo popravljena medvalutna razmerja glede na tečaj dolarja in lire, je izvoz porasel za 21,6 %, uvoz pa za 24 %. Na kapitalno finančnem področju je porastel obseg tujih neposrednih naložb na 61,1 miliona dolarjev, kar predstavlja 91 % vseh lanskih letošnjih tujih naložb v Sloveniji.

Cenovna gibanja so se dokaj umirila. Negativna inflacijska stopnja aprila (-0,1 %) je predvsem sezonska. Povprečna inflacijska stopnja do konca leta bo vendarle višja od aprilske in marčevske. Najbolj so se podražili hrana, življenjske potrebščine in storitve.

Gibanje industrijske proizvodnje še naprej spodbuja proizvodnja investicijskega blaga. Sezonsko višje stopnje rasti proizvodnje blaga za splošno porabo lahko pričakujemo junija pred turistično sezono in konec leta.

Znižujejo se zaloge blaga za splošno porabo pa tudi stroški zaloga reprodukcijskega materiala. Blagovni izvoz še vedno narašča in kaže na povečanje gospodarske aktivnosti v industriji. Industrijska proizvodnja je v prvih štirih mesecih glede na enako obdobje lani porasla za 6,9 %. Večina izvozno usmerjenih industrijskih podjetij je zadovoljna z novimi naročili iz tujine in tudi domača naročila se izboljšujejo. Kljub temu se nadaljujejo težave delovno intenzivnih panog tekstilne in usnjarske industrije, kar spremlja tudi sosednje Avstrijo.

V prvem četrtletju je obseg turistične dejavnosti glede na povečano število prenočitev predvsem tujih gostov v primerjavi z enakim obdobjem lani realno porasel za 4,7 %. Devizni priliv iz turizma je porasel za 30,4 %. Hkrati je tako ugodno gibanje spremljalo povečanje cen gostinskih storitev, ki so se v prvem četrtletju v primerjavi z enakim obdobjem lani povečale za 31,5 %, kar bo postopno zniževalo privlačnost slovenskega turizma.

Število zaposlenih v industriji se je marca ponovno zmanjšalo za 0,4 %, v družbenih dejavnostih je stagniralo, v državni upravi pa se je povečalo za 2,5 %. Začasno povpraševanje po delavcih je opazno v gradbeništvu, trgovini, kmetijstvu, gozdarstvu, gostinstvu in obrti.

Pri plačah je aktualen Dogovor o politiki plač v letošnjem letu. Če bo mogoče vzdržati pritisk na povečanje plač v negospodarstvu kot posledico zdajšnje rasti plač v gospodarstvu, bo imela tudi dohodkovna politika več možnosti za uršničenje postavljenih ciljev, kot je 3 % realna rast plač na zaposlenega, rast zaposlenosti in umirjanje rasti inflacije.

V štirih mesecih so se povečali javni finančni prihodki za 22,4 % v primerjavi z enakim obdobjem lani, realno pa so nižji od tistih decembra 1994.

Ugodna bančna likvidnost in gospodarska rast sta terjala hitro naraščanje posojil za potrebe gospodarstva v prvih štirih mesecih letos. Od januarja realno naraščajo tako kratkoročna kot dolgoročna bančna posojila gospodarstvu. Realni porast teh posojil je dosegel 16 %. Plačilna sposobnost podjetij se ponovno slabša. Aprila je bilo blokiranih 52 milijard tolarjev v podjetjih, ki zaposlujejo 120.156 delavcev. V prvih štirih mesecih so tolarске hranilne vloge realno porasle za 23 % in devizne za 4,5 %. Aprila so se najbolj povečale dolgoročne devizne vloge prebivalstva.

Bogdan Vunjak

Pomurska banka ostaja osrednja banka na tem območju

Skrb za gospodarski razvoj pokrajine

Še naprej v okviru sistema Nove Ljubljanske banke

Po bilančni vsoti se Pomurska banka med 33 slovenskimi bankami uvršča na 8., po kapitalu pa celo na 7. mesto. Čeprav je tudi v Pomurju konkurenčnost med bankami vedno večja, ostaja Pomurska banka še naprej domicilna na tem območju, 17-odstotna realna rast bilančne vsote v lanskem letu pa kaže na ustrezno zaupanje komitentov. V letu 1994 se je bilančna vsota povečala na 33,7 milijarde tolarjev in je bila za 35 odstotkov večja kot v letu pred tem. Kljub nekaterim težavam so s poslovanjem v lanskem letu zadovoljni in takšno mnenje je prevladalo tudi na zboru delničarjev te banke, na katerem so potrdili poslovno poročilo in zaključni račun za leto 1994.

Po besedah direktorja Pomurske banke Viktorja Šbula je bil eden od ciljev banke v lanskem letu, da doseže dobiček ter tako omogoči izplačilo dividend svojim delničarjem. Ta cilj je bil dosežen, saj je banka poslovno leto 1994 dohodkovno uspešno sklenila in ustvarila 34,3 milijona tolarjev dobička. Po predlogu upravnega odbora so za izplačilo dividend namenili 20 milijonov tolarjev, na nominalno vrednost delnice 1.000 tolarjev se izplača dividenda 62,30 tolarja. Poslovni rezultat pa bi bil veliko ugodnejši, če ne bi bilo nekaterih težav, na katere v banki niso mogli vplivati. V Pomurski banki so sicer z velikim olajšanjem dočakali sprejem zakona za izplačane devizne vloge varčevalcem, saj so jim to pokrili z obveznicami na 20 let, vendar ima to za banko tudi nekatere neugodne posledice. Vse banke so se namreč morale med drugim odpo-

dati pravici za pridobitev nadomestil po protokolu s finančnim ministrom o odkupu deviz po višjem tečaju v letu 1991, to pa je za Pomursko banko izguba čez 150 milijonov tolarjev. Pa tudi sicer je imelo devizno poslovanje v tej banki neugodne posledice, saj je območje, ki ga pokriva Pomurska banka, izvozno intenzivno, zato je prihajalo do presežka deviz. Zaradi neusklajene rasti tečaja tujih valut in rasti drobno-prodajnih cen in zaradi reševanja tolarске likvidnosti so presežek deviz tudi za ceno izgube prodajali na sekundarnem trgu, pri 110 milijonih mark suficita pa so tako lani v Pomurski banki izgubili za 12 milijonov mark revalorizacijskih prihodkov. Ob takšnem gibanju tečaja pa se s podobnimi težavami srečujejo tudi letos.

V bilančni vsoti banke imajo še naprej največji delež sredstva občanov, saj ta predstavljajo 43

odstotkov bilančne vsote, medtem ko sredstva gospodarstva in negospodarskih dejavnosti predstavljajo 31-odstotni delež. Iz tega je mogoče razbrati, da ima Pomurska banka veliko varčevalcev, kljub nekaterim slabim izkušnjam v preteklosti pa še vedno prevladuje devizno varčevanje, saj je 75 odstotkov sredstev v devizah. Se pa v zadnjem času povečuje tolarско varčevanje, ki je za občane donosnejše. Najbolj množični način varčevanja je prek tekočega računa, v Pomurski banki pa si prizadevajo, da bi čim več varčevalcev vključili v skupino, ki izdaja kombinirano plačilno kartico Aktiva - Euro-card, na tekoči račun pa je vezano tudi poslovanje z bankomatom. Nasploh je eden od ciljev, da bi uvedli kar največ samopostrežnega načina bančnega poslovanja, ki se je v svetu že uveljavilo.

Servisiranje občanov in gospodarstva je seveda osnovna naloga Pomurske banke, ki je s svojim poslovanjem vpeta v to regijo ter skrbi za njen razvoj in gospodarski rast. Kreditna aktivnost banke je bila v lanskem letu usmerjena k vsem gospodarskim subjektom, pri čemer so seveda upoštevali varnost in donosnost naložb. Kar 88,4 odstotka vseh komitentov banke je razvrščenih v bonitetni razred A, v B 3,1 odstotka in le 2,5 odstotka komitentov v bonitetne razrede od C do E. Pomurska banka je namenila lani za naložbe pravnim osebam 16 milijard tolarjev, 2,3 milijarde tolarjev pa je dala tudi za kreditiranje občanov. Aktivno so se vključili v kreditiranje po takšnih

pogojih, da so pravni subjekti lahko od države pridobili subvencije in regresiranje obresti. Tako so prek Pomurske banke na območje pridobili za 47,9 milijonov tolarjev subvencij za gospodarstvo, za kmetijstvo je bilo pridobljenih 111 milijonov subvencij obresti in za malo gospodarstvo 15 milijonov tolarjev subvencij. Aktivno je bilo tudi posojanje v Slovensko izvoznico družbo in tako je bilo na območje pod ugodnimi pogoji pridobljenih 559 milijonov tolarjev posojil. Banka pa je dobro posojala tudi z nekdanjimi občanmi in s skupnimi močmi so ustvarili ugodne plasmame v drugem gospodarstvu. V to so lani vključili 109 milijonov tolarjev.

Sicer pa so v Pomurski banki ves čas vodili poslovno politiko skladu z vsemi ukrepi monetarne politike. S 5,3 milijarde tolarjev (zahteva se najmanj 4,1 milijard tolarjev) jamstvenega kapitala banka izpolnila pogoje za vključitev vseh bančnih poslov v eno pomeni, da v njenem poslovanju ne bo omejitve. Nič pa se niso menilo tudi pri lastnini, saj so delničarji Pomurske banke lani 1993 odločili, da ostajajo naprej v sklopu sistema Nove Ljubljanske banke. Na tem zboru so tudi novno podaljšali pogodbo o delovanju z Novo Ljubljansko banko, od katere bodo ogleli nekaj čez 5 odstotkov deleža. Preostale prednostne delnice so v lasti NLB, se bodo spremenile v redne delnice, Nova Ljubljanska banka pa bo 44,9-odstotni deležnik v Pomurski banki.

LUDVIK KOPAR

Dom Lukavci

Skupine se predstavijo

Vrata so odprta, le vstopiti je treba

Skupine za samopomoč so v osmih letih osvojile Slovenijo, saj delujejo od Primorske, kjer so bile najprej ustanovljene, pa vse tja do lendarškega konca. Ne! Bolj prav bo, če rečemo: ljudje so sprejeli skupine za samopomoč, saj so v njih našli nekaj, česar sami niso imeli in česar jim ni dala (niti jim nikoli ne bi mogla dati) država. Zato je projekt, imenovan Skupine starih za samopomoč, že sedaj postal pri nas najuspešnejši doslej, kajti veliko potrebo in željo ljudi, da bi nekje in nekemu pripadali, da ne bi na stara leta samo še zrl v prazno, je znal ogniti s plaščem strokovnega vodenja ter organizacije.

»Ljudje ne moremo živeti sami. Potrebujemo stike z drugimi, dobro besedo, spodbudo, nasmech, stisk roke ... To lahko da-

mo in dobimo v skupini za samopomoč,« so ob vabilu za sodelovanje v skupinah starih za samopomoč, ki jih ustanovljajo v krajevni skupnosti Ljutomer, zapisali strokovni delavci ljutomerskega centra za socialno delo. Sporočajo še: v skupinah je dogajanje pestro, predvsem pa se pogovarjamo o različnih temah, ki jih ponudijo sami člani, tudi zapojemo, gremo skupaj na sprehod, tudi na krajši izlet, srečujemo se z drugimi skupinami, skupaj praznujemo rojstne dneve ...

Skupine starih za samopomoč obujajo torej v ljutomerski krajevni skupnosti, v Lendarji skupini deluje že več kot leto dni. Kar osem skupina pa je živih v posebnem socialnem zavodu Lukavci. Prav te pa so že tudi vabile na

predstavitve svojega dela. Gostje doma v Lukavcih so slišali o delu skupine Marjetice pa o Klopotcih in Optimistih. V znamenju Marjetic, Mačic in Marijinih solzic se zbirajo člani naslednjih treh skupin, okoli psa in skrbi zanj pa so se srečali člani skupine Moj pes. Le ena skupina je skupina starih, v preostalih se srečajo mladi ljudje, ki pa imajo

zaradi duševne bolezn ali stanja posebne potrebe. Strokovni delavci v domu, ki so tudi voditelji posameznih skupin, vabijo zunanje sodelavce, vse, ki bi bili pripravljeni prihajati k njim in ob srečanjih živeti s skupino in domom. Predsodki o domu namreč lahko skopnijo le tako, če bodo vanj prihajali tudi drugi. Ni dovolj, da je dom za okolje odprta vrata, kajti skoznje mora nekdo tudi vstopiti. Zato vabijo.

Delo v skupinah ni samo nekaj dobrega za člane, ni samo zdravilo zoper osamljenost, ampak prinaša svežino tudi v stroko-

vno socialno delo. Prinaša zadovoljstva in ustvarjanje bogati in uči. Dr. Jože Ramon, vodja projekta o voditeljskih skupinah, pravi: »Vsi ti ljudje svojopravljajo še naprej, vendar so teh nekaj letih naredili, sami za sebe, strokovno za ljudi, kot prej. To pa pomeni, da rezerve zakopane tam, kjer je bil birokratki uničujoči okolico. Če sprostiš tisto, kar gijo, kjer strokovni delavci kratsko uničujejo sebe in okolico, ostane več kot pol energije, tisto, kjer lahko civilno samopomoč. Hkrati je to oblika poklicne higijene pri-

V soboški občini ne prepuščajo obnove cest naključju

Prednost ima odsek Murska Sobota-Bakovci

Denar iz soboškega občinskega proračuna za naložbe v gradnjo občinskih in lokalnih cest ter vodovodnega omrežja in komunalnih objektov je natančno opredeljen z merili v odloku letošnjega proračuna.

Pri tem se opirajo na zdajšnjo naložbeno politiko, ki vnaša nekaj novosti tudi na tem področju. To

velja v prvi vrsti za krajevne skupnosti, ki bodo morale zagotoviti več denarja za posege na njihovem območju.

Krajevne skupnosti, kjer se bodo gradile občinske ceste, morajo z lastnimi sredstvi zagotoviti ustrezen delež. Ta znaša po novem najmanj 5 odstotkov predračunske vrednosti celotne naložbe. Glede

gradnje vaških cest pa so krajevne skupnosti upravičene do sofinanciranja, če zagotovijo najmanj 70 odstotkov denarja za predračunsko ovrednotena dela. V določenih posebnih primerih pa lahko mestni svet to udeležbo krajevnih skupnosti tudi spremeni. Vsi uporabniki občinskega proračuna pa so dolžni naložbena in vzdrževalna dela ter storitve oddajati s pogodbo, ki mora biti usklajena s predpisi na državni ravni.

M. JERŠE

Kdaj kosimo lucerno prvič po setvi?

Lucerna je večletna krmna rastlina, ki ob intenzivnem pridelovanju (4 do 5 košenj letno) vzdrži 4 do 5 let rasti.

Je precej zahtevna za tla in čas porabe ob prvem odkosu. Najbolje uspeva na peščeno-glinastih tleh s slabo kisló reakcijo. Novejšé raziskave pa so pokazale, da je ob primernih agrotehničnih ukrepih možno pridelovati lucerno tudi na manj plodnih zemljiščih, kot so psevdogleji in rjava kisló tla.

Uspeh pridelave lucerne v naslednjih letih je precej odvisen od doslednega upoštevanja zakonitosti rasti v prvem letu rabe po setvi. Prerani in prenizki odkosi negativno vplivajo na regeneracijo lucerne, zaradi preslabo

razvitega koreninskega sistema pa lahko del rastlin v posevku propade.

Koren lucerne je namreč vretenast in že v prvem letu po setvi v ugodnih pridelovalnih razmerah lahko prodré tudi do 2 m globoko, v naslednjih letih pa še globlje.

Od dobro razvitih korenin in zaloge hranilnih snovi v njih sta odvisni tudi trpežnost lucerne in njena odpornost proti zimskemu mrazu. Ugotovljeno je tudi, da pogosta košnja zmanjšuje rast koreninskega sistema in s tem tudi trpežnost lucerne.

Negativne posledice so še očitnejše, če ni v tleh normalnega vodno-zračnega režima z nižjo vsebnostjo kalcija. Posledica tega je, da se posevek lucerne zredči, na zračna mesta pa se naselijo pleveli in zeli (regrat, kurja črveca, plešec, ščavje itd.), kar zmanjšuje pridelek suhe in hranilnih snovi. Najprimernejši čas prve košnje po setvi je, ko je lucerna v polnem cvetenju. V tej razvojni etapi ima košnja na regeneracijo lucerne manj negativnih vplivov, saj je koreninski sistem razvitejši in globlji oz. odpornejši proti raznim stresom okolja.

Problemi pa se pojavijo takrat, če je njivska površina precej zapleveljena z enoletnimi ozkolistnimi in širokolistnimi pleveli. Do neke mere se tudi te pleveli da odpravljati s čistilnimi košnja-

mi, ki naj bodo čim višje, 6 do 8 cm, v skrajnem primeru pa imamo široko paleto herbicidov, ki jih lahko uporabljamo v posevkih lucerne. Pred uporabo in izbiro herbicidov bi vam svetoval, da se posvetujete s svojim kmetijskim svetovalcem. Naj še enkrat poudarim, če se že odločimo za pridelavo lucerne, jo sejemo na razpleveljeno njivsko površino.

Zaželjeno je, da prvi odkos siliramo, s tem da zelena masa oveni in ima 40 do 45 % suhe snovi zaradi boljše fermentacije. Z enkratnim spravilom si zagotovimo kakovostno krmno, drugače pa je, če prvi odkos (v cvetenju) uporabljamo za zeleno krmno, saj lucerna hitro oleseni, hranljiva vrednost pa se zelo poslabša. Naslednje odkose pa opravimo prej, ob brstenju, in jo lahko zeleno pokrmimo ali siliramo. Po prvem odkosu je lucerno priporočljivo dognojati s 150-200 kg KAN-a/ha.

mag. Stane Kapun, dipl. inž. poljed. Kmetijska svetovalna služba za Pomurje

Priredil: Janez Lebar

Svetlo lisasto govedo v Pomurju

Najprej se je pojavilo na Hrvaškem - domače šareno, od tu pa je prodiralo v severno Bosno in Bosansko Posavino. Nekako v istem času se je začelo širiti v Prekmurje in Vojvodino.

V posameznih deželah je nastajalo lisasto govedo delno s čistopasemsko rejo uvoženih simentalcev, predvsem pa s križanjem avtohtonih tipov goveda z uvoženimi biki iz Švice in drugih populacij lisastih goved.

Pri nastanku in razvoju tipa goveda v Pomurju v zgodnejši dobi so značilni tisti vplivi in okoliščine, ki veljajo za oblikovanje tipov goveda v Panonski nižini. V Panonski nižini živeči Slovani so imeli pred prihodom Madžarov (do leta 896) povsem drugačen tip goveda, kot so ga z vzhoda s seboj privedli Madžari. To govedo je imelo poleg pozneje pripeljanih tipov z zahoda močan vpliv na oblikovanje poznejših tipov goveda v Panonski nižini. Slovani so že spravljali suho krmno za zimo, govedoreja je bila pri njih dokaj razvita. V dokaz so se ohranili določeni izrazi, grablje (gereblje), kosa (kasza), seno (szena) ... ki so jih Madžari prevzeli od Slovanov. Na podlagi arheoloških izkopanin skeletov iz te dobe so v Panonski nižini živeči slovanski narodi redili majhno govedo z višino vihra 90-110 cm v brahicerem tipu. Madžari kot nomadi pa so s seboj pripeljali večje govedo v primigenem tipu. Madžari kot nomadsko pleme so na svojih pohodih v letih 896-970 prišli na jugu do Bizanca, na zahodu do Pirenejev in Holandije, na jugozahodu pa do Južne Italije. S svojih pohodov so med drugim pripeljali ogromno živine, in sicer z Balkana brahicerem tip, iz Italije primigeni tip, iz Švice in Nemčije pa t. i. «alemann» tip goveda.

Že zelo zgodaj je prišlo do križanja brahicerem tipa govedi, ki so ga prvotno redili slovanski narodi, stepskega goveda, ki so ga s seboj pripeljali Madžari ob prihodu v Panonsko nižino, in zahodnim tipom goveda, ki so ga Madžari pripeljali s svojih pohodov.

V fevdalizmu se način življenja kmetov skozi stoletja ni menjal, prav tako ne sistem kmetijstva. Prehrana živali je bila v glavnem odvisna od naravnih razmer reje; poleti paše, pozimi pa skromne prehrane z osnovno krmno. Tip živali so v glavnem narekemale naravne rejske razmere. Tudi fevdalna posestva so imela zaradi pravice do izkoriščanja kmetov kot delovne sile malo živine, ki je bila slabo proizvodna. Vendar pa je kljub temu podatek, da so od sredine 16. pa vse do začetka 18. stoletja iz Panonske nižine prodajali klavno govedo v Moravsko, na Dunaj, v Italijo (Trst, Benetke) in tržišča v Nemčiji.

Hitrejši napredek v živinoreji se je začel v 19. stoletju. Pogojevale so ga družbenoekonomske spremembe, ki so nastale po revoluciji 1848. leta, ko so se kmetje osvobodili obvezne tlake in naravnih dajatev fevdalcem. Veleposestniki, ki so imeli do takrat malo živine, so začeli bolj skrbeti za razvoj živinoreje.

Z razvojem industrije, prometa in drugih družbenoekonomskih sprememb je naraslo število mestnega prebivalstva. Z naraščajočim številom mestnega prebivalstva so narasle potrebe in tudi cene po živalskih proizvodih, cene žita pa so zaradi uvoza iz čezmorskih držav padle.

Za napredek živinoreje je zelo pomembno intenziviranje poljedelske proizvodnje z uvajanjem novih kultur, predvsem detelj in korenovk. Začelo se je izboljševanje travnikov z organizirano oskrbo s semeni detelj in trav ter povečano uporabo mineralnih gnojil.

1856. leta je Arenstein opisal goveje in druge pasme na območju avstrijskega cesarstva in naredil nekaj skic. Na podlagi statistike iz 1855. leta navaja, da se je na območju Železne županije, kateri je takrat pripadalo območje nekdanje občine Murska Sobota, že našlo švicarsko govedo. Po navedbah iz 1884. leta so na območje Panonske nižine med Donavo, Dravo in Muro v letih 1881 in 1882 pripeljali 26 simentalških krav iz Švice. Za obdobje od 1851-1894 navajajo, da so v drugi polovici 19. stoletja na celotnem območju Panonske nižine poleg domačega goveda redili tudi govedo raznih pasem z zahoda in njihove križance z domačim govedom. Uvoženega goveda je bilo največ na veleposestvih. Pirkner (1896) omenja, da so se v tem času na posameznih območjih že oblikovali določeni tipi goved kot npr. »bonyhadski« in »vasmegyei« tip rdeče lisastega goveda na območju Panonske nižine med Donavo, Dravo in Muro. Tak razvoj je potekal brez vsakega vmešavanja oblasti, čeprav so uvažali veleposestniki z zahoda veliko goved.

Oblasti so skušale vplivati na hitrejši razvoj živinoreje šele z zakonskimi predpisi iz leta 1894, s katerimi so posamezna območja rajonizirale, v okviru tega določile pasme bikov, ki so jih lahko redili, rejo plemenskih bikov pa so povežali s predhodnimi dovoljenji. S temi predpisi je bila za območja Prekmurja, Burgenlanda ter predela med Donavo in Dravo obvezna reja svetlo lisastih bikov.

S predpisi o pospeševanju živinoreje iz leta 1908 so tedanje oblasti za nakup plemenjakov določile tudi subvencije v višini 10-20 % od nakupne cene in plačila nabavnih stroškov. Predpisi so določali obvezno zavarovanje plemenjakov, dolgoročno posojila za nakup ženskega plemenskega materiala, državno podporo za vzdrževanje plemenjakov, finančna sredstva za ureditev in vzdrževanje sejmšč za plemensko živino, za ustanavljanje mlekarskih zadrug itd ... Do začetka 1. svetovne vojne so uvozili veliko živine predvsem simentalške, pingavske in rjave pasme.

Zlasti na območju Zalske in Železne županije, katerima je pripadalo Prekmurje, kjer so govedo uporabljali kot vprežno živino, so redili odpornejši in večji tip lisastega goveda. Cselko (1908) pa trdi, da je bonyhadski tip goveda pa tudi črede posameznih gospodarstev že lahko šteti za simentalški tip, ne pa za prehodne pasme, kot navaja Schmidt.

Madžarska enciklopedija v zvezku Železne županije iz leta 1898 omenja, da je družina grofov Batthyanyi na svoje rahončko veleposestvo uvozila rdeče lisasto govedo že leta 1838. Omenja tudi, da je bila govedoreja v Železni županiji na najvišji stopnji razvoja.

Na grofovskih veleposestvih je bilo konec 19. stol. že zelo razvito pridelovanje lucerne, detelje in sladkorne pese. Ta posestva so redila večinoma čistokrvno simentalško govedo, manj pa tudi berensko in domače govedo ali križance teh pasem s čistokrvnimi simentalci. Tako je imelo posestvo Kalmana Szella v Porabju na pristavah Ratot in Herehaz vzhodno od Monostra čredo 200 čistokrvnih simentalških krav. V Prekmurje so prihajali plemenski biki prav s tega posestva. Na grofovskih posestvih v Prekmurju so redili pretežno čistokrvno simentalško govedo ter križance domačega goveda s simentalškimi biki. S teh posestev se je to govedo širilo tudi v kmečko rejo. (nadaljevanje prihodnjé)

TOVARNA SLADKORJA ORMOŽ

SLADKORNA PESA - SKLIC SESTANKOV S PRIDELOVALCI SLADKORNE PESE V JUNIJU

S sladkorno peso smo v letošnjem letu zasejali v Sloveniji prek 6.200 ha in s tem preseglji cilj.

Naslednji pomemben cilj je, da dosežemo v povprečju vsaj 50 t/ha pridelka korenov s povprečno vsebnostjo sladkorja 15,5 °S oziroma na hektar vsaj 7,8 t biološkega sladkorja.

S tem namenom sklicujemo junija sestanke po odkupnih postajah z vsemi pridelovalci pese. Na odkupni postaji se ugotavlja tudi kakovost pese v povprečju in pri posameznem pridelovalcu. Iz primerjave teh podatkov in iskanja objektivnih vzrokov bodisi za boljšo ali slabšo kakovost pese in s tem tudi dohodka na hektar lahko dosežemo pomembnejši napredek tehnologije.

Ti sestanki so namenjeni tudi sklicu članov zadruga - pridelovalcev sladkorne pese in izvolitvi predstavnikov za občni zbor. Vsi pridelovalci sladkorne pese bodo seznanjeni s pomenom povezovanja pridelovalcev sladkorne pese, ki ima v svetu veliko tradicijo.

Lastninsko preoblikovanje Tovarne sladkorja Ormož je na zadružne upravičenec (in s tem na pridelovalce pese) preneslo 45 % kapitala tovarne oziroma 223.723 navadnih delnic v skupni nominalni vrednosti 2,237.230.000,00 SIT. V javni prodaji je bilo prodanih 10,5 % oziroma 52.107 navadnih delnic (521.070.000,00 SIT), katerih lastniki so večinoma pridelovalci pese.

Cilji, ki si jih zastavljamo pri pridelovanju sladkorne pese, ter cilji lastninskega preoblikovanja tovarne in znotraj tega vpliv pridelovalcev sladkorne pese Vas morajo prepričati o pomembnosti sestankov, da se jih udeležite v čim večjem številu. Poleg vabila, ki je poslano po pošti, lahko v tednu od 12. 6. do 18. 6. dobite po telefonu št. 062/702 606 informacijo, kdaj je predviden sestanek za vašo odkupno postajo.

Slovenska vina uspešna na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani

Najboljši Avstrijci

V nasprotju s prejšnjimi leti je bil letošnji sejem Vno že junija, novost pa so tudi precej strožji kriteriji ocenjevanja. Tudi tokratno ocenjevanje je potekalo pod pokroviteljstvom Mednarodnega urada za vino in trto iz Pariza, pet mednarodnih komisij pa je že pred sejmom (med 22. in 27. majem) ocenilo 1.483 vzorcev vin iz 28 držav.

Novost letošnjega vinskega sejma v Ljubljani je tudi, da so poostrili kriterije ocenjevanja, saj so medalje lahko podelili le 30 odstotkom poslanih vzorcev vin.

Med vzorci so seveda prevladovala slovenska vina, saj so jih družbene in zasebne kleti poslale v ocenitev kar 822. Zanje so slovenski kletarji prejeli eno veliko zlato medaljo, 51 zlatih in 189 srebrnih medalj.

Na letošnjem sejmu so bili ponovno najuspešnejši avstrijski vinogradniki, ki so osvojili kar dva šampionska naslova in štiri velike zlate medalje. S šampionom se letos ponaša še eno čilsko vino, velika zlata medalja pa je pripadla še enemu slovenskemu in enemu nemškemu vinu. Med slovenskimi vini se tako letos z veliko zlato medaljo ponaša traminec, izbor, letnik 1993 iz Vinagove kleti v Mariboru.

FRANCEKOVU PREMISLANJE

BIL SEM NA LJUBLJANSKEM VINSKEM SEJMU...

... POSKUSIL NEKAJ VINSKIH VZORCEV Z ZLATO MEDALJO...

... A TI LE OSTANES MOJA VELIKA ZLATA ŠMARJICA

Nacionalni program socialnega varstva

Glejmo pod prste tistim, ki ga pišejo

Za prvo branje v slovenskem parlamentu je pripravljen Nacionalni program socialnega varstva do leta 2000, ki naj bi bil najpomembnejši dokument in okvir dejavnosti države na področjih, ki jih določa Zakon o socialnem varstvu. Boris Sunko, direktor ljutomerskega centra za socialno delo, o njem pravi: »Z izoblikovanjem in sprejetim nacionalnim programom bomo vsaj videli, kaj je tisto, kar si država določa kot svoje oziroma za kaj bo skrbel in kaj bo financirala. Drugo vprašanje pa je, ali bo res prinesel vse to, kar mi pričakujemo. Bojim se, da marsičesa od tega ne bo, saj je preveč odprtih vprašanj, na katere nimamo odgovora. Ta dokument jih namreč ne rešuje.«

Lahko se strinjamo z mnenjem, da je dokument samo ogrodje sistema ter podrobnosti vanj ne sodijo, kar jih bodo zapisali v dokumentih, ki bodo sledili temu. Toda zapisane in predstavljene bi morale biti že sedaj, ko se nacionalni program sestavlja ter se daje v parlamentarno sprejemanje. Standardi in normativi na področju socialnega varstva niso dodelani, odprto je tudi vprašanje poddeljevanja koncesij zasebnikom. V socialni tudi nimajo evidence vseh storitev, ki bi jih lahko uporabljali kot osnovo za načrtovanje mreže izvajalcev socialnovarstvenih storitev ter bi lahko bila podlaga za plačilo storitev. Statistični podatki o delu in storitvah, ki jih opravljajo po centrih za socialno delo, kot ugotavljajo sami, že dolgo niso uporabni zaradi neenotne evidence storitev. Čemu so potem sploh pisana merila za določitev mreže javne službe v nacionalnem programu, na primer en strokovni delavec za storitve prve socialne pomoči na dva in pol tisoč prebivalcev, če še ni popolnoma jasno, kaj ta storitev sploh obsega.

Ob zapisanem nacionalnem programu socialnega varstva se moramo ustaviti tudi ob tem, da država kani za manj razvita območja izvajati dodatne ukrepe. Že sama merila za ugotavljanje manjrazvitosti, kot so jih zapisali v nacionalnem programu, so splošna in zato nepopolna ter bi jih bilo treba dopolniti z merili, ki bi izmerila tudi socialne razmere.

»Eno so podatki razvitosti, ki imajo prav gotovo določeno korelacijo s socialno problematiko. Vedno pa ni tako. Sprejemljivejši bi bili kriteriji, ki bi upoštevali socialno problematiko in bi se potem na osnovi tega pripravljali neki korektivi,« je rekel Boris Sunko. Dodal je še: »Mislim, da si moramo z ukrepi za manj razvita območja izbrati to, da bi storitve bolj približali ljudem. Dostopnost do storitev je pri nas zagotovo drugačna kot v urbanih centrih.« Njegove besede lahko beremo tudi kot opozorilo. Mreža javnih služb bo dograjevana in v njej bo do konca obdobja, kot napovedujejo, delalo 40 odstotkov več strokovnih delavcev. In pomemben del od tega je treba odrezati za našo pokrajino, ljudi. Prav to mora biti pomemben ukrep za manj razvite, kajti lahko se zgodi, da se bo mreža izpopolnila spet le v centrih.

MH

Zanimiva ideja profesorjev športne vzgoje na Gimnaziji M. Sobota

Za telovadbo tudi kolesa

Telovadnica, ki jo imata skupaj na voljo Gimnazija ter Srednja strojna in tekstilna šola Murska Sobota, je prav gotovo ena največjih raka-vih ran teh dveh srednješolskih ustanov (pred nekaj leti še skupnega Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve).

»Naše« kolo za zdravo telo soboških gimnazijcev.

Nikakor namreč ne omogoča, da bi v njej lahko organizirali in izvajali pouk telesne vzgoje za blizu 1800 dijakov obeh šol. Kako vsaj omiliti ta problem? Gimnazijski profesorji športne vzgoje Marjan Horvat, Janko Hochstädter in Franc Hauko so se med drugim domislili, da bi vključili v pouk tudi kolesarjenje. V ta namen bi potrebovali približno 18 koles (za eno skupino fantov ali deklet), ki pa jih šola seveda ne more kupiti. Zato so z dopisi ali osebno poprosili razna podjetja in organizacije, če so jim pripravljeni pomagati pri nakupu koles. Odziv je bil

proti pričakovanju dokaj dober, tako da vse kaže, da jim bo namera uspeša. Eno kolo jim je podarilo tudi naše Podjetje za informiranje in ob tej priložnosti je nastal tale posnetek (Franček Štefanec izroča kolo Vestnika in Murskega vala soboškim gimnazijcem). Tako so lahko »naše« kolo že vključili tudi v dvodnevne programe športne vzgoje za 2. letnike, ki se bodo začeli to soboto na Vaneči. Poleg kolesarjenja imajo na urniku tudi lokostrelstvo, postavljanje tabornih ognjev in spust po reki Muri.

J. GRAJ

Gradbenik Lendava

Stanovanje je stanovanje ... obveznica pa še ni denar

Po dolgem premlevanju je Agencija za vrednostne papirje Stanovanjskemu skladu Republike Slovenije dovolila izdajo obveznic, s katerimi bo mogoče prvič plačati tudi del kupnine za stanovanje. Ob obveznicah je namreč Stanovanjski sklad pripravil tudi ugodno posojilo za nakup le-teh in z nekaterimi slovenskimi gradbenimi podjetji podpisal pogodbo o tem, da bo del kupnine za stanovanje mogoče plačati z obveznicami. Posojilne možnosti z nekaj manj kot sedemodstotno obrestno mero so za nakup stanovanja ali kreditateljca zelo ugodne. Tudi z vidika nacionalne stanovanjske politike in reševanja stanovanjskih problemov je ta poteza Stanovanjskega sklada zelo dobra. Kateri konec pa bodo pri tem potegnili graditelji stanovanj, investitorji? Glede na številno podjetij in stanovanj, ki so jih podjetja ponu-

la v možen odkup za obveznice sklada, lahko rečemo, da je ponudba sprejemljiva tudi zanje, predvsem če jo osvetlimo z razmerami na trgu stanovanj. Potrebe po stanovanjih so, toda stanovanja ter posojila za nakup so zelo draga. Stanovanj predvsem v lokacijsko manj zanimivih krajih zato vendar ni tako lahko prodati. Obveznica pa še ni likvidni denar. Dolga in zavita bo lahko še pot, ko jo bo mogoče prodati ali vnovčiti. Kolikšna bo njena vrednost takrat, je sedaj še neznanica. Obveznica nosi torej v sebi negotovost, podjetja pa so se ob podpisu pogodbe s skladom odločala potem, ko so se vprašala, kje bodo manj izgubila.

Gradbenik Lendava je s Stanovanjskim skladom podpisal pogodbo o prodaji na obveznice za enajst stanovanj. To je pet vrstnih hiš ter šest stanovanj, štiri dvosobna in dve garsonjeri

v novem poslovno-stanovanjskem objektu. O tem, zakaj so se odločili za podpis pogodbe s Stanovanjskim skladom, je direktor Gradbenika Anton Bensa povedal:

»Mi ta stanovanja prodajamo tudi na prostem trgu in nobenega razloga ni, da ga kupcu, ki ga je pripravljen plačati v celoti, ne bi prodali za gotovino ali ugodneje. Vendar moram reči, da so v Lendavi razmere take, da potrebe po stanovanjih sicer so, vendar je kupcev, ki bi se lahko odločili za nakup novega stanovanja, malo. Mi smo sedaj testirali tržišče za prodajo vrstnih hiš, ki smo jih zgradili do tretje faze, in moram reči, da zanimanja, vsaj do sedaj, ni bilo dovolj. Smo pa tudi v sklepni etapni gradnje poslovno-stanovanjskega objekta, v katerem je sedem stanovanj. Kar se tiče poslovnih prostorov, jih je prodanih nekaj več kot polovica,

stanovanja pa so še vedno na voljo.

V ta razpis smo vključili vsa stanovanja, ki jih sedaj imamo v novem stanovanjskem objektu.«

Pomembno je torej kupiti sploh najti, in če ga bodo, bo vendar vsaj del kupnine moral poravnati z gotovino. Tisti kipec, ki lahko obremenjen s hipoteko le stanovanje, ki ga kupuje, bo z obveznicami lahko plačal le polovico vrednosti stanovanja. Več bodo z obveznicami lahko plačali tisti, ki bodo lahko s hipoteko obremenili katero drugo svojo nepremičnino. Kdaj bodo investitorji dobili denar za preostali del kupnine?

»V pogodbi s Stanovanjskim skladom je zapisano, da bo obveznice najpozneje v šestih mesecih mogoče prodati na borzi vrednostnih papirjev, in mi računamo, da bomo te obveznice ponudili na trgu vrednostnih papirjev. Tako pričakujemo, da bomo prišli prej do likvidnih sredstev, kot če bi čakali, da bi lahko obveznice vnovčili pri Stanovanjskem skladu. S klasičnim diskontom pa bo to mogoče izpeljati na borzi vrednostnih papirjev, sedaj ne ve nihče povedati,« je povedal Anton Bensa.

Stanovanjski sklad je pri svojih razpisih za najem posojila za nakup stanovanja doslej vedno postavil pogoj, koliko stanovanje ali kvadratni meter stanovanja sme stati. Postavljal je torej še sprejemljivo ceno za kvadratni meter, posojiljemalci pa so morali dokazovati, da ne kupujejo dražjega stanovanja. Je tokrat z določeno ceno za kvadratni meter omejen tudi podjetja, ki so stanovanja ponudila v odkup?

»Oblikovanje cene za kvadratni meter je bilo s strani prodajalcev popolnoma prosto in ni bilo nobenih omejitev,« je povedal direktor Gradbenika Anton Bensa. Njihova cena je 1950 mark za kvadratni meter stanovanja, medtem ko se v ponudbi vseh podjetij gibljejo od 1750 pa vse tja do 2500 mark za stanovanja v Ljubljani. K temu je treba dodati še podatek, da v ponudbi stanovanj, ki jih je mogoče kupiti z obveznicami, niso povsod samo nova stanovanja.

»Mi imamo podpisane tri predpogodbe za nakup stanovanj, ali bo prišlo do podpisane pogodbe, pa še ne vemo,« je rekel Anton Bensa. Po petih letih so tako v Lendavi napovedani prva nova stanovanja, toda povpraševanja po njih ni. Prodajna cena za kvadratni meter je znana in določena, investitorji Gradbenik, Varis, Montaza in občina pa se bodo morali še dogovarjati o tem, ali bodo morda ponudili ugodnejše nakupne možnosti predvsem tistim, ki bodo stanovanje plačali z gotovino.

MAJDA HORVAT

TOM pri ZPMS

BREZPLAČEN KLIC - VSAK DAN OD 17 DO 20

V Gornji Radgoni so že pred 60 leti odprli otroški vrtec

Pomembno poslanstvo

Predsednika Slovenije Milana Kučana ni bilo, prišla pa je njegova žena Štefka in kot več drugih tudi sama stopila pred mikrofona

Ob začetku pomembnejše proslave, kakršna je bila tudi počastitev 60-letnice Vzgojno-varstvene organizacije Manka Golarja Gornja Radgona (minuli petek v gornjeradgonskem kulturnem domu), bi po ustaljeni navadi pričakovali, da se začne z nagovorom koga od vodilnih in s pozdravljanjem najuglednejših gostov. Namesto tega pa je prva stopila na oder vzgojiteljica Alenka Regoršek ter ob glasbeni spremljavi pripovedovala in vmes tudi pela pravljico o dedku in vnučku. To je bilo za udeležence proslave prijetno presenečenje. In potem so nastopili še malčki iz vrtca, ki so prav tako navdušili občinstvo.

Šele nato je sledil uradni del proslave, in sicer je najprej spregovorila o jubileju ravnateljica vrtca Breda Forjanič. Poudarila je, da so bili v tako dolgem časovnem obdobju priča številnim izzivom, ki so v organizirani predšolski vzgoji pustili določene sledi. Upoštevali pa so, da je življenjski utrip vrtca odvisen od vrednot, ki jih le-ta razvija, ob tem pa odnos do otrok ni samo predmet takšne ali drugačne obravnave, ampak je odvisen od vzgojitelja kot osebnosti. Obenem pa ne gre prezreti vloge staršev, ki jih v zadnjih letih še posebno aktivno vključujejo v delo vrtca. Zgodovinski oris oziroma dosedanja razvoj vzgojno-varstvenega zavoda pa je podal pomočnik ravnateljice Vinko Rous (na kratko smo ga že povzeli, ko smo poročali s tiskovne konference pred jubilejem), ki je ob tej priložnosti pohvalil tudi podjetja Mura, Avtoradgona in Kmetijski kom-

binat Gornja Radgona (Kmetijstvo Črnci in Gozdarstvo), ker so ob praznovanju 50-letnega ju-

Nastop malčkov ob 60-letnici vrtca v Gornji Radgoni. (Fotografija: J. G.)

bileja prevzela pokroviteljstvo nad vrtci v Gornji Radgoni, Črešnjevcih, Apačah in Stogovcih. Leta 1979 pa so kot prvi v Sloveniji uredili posebne prostore za oddelek, namenjen otrokom z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, za kar je imela največ zaslug tedanja predsednica Društva za pomoč duševno prizadetim osebam gornjeradgonske občine Cilka Žerdin-Dimec. Leta 1989 pa so gornjeradgonski vrtec poimenovali po slovenskem pesniku, pisatelju ter prosvetnem in kulturnem delavcu Manku Golarju in zdi se jim, da si niso mogli izbrati boljšega imena.

Slavnostna govornica je bila Mateja Kožuh - Novak, podsekretarka republiškega odbora za delo, družino in socialno politiko ter poslanka Državnega zbora Republike Slovenije. Naj-

prej je Radgončanom čestitala ob tako visokem jubileju, potem pa večino svojih besed namenila skrbi za otroke in družino ter položaju žensk v naši družbi. Med drugim je dejala, da so vrtni nastali iz potrebe in da opravljajo izredno pomembno dejavnost. Mladim družinam pa je v prvi vrsti potrebno zagotoviti pravico do dela, saj je to osnovni pogoj, da se bodo odločale za otroke. Ob tem pa jim je potrebno zagotoviti tudi možnost, da bodo lahko otroke kam dale med zaposlitvijo. Naša družba pa bi morala bolj izkoristiti tudi znanje in sposobnosti žensk.

Ko so imeli besedo gostje, je prišla na oder tudi Štefka Kučan, ki je prav tako čestitala radgonskemu vrtcu ob tako visokem jubileju in namenila nekaj besed skrbi za otroke. Metka Malus, podsekretarka v Ministrstvu Republike Slovenije za šolstvo in šport, pa je Radgončanom izročila kot darilo ob jubileju 100.000 tolarjev za nakup igrače ali česa drugega, kar v vrtcu najbolj potrebujejo.

Slovesnost so nadaljevali s podelitvijo priznanj zaposlenim v vzgojno-varstvenem zavodu, zunanjim sodelavcem oziroma zaslužnim posameznikom in organizacijam za pomoč v dosedanjem razvoju pa tudi medijem (med dobitniki je tudi Vestnik) za korektno poročanje o njihovem delu. Potem pa je poldrugo uro nastopala Beltinska banda z Vladom Kreslinom. Tudi to je bilo za večino prijetno presenečenje.

JOŽE GRAJ

Slovensko-madžarski knjižničarski dan

Sodelovanje ob meji

Pomurski in železnožupanijski knjižničarji sodelujemo v dobro knjižničarstva in obeh narodnosti - slovenske v Porabju in madžarske pri nas - že več kot tri desetletja. Prvi stiki med takratno Studijsko knjižnico v Murški Soboti in županijsko knjižnico Berzsenyi Daniel v Sombotelu (Szombathely) so se namreč začeli vzpostavljati na začetku 60. let.

prejšnji mesec (26. maja) v središču Porabja - v Monoštru. Na tem drugem so z naše strani z referati sodelovali dr. Albina Nečak - Lük, ki je na osnovi najnovejše

POD FOTO: Od leve proti desni stojijo, brez meje vmes: Valerija Pergar, svetovalka za slovenski jezik v Porabju; Irena Barber, prevajalka na srečanju; Marta Toldi, ravnateljica županijske knjižnice iz Sombotela, Jože Vugrinec, ravnatelj Studijske knjižnice v M. Soboti in monoštorski župan Karoly Bauer.

Področja skupnega dela, za katere velja načelo vzajemnosti, so bila (in so še) naslednja: zamenjava knjig, periodičnega tiska in drugega neknižnega gradiva, medbibliotečna izposoja in sodelovanje na strokovnem področju, ki pa obsega več oblik (strokovno izpopolnjevanje knjižničarjev, zamenjava razstav, delo pri doznanskih zbirkah). Seveda je od omenjenih področij za duhovno rast obeh narodnosti najpomembnejše prvo, ki vsebuje ponudbo literature v maternem jeziku, v slovenskem za porabske Slovence in madžarskem za prekmurske Madžare.

Da bi knjižničarji z obeh strani meje to dolgoletno in uspešno sodelovanje prikazali tudi širši javnosti, smo se odločili, da ga bomo proslavili z dvema slovensko-madžarskima knjižničarskima dnevnoma, z dvema strokovnima poveljama. Le-ta naj ne bi opozorila samo na že prehojeno pot, temveč naj bi prispevala svoje k še boljšim odnosom, predvsem pa naj bi vsaj nekaj malega pripomogla k ohranjanju slovenskega življa na Madžarskem in madžarskega v Sloveniji. Zato naši dve srečanju nista bili le v znamenju sodelovanja na področju knjižničarstva in knjige, temveč smo pritegnili tudi druge strokovnjake in poznavalce problematike manjšin.

Prvo tako srečanje, na katerem smo govorili o sodelovanju na področju knjižničarstva (Miklos Takacs, Nikica Brumen, Jože Vugrinec), širše na kulturnem in informativnem (Franc Obal, Jože Vild, Branko Žunec, Ernest Ružič), na gospodarskem področju (Koloman Cigüt), o sosedstvu s Porabjem (dr. Vanek Šiftar), o narodnostnem šolstvu v Porabju (Valerija Pergar) in o položaju pripadnikov madžarske narodnosti v Sloveniji (Sandor Varga), je bilo lansko leto oktobra v Murški Soboti, drugo pa

raziskave Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani govorila o slovenščini v Porabju, dr. Anton Vratusa, ki je pripravil prispevek z naslovom Narodne manjšine - dejavniki sodelovanja med narodi, in Ladislav Vörös s predstavitevjo večdesetletne navzočnosti madžarske glasbe na mednarodnem festivalu v Radenci.

Madžarska stran je na spomladanskem srečanju sodelovala s štirimi prispevki, vseh referatov na obeh simpozijih pa je bilo osemnajst. Marija Kozar - Mukič

je v obeh jezikih prebrala svoj referat z naslovom Skupne poteze slovenske in madžarske ljudske kulture v obmejnih pokrajinah (na primeru skupnih elementov ene od ljudskih pravljic), o knjižničarstvu in narodnih manjšinah na Madžarskem je govoril Laszlo Soron v poročilu Knjižničarska oskrba narodnih in jezi-kovnih manjšin, mestno knjiž-nico v Monoštru je predstavil Boldžar Gašpar, o madžarsko-slovenskih duhovnih in manjšinskih stikih pa je dokaj polemično in enkrat ali dvakrat do neke mere tudi pristransko razpravljajl Andras Bertalan Szekely. Škoda, da po končanih referatih ni bilo časa za morebitno razpravo oziroma pripombe na posredovano.

Pred dopoldanskim strokovnim srečanjem je bila v monoštorskem gledališču tudi razstava z naslovom Založniška dejavnost v Prekmurju, ki jo je postavila murkosoboška knjižnica kot spremljaljočoo prireditve, hkrati pa kot odgovor sombotelski županijski knjižnici na njeno razstavo Knjižne založbe v Železni županiji danes, postavljene ob lanskoletnem posvetu v Soboti. Porabskim Slovincem in monoštorskim šolarjem skuša razstava, ki sta jo pripravila bibliotekarja Andrej Pavlič in Jožef Papp, prikazati izbor knjig in drugega gradiva, ki izhaja v naši pokrajini, in pa seveda same založbe, ustanove oziroma podjetja, ki to gradivo zalagajo in izdajajo (npr. Pomurska založba Murška Sobot, Založba Franc Franc, Zavod za kulturo madžarske narodnosti Lendava itd.). Ob razstavi je v 200 izvodih izšel tudi ličen katalog, ki v obeh jezikih prinaša kratke zgodovinske prikaze tiskov, ki se na našem območju kakorkoli ukvarjajo z izdajanjem knjig, brošur, katalogov, grafičnih listov in drugega, a hkrati ugotavlja, da morebiti založniška dejavnost v deželici ob Muri po obsegu ni tako močna kot tista v Železni županiji, a kljub temu dovolj plodovita in trdoživa, da odseva ustvarjalnost, delo in probleme ljudi, ki v tej pokrajini živijo.

Po odprtju razstave in pred strokovnim dopoldanskim delom je bila še krajsa slovesnost, na kateri so naši gostitelji izkazali posebno pozornost nekdanji ravnateljici murkosoboške knjižnice Nikici Brumen, ko so se ji s priložnostnim darilom zahvalili za njeno dolgoletno dobro sodelovanje z njimi na področju knjižničarstva in knjige in za njeno prijateljstvo.

Slovensko skupino na monoštorskem srečanju, ki so jo sestavljali prekmurski knjižničarji, naši referenti z obeh srečanj, nekaj novinarjev in nekaj drugih ljudi, ki jih je obravnavana tematika zanimala, vodil pa jo je ravnatelj Pokrajinske in študijske knjižnice Murška Sobot Jože Vugrinec, so porabski in sombotelski knjižničarji popoldne popeljali še na krajsko ekskurzijo na Gornji Senik in v Rönök.

Po obeh posvetih - jesenskem v Murški Soboti in spomladanskem v Monoštru - imajo prekmurski in železnožupanijski knjižničarji, med katere sodijo tudi porabski, dvoje nalog:

oboji moramo na področju knjige še odgovorneje delati v dobro obeh narodnosti, k čemur naj po svoje prispeva tudi dvojezični zbornik razprav z obeh srečanj, izdajo katerega načrtujemo v oktobru letošnjega leta, in

več narediti za to, da se čimprej povežemo tudi računalniško; soboška knjižnica je Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije že dala pobudo, da bi zagotovilo ustrezno računalniško opremo mestni knjižnici v Monoštru, to toliko bolj, ker se v nekem programu opremljanja knjižnic omenjajo knjižnice v Trstu in Celovcu, Porabje pa je ostalo zopet pozabljeno ... Kolikič že?!

J. Vugrinec

Karolina Kolmanič

Za zeleno mizo ... je bila matura (II)

Cankar, za božjo voljo, kaj si moral toliko napisati! In kdo je iznašel kopico besednih vrst in stavčnih členov. Zunaj pa je pomlad! Budilka zvoni ob treh zjutraj! Obrneš se v postelji in rečeš: »Bom že! Marija, utišaj budilko! Zabriši jo na balkon! Pošast hreščečo!«

Težišče mature so seveda napovedane klavzurne naloge; štiriurne: v ponedeljek slovenska z nadihom pedagogike, v torek matematična in v sredo ruska. Šele če so vse pozitivne, lahko pristopiš k ustnemu delu, oddraš zgodovino, ustavo z zemljepisom in pedagoške predmete, če ne, se srečaš šele jeseni.

Ponedeljek, ura je sedem. Gnetemo se pred risalnico. Tu je na vratih napisan sedežni red. Najdem se med dvema sošolcema; oba sta bolj ali manj sprta s spisjem. »Glej, da boš tokrat pisala z dostojno velikimi črkami,« me je opomnil prvi. Drugi pa: »Se razume, če boš hotela jutri kaj matematike od naju.« Ker sta bila oba dobra matematika, je bila naša sedežna namestitvev pravi blagoslov za jutri. Zato se je moj koncept naloge pridno sprehal po mizi, čeprav ne vem, ali je komu kaj koristil. Da bo naslednji dan v novi učilnici nov sedežni red, smo izvedeli šele naslednje jutro. Naša sem se v zadnji klopi, sama. Sploh smo sedeli zelo razkošno, vsak je dobil svojo mizo. Seveda se je moj adrenalin povzpela, čeprav sem se med izobraževanjem matematično dovolj osvestila. Le zaupanja vase ni bilo dovolj. Sošolci so v stiski hodili ven. Nadzorni organ - profesor je beležil vsako minuto, na hodniku pa je čakal že drugi z beležnico v roki. Sama si nisem privoščila izleta na hodnik, ker sem tedaj ugotovila, da se mi računi celo izidejo.

Matematika je imela zares svojo težo in strogi nadzor. Pri pisanju jezika smo si v sredo dijaki in profesorji oddahnili. Vedre zgodbe o Prijatelju in medvedu ter Prepelici in prepelčkah, ki smo jih prevajali, res niso iztisnile potu iz nas. Slovnico s sklanjativami in izjemami smo kar obvladali.

Stroga profesorska sita so naše vrste kar malce zredčila, se pravi, nekateri sošolci so bili zdaj prosti. Nam pa so se mešale letnice in člani ustave in pedagogika in psihologija in antični in klasični ter živi in pokojni literati po nabitih možganih. Zasedali so naše najskrivnejše kotičke in izrinili mladostno človeško pravico - ljubezen. In ker se je moj takratni prijatelj ob istem času znojil, se še srečati nisva mogla ali sva se pogovarjala le o maturi.

Nedejja popoldan. Prosto voljci na plan! Prijavila sem se s pogumnimi, čeprav to sploh nisem bila. Ampak prijava je veljala le v nedeljo, od ponedeljka je bil že ustaljen abecedni red. Ura je nekaj pred tretjo. Živci napeti kot struna. Dekleta me spremljajo do šole. In tu obstanem. »Ne grem! Strah me je!« sem priznala. »Nič te ni silil. Kaj pa si se javila? Zdaj bi tako nestrpno čakala do konca kot jaz,« mi je nagajivo zagodla sošolka in mi zares kazala vrsto belih zob.

Komisija sedi za mizo, pokrito z debelim temno zelenim preginjalom. Mehka tkanina in prijazni obrazi. Še tisti profesorji, ki so se med letom redko odtajali in nam podarili kak nasmešek, so nas, mislim, da smo bili štirje, spodbudno nagovorili. Slovesne obleke, kdo ve, kjer so jih našli ali si jih sposodili, so obrazom sicer nadele nekaj hladnega, glasovi pa so zveneli toplo. Roka po navodilu drhte seže po kupčku skrbno zloženih listkov. Vzame prvega. Zbrano se zazrem vanj. Srečam se z razrednikovimi očmi. Opazuje me. Prikimam. Oddahneva si oba, tudi izpraševalec. In tako vse lepo po vrsti. Prsti se nič ne zapletejo, ker sem pri prvem srečno izbrala, sem pri vseh predmetih vzela prvega, celo matematiko sem tako tvegala. Pogled vmes zaplava na bujno zeleni drevored in me za hip odtrga od resnega stanja, ki pa se mi ni zdelo več ne težko ne naporno. Ta dan je vse nagradno znanje dobilo samosvoj prazničen nadih; vse od blehlih sten, mračnih oken, vse je odslikavalo nekaj lepega; tudi obrazi profesorjev so se pomladili in ozaljšali. (nadaljevanje prihodnjič)

V razstavnem prostoru Muzeja Radenske odprli razstavo priznanega umetnika

Tisnikar prvič v Pomurju

V petek, 9. junija, so v Razstavnem prostoru Muzeja Radenske odprli razstavo slikarja Jožeta Tisnikarja iz Slovenj Gradca, ki se

prvič predstavlja ljubiteljem umetnosti v severovzhodni Sloveniji. Umetnostni zgodovinar Janez Balazic je ob otvoritvi povedal:

»Če prislunhem Tisnikarjevimi podobam in njih govoricu prevedem v neko širšo umetnostnozgodovinsko shemo, potem je nujno dodati, da gre za ikonografijo, povednost, ki rezultira kode našega zgodovinskega spomina. Občega; seveda pa le toliko, kolikor so motivi spoznani, denimo mrtvecev, križanj, sprevodov in drugih v smislu tradicionalne krščanske ikonografije. Tu gre za svojevrstne, v našo zavest naseljene likovne oblike, ki jih dojemamo skozi znamenja nečesa tragičnega, osamljenega, neizpovedljivega, celo nedopovedljivega. Toda, ko bi šlo zgolj za tako kodirana sporočila, bi jih bržkone razumeli kot znak in kakor grafične simbole za določeno stanje duha.

Tisnikar pa govori globlje, saj se ves čas giblje po robu, po ozki črti tistih stanj človeškega duha, ki nas v našem običajnem življenju zaznamujejo le nekajkrat. Mi vmes živimo številna druga, razpoložajnsko vsakdanja življenja. Mojster pa ostaja v samosvojem pogovoru z že zdavnaj odsotnimi, v neko drugo stvarnost, če hočete onostranstvo, zamaknjenimi človeškimi usodami, stanji duha. Zares: kot da se ne bi zavedali, da je vse minljivo, ničevno in vprašljivo, ko iščemo smisel lastne izpolnitve.

Bržkone bi bil krivičen, če bi v mojstrovih ekspresivnih podobah razbiral zgolj minljivost, ničevost našega človeškega življenja. Tam v teminah Tisnikarjevih podob biva tudi upanje, svetloba. Za zdaj nam je sicer dano, da upanje, svetlobo spoznamo v razsežnostih, ki jih slutljivo odkriva mojster, toda očitno je pot, je tam za meja mi smrti še prostor drugega bivanja. Morda smo tu na tem svetu zato, da to spoznamo, in ko to spoznamo, bo tudi za nas nedoumljeno postalo stvarnost.«

Razstava Jožeta Tisnikarja bo na ogled do 10. julija.

BBP

Knjige imajo svojo usodo

Ko so Ammarja Mirašičjo, člana Zavoda za odprto družbo iz Sarajeva, vprašali, koliko knjig potrebujejo, je odgovoril: »Potrebujejo vsake knjige, kolikor jih lahko zberete.« Člani fundacije Open Society Institute - Slovenia (Zavod za odprto družbo - Slovenija) zato zbirajo knjige za knjižnico in čitalnico, ki jo bodo kmalu odprli v Sarajevu. Sarajevčani potrebujejo predvsem visokošolsko literaturo, knjige in časopise s področja humanistike in družboslovja ter druge kakovostne v Mostar, kjer jih bodo prevzeli sodelavci sarajevskega Zavoda. Podjetja, posamezniki ali organizacije, ki nameravajo podariti manjšo količino publikacij (do približno 20 izvodov), jih lahko pošljejo na naslov Open Society Institute - Slovenia, Miklošičeva 13, Ljubljana. Darovalci večjih količin naj kličejo po telefonu 061 302 912, 312 175 ali po faksu 061 312 139. Kličite med 9. in 16. uro. Zadnjič smo slišali, da je neka ugledna oseba nekatere knjige iz svoje knjižnice, za katere ji ni bilo več mar, poslala v stope ...

šsm

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Nehote se boš znašla v zelo kočljivem položaju, vendar se boš kaj hitro ponovno postavila na noge. Sicer pa ne bo vse tako črno, kajti spoznala boš tudi svojega princa iz sanj ...

On: Poklicala te bo stara prijateljica in ti predlagala nekaj, česar ne boš pričakoval. Toda kaj hitro se boš uspel otresti začetne zmedenosti in vse skupaj se bo izteklo natanko tako, kot boš načrtoval.

BIK

Ona: Kritičen pogled na dosedanje avanture ti bo odkril tvoje realne možnosti pri nekom, ki ti nikakor ne gre iz glave. Nikar se ne podcenjuj, ampak mu pokaži predvsem svoje dobre lastnosti, slabe pa pusti za drugič.

On: Začel boš premišljevali na povsem nov način, kar te bo privedlo do osupljivih rezultatov. Toda nikar ne stoj odprtih ust, ampak zagrizi v vabo, dokler je še topla. Nekdo se bo opekel, toda to zanesljivo ne boš ti.

DVOJČKA

Ona: Neka zadeva ti bo najprej spodletela, ko pa boš poskusila znova, boš dosegla prav neverjeten uspeh, ki te bo spravil v odlično razpoloženje. Neuspeh iz preteklosti pa bo v hipu pozabljen.

On: Čeprav se ti bo sprva dozdevalo, da si zašel v slepo ulico, se bo kmalu pokazalo, da ni tako. Pri poslovni strategiji, za katero si se odločil, pa še ne bo kakšnih večjih rezultatov.

RAK

Ona: Sicer si boš prizadevala slediti dobremu nasvetu, a boš že po prvih težavah vse skupaj opustila. Ali ne bi bilo bolje, če bi imela malo več potrpljenja in bi bila zadovoljna tudi z majhnim uspehom?

On: Stvari moraš urediti na kraju samem in se prepričati o pravilnem poteku. Le tako ti bo uspelo še naprej imeti vodilno vlogo v poslu. Sicer pa se obeta prav prijeten konec tedna, ki ti bo še dolgo buril duhove.

LEV

Ona: Dogovor s partnerjem ti bo končno odprl oči in te postavil na realna tla. Le kako si mogla biti tako naivna, saj bo to sedaj popolnoma očitno. Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje ...

On: Predolgo si se zanašal na svojo srečo, sedaj pa boš okusil tudi malo grenkejšo življenje. Nekdo se ti bo prav prizanesljivo smejal, a ti bo na koncu vendarle pomagal. Pazi na neprijetna presenečenja.

DEVICA

Ona: Zmagoslavje, ki ga boš uprizorila, bo šlo tvojim prijateljem močno v nos. In čeprav še vedno ne boš mogla razumeti, da ti je uspelo, bodo rezultati govorili kar sami zase. Seveda ti previdnost ne bo škodila.

On: Nekdo se zelo trudi, da bi ti olajšal neprijeten položaj, vendar ostaja še naprej slep in zaverovan v nekaj, kar ne obstaja. Iz poslovnih načrtov lahko kaj hitro nastane prava polomija.

TEHINICA

Ona: Še vedno boš nihala med realnostjo in lepimi sanjami in ravno zato lahko zamudiš lepo priložnost pri osebi, ki ti sicer vzbuja spoštovanje, vendar si nikoli nisi upala pomisliti na karkoli več.

On: Nikar se ne oziraj na dogodke, ki te poskušajo speljati na slepo pot. Vse skupaj je le dobro zrežirana slika, ki ti jo skuša vsiliti nekdo, ki si se mu pošteno zameril. Raje zaupaj svojemu partnerju - ne bo ti žal.

ŠKORPLJON

Ona: Spoznala boš, da si včasih nekomu, ki ti lahko ponudi precej več, kot so tvoje sedanje zmožnosti. Prijeten konec tedna te bo popolnoma prevzel, po drugi strani pa bo pri nekom drugem vzbudil pravi val ljubosumja.

On: Obeta se zanimiv konec tedna z osebo, za katero si že dalj časa kar precej ogret. Naj te ne skrbi za posle, saj jim tvoja kratka odsotnost pač ne more kdo ve kako škoditi. In nikar se ne zagovori.

STRELEC

Ona: Kaj hitro se boš prenašla z besedami, kasneje pa ti bo žal. Prijatelj te bo vsekakor držal za besedo in ne bi bilo dobro, da bi ga poskušala preslepiti. Posle pa raje pusti pri miru in počakaj ugodnejši trenutek.

On: Čeprav se vsi trudijo, da bi te končno uspeli odtrgati od tvoje fiksne ideje, boš še naprej vztrajal pri svoji prvotni odločitvi. Mogoče ti bo celo uspelo, toda gorje, če bo šlo vse skupaj narobe ...

KOZOROG

Ona: Opletanje z jezikom te bo pripeljalo v dokaj nenavaden položaj, ki pa ga boš kaj hitro izkoristila v svoj prid. Konec tedna boš preživela z osebo, ki ti je še nekaj več kot le dober prijatelj.

On: Vse boš postavil na kocko in čakal, kako se bo celotna zadeva razvila. V resnici pa bo to le fasada za nekaj veliko večjega. Poskusi se obvladati in stvar naj bo vsaj še nekaj časa skrivnost.

VODNAR

Ona: Ne razmišljaj preveč o tem, zakaj se ti je posrečilo, ampak raje izkoristi nastali položaj. Partner te bo povabil na prijeten izlet, ki pa se bo končal povsem nepričakovano. Čaka te presenečenje na delovnem mestu.

On: Zabredel boš v težave in le s pomočjo prijatelja ti bo uspelo vsaj za silo urediti razmere. Zato se nikar preveč ne izpostavlja, ampak raje poskrbi za primerno zavarovanje svojih interesov.

RIBI

Ona: Malo se ozri po svoji družbi in kaj hitro boš opazila, da si dobila novega oboževalca. Edino, kar ti lahko nagaja, je »nevoščljivost« tvojih prijateljev, ki pa je nikar ne vzemi popolnoma resno.

On: Zaradi tvoje nerodnosti boš izgubil priložnost, ki se zlepa ne bo več ponovila. Predvsem pa bo veliko bolje, če se za nekaj časa potuhneš in si nabereš novih moči. Opozorilo bo prišlo malenkost prepozno.

Japonski Titanic

Japonci gradijo novo ladjo Titanic, ki bo povsem podobna originalni, ki se je potopila pred več kot 80 leti. Gradijo jo namreč po originalnih načrtih, vendar tega Titanica ne čaka tako kruta usoda, kot je doletela prvega. Ni bojzani, da bi se nova ladja zaletela v kakšno ledeno goro, kajti nikamor ne bo plula. V resnici gre za plavajoči hotel in zabavišče. Strojnice pa novi Titanic nima.

Kupcev več kot draguljev

Na nedavni dražbi nakita in drugih dragocenosti v Ljubljani je bil izkupiček bolj pičel, povsem drugače pa je bilo v New Yorku, v slovitih avkcijski hiši Sothebys, kjer je bilo kupcev več kot ponujenih draguljev. Nakit, ki si ga je samo za to priložnost lahko nadela ena od uslužbenk avkcijske hiše, je vreden več kot deset milijonov dolarjev. Največ zanimanja je bilo za prstan z 52-karatnim diamantom, ki ga deklica nosi na sredincu. Novi lastnik je zanj odšel več kot štiri milijone dolarjev.

Avstralska zdravilnica sta bila zelo presenečena, ko sta zaradi pljučnice zdravila 92-letno žensko. Rentgenski posnetki so namreč pokazali, da je ženska nosila v sebi mrtvega otroka. Kot je povedal njen sin, je pred šestdesetimi leti zanosila, vendar ni rodila, ker je plod umrl. Vendar ga ni splavila, ostal je kar v njej. Ščasoma je povsem okostenel. Ženska tega ne bo nikoli zvedela, kajti pljučnica je bila zanjo usodna.

Jako pomembne stvari so se začele prejšnji ponedeljek. V Soboti je bilou mednarodno kramarsko senje, v Ljublani je pa tudi bilou mednarodno senje, "Vino 95". Na soboškon senji je bilou puno ljudi z vsej okoliški krajoj, z Avstrije, z Vogrske, s Hrvaške pa s Slovenije, na vinskou senji v Sloveniji pa lekar nej bilou samo Prekmurcof. Ali so ji nej povabili ali so pa ocenjevalci vin za najboukša vina z naši krajoj nej pravoga žmaja meli. Nekaj tū Beleki ne štima. Ešče z vsakšoga senja v Sloveniji so kakše medalje v naš kraj prneali, zdaj s toga pa naj ne bi niedne? Tou je nej mogouče, tū nekaj ne klapa. Mogouče so se pa naši vinogradniki odloučili ka nedo več tekmovali, što boukša mamila pouvle?

Začetek prejšnjoga tjedna je rejsan būu jako pijsani. Nej zadosta, ka je būu te den risauski ponedjeljek, būu je tūdi mednarodni den ekologije. Bela pravi, ka so samo zatou naslednji den sprijali sklep, ka se benzin podrakša, ka naj bi se menje vozili, pa menje lūft kvarili. Nej ka bi što mislo, ka so s ten ščeli rejšiti državno blagajno, štera je že prle prazna, kak so sploj kaj notri djali. Prle kak što kaj v njou dene, se že razplini ali razvodeni, pa odide na vse kraje. Liki samo tan zgoraj odi. Sé dol k nan na nižiši nivo, skoro nika ne prijde. Vijdite, tak edni nikan ne prijdemo zavolo pejnec, eni pa nikan ne prijdou zavolo jezika, kak napriliko gospoud Toporišič, ka je edini nej būu izvoljeni za izrednoga člana SAZU. Bela pravi, ka tak njemi trbej, zakoj si je pa sprouti zmišlavo nouve reči slovenskoga jezika. V prekmurščini toga nega, ka bi si eden zmišlavo. Vsi ali pa nišče. "Tou te buje! Tá spadneš!"

Brat Džouži

Prosim, da me ne nadlegujete ... (II)

Vi ste pa zelo živčni

Plačeval sem račun za porabljeno elektriko, bil je dren, spet ne takšen, da bi morali viseti drug na drugem. Tip me noj vzame denarnico iz žepa, dobim prvi sunek v rebra, šteje denar: en jur, drugi udarec, dva jurja, tretji udarec, trije jurji, četrti udarec ... Obrnem se k tipu in mu milo rečem: »Prosim, da nehate šteti denar na meni!«

»Kaj vam pa je, saj vam nič nočem, še dotaknil se vas nisem, tarna tip. Samo to vas prosim, da ne šteje denarja na meni, mu ponovim prošnjo. Za hrbotom še slišim monolog, kako so ljudje neučakani, kako so živčni itd. Peljal sem se z letalom, bil sem na službeni poti v B., bilo je še v prejšnji državi. Udobno sem se namestil na svojem sedežu, nakar smo poleteli, tedaj je individuum poleg mene na desni ugotovil, da sedi njegov najboljši prijatelj pred menoj. Nagnil se je na mojo stran in pozdravil prijatelja. Menil sem, da bosta izmenjala stavek dva, potem pa se bo vrnil na svoj sedež, kajti med pogovorom je sedel na svojem sedežu, glavo in gornji del telesa pa je imel tako rekoč v mojem zračnem prostoru. Lebdel je pred menoj, tako da nisem mogel niti odpreti časopisa, kaj šele, da bi ga brai. Očitno je bil pomemben mož, ki se je tega tudi zavedal. Kak politik ali pa velik poslovnež. Ko se je tako s prijateljem pogovarjal že kakšnih deset minut, bila sta namreč kot enojajčna dvojčka. Obrnjem se nazaj, sem ga potrepljal po rami in rekel: »Prosim, če se vrnete na svoj sedež, tega je plačalo moje podjetje.« Pogledal me je, kakor pogledajo nadrejeni podrejene, potem pa je rekel z glasom, kot se obračajo šefi svojim nižjim uslužbencem: »Vi ste pa zelo živčen človek.« Ja, sem rekel, zelo živčen, živčen pa sem prav zaradi ljudi, kakšni ste vi in vam podobni. Preden sem spoznal take ljudi, kot ste vi, nisem bil niti najmanj živčen. Bil je tako užaljen, da se med preostankom poleta ni niti enkrat več obrnil k svojem najboljšemu prijatelju. Verjemite mi, užaljenega tipa v svojem življenju še zlepa nisem spoznal. Zgodilo se je, da vam kak prijatelj ali znanec na vsak način hoče dati vedeti, da je on v življenju uspešen, vi pa ste neuspešni.

NJEGOV avto je sijajen avto, v takšnega, kot ga imate vi, ON se usedel ne bi. Vaš televizor je zanič, NJEGOV je briljanten dosežek tehnike. ON je še itak direktor, vi ste le referent. Ko ga tako poslušate pol ure, mu končno lahko rečete (čeprav to ni ravno po bontonu): »Dragi moj, tu je nekam zatošlo, če bi malo v rit, da se nadihaš svežega zraka.« Potem vam ON lahko še reče: »Saj nisem mislil nič slabega, si pa res živčen.« Sicer pa je moj avto res ... Mogoče sem zares živčen, ne morem rekam, mogoče se hitro razjezim, mogoče sem aroganten starejših, nepotrpežljiv do mlajših. Zagotavljam pa vam, da sem takšen prav zaradi drugih. V vsej tej zgodbi ni drugega namena kakor ta, da želim le eno, da me ljudje pustijo pri miru ali da me vsaj ne nadlegujejo.

Borivoj Repelj

Leva roka - desna roka

Majhna delovna soba v Illinoisu (ZDA). Pek John Evans, 46, s kemičnim svinčnikom riše na liste papirja majave črke. Spet se uči pisati - z levo roko na desni roki.

To je posledica uspelega kirurškega posega. Pek Evans je z avtom počasi zapeljal na železniški prehod. Nenadoma mu je postalo slabo in videl je samo še luči bližajočega se vlaka.

Ljudje so poklicali prvo pomoč. John Evans je bil živ. Vlak

mu je odtrgal desno in celo levo roko. Leva roka je ostala skoraj povsem nepoškodovana. Kirurg dr. Richard Brown je sprejel z racionalno odločitvijo: pritisni desno roko na štrcelj desne.

Operacija je trajala 12 ur. Pod mikroskopom so roko pršili, povežvali mišice, kite in žile. Težko je bilo ...

Operacija je uspela. Za nekaj tednov je Evans lahko premikal prste.

za vsakogar nekaj

Ureja prim. dr. Jože Zadavec

Zdravniški nasveti

Klopi

V svetu in tudi pri nas narašča število boleznih, ki jih prenašajo klopi. Temu je vzrok ne samo večja okuženost in aktivnost klopov, marveč tudi natančnejše poznavanje teh boleznih, sodobnejše diagnostične možnosti in navsezadnje tudi večja medijska pozornost, ki spremlja ta obolenja.

Okrog sto vrst klopov prenaša po svetu številne virusne bakterijske in parazitske bolezni. Pri nas so najnevarnejši klopi vrste Ixodes ricinus. Aktivni so od aprila do oktobra oziroma v času, ko je temperatura tal višja od 5°C. Največ jih je v listnatih gozdovih, visoki travi in grmovju. Prehranjujejo se s krvjo toplokrvnih živali, kot so miši in drugi gozdni sesalci. Od teh se tudi okužijo.

Pri nas prenašajo klopi najpogosteje bakterijo, ki povzroča Lymeško boreliozo. Okuženih je okoli 25% vseh klopov. Bolezen lahko poteka v treh obdobjih. Približno teden dni po piku klopa se pojavi na mestu ugriza najprej rdeč izpuščaj, ki se postopoma širi, osrednji del pa blede. Ima obliko kolobarja, včasih srbi ali peče. Pri nekaterih bolnikih se v tem obdobju pojavijo še drugi znaki, kot so utrujenost, glavobol, vročina, bolečine v mišicah.

Izpuščaj je sicer za bolezen značilen, vendar se ne pojavi vedno, pogosto pa nanj niti nismo pozorni. Težave in spremembe na koži minejo tudi brez zdravljenja in za večino se s tem bolezen konča. Pri nekaterih pa ostane povzročitelj še vedno v telesu in obstaja nevarnost, da se pojavijo okvare zlasti sklepov in živčevja več mesecev ali let pozneje. Zato je pomembno, da bolezen pravočasno spoznamo in zdravimo. Na voljo imamo krvne preiskave in vrsto antibiotikov za uspešno terapijo. Cepiva za zdaj še ni.

Druga pri nas pogosta bolezen, povezana s klopi, je virusni meningitis. Bolezen poteka večinoma v obliki nekajdnevne vročinskega stanja, ki ga ne ločimo od pogostih virusnih prehladnih obolenj. Najhujša oblika pa je vnetje možganskih ovojnic, ki se ponavadi konča brez posledic. Za to bolezen je na voljo učinkovito cepivo. Najprimernejši čas cepljenja je pozimi, tako da dosežemo odpornost še pred prvim stikom s klopi.

Še vedno pa ostaja najpomembnejše preprečevanje stika s klopi. Preden se odpravimo v gozd, poskrbimo najprej za primerno obleko. Telo naj bo čim bolj pokrito, odkrite dele pa zavarujemo z zaščitnimi sredstvi ali z njimi

prepojimo tkanino. Takoj ko se vrnemo domov, se skrbno pregledamo, predvsem kožne gube, kjer se klopi najraje zadržujejo. Najbolje je, da se stuširamo, saj traja kar nekaj časa, da se klopi prisesejo na kožo, in jih enostavno speremo. Pozorni moramo biti tudi na obleko, kjer se ti majhni zajedalci pogosto skrivajo. Če najdemo klopa, ga čimprej odstranimo. Premažemo ga z oljem, alkoholom ali podobno snovjo in pustimo nekaj minut. Klop največkrat sam odpade ali ga odstranimo s pinceto. Previdni moramo biti, da pri tem ne ostane glava klopa v koži. Na mestu vboda lahko ostane dan ali dva rdečina, ki pa ni posledica okužbe, temveč vnetne reakcije, zato je strah pri tem odveč. Obisk pri dežurnem zdravniku sredi

noči zaradi pika klopa zato vsekakor ni umesten. Zdravnik nima nobenega čarobnega sredstva za odstranitev klopa, ima le več potrpljenja. Posvet s svojim zdravnikom pa je potreben, če se pojavijo na koži opisane spremembe ali druge težave, ki bi opozarjale na okužbo.

Da bi se zaradi strahu pred klopi odpovedali gibanju v naravi, je nesmiselno in večkrat nemogoče. Obstajajo čedalje boljše možnosti pri odkrivanju in zdravljenju teh boleznih ter večje možnosti zaščite s cepljenjem. Vedno pa je dobro poznati načine zaščite, ki so ne samo najcenejši, ampak tudi najpreprostejši. Zavedati se namreč moramo, da lahko za svoje zdravje naredimo največ predvsem sami.

ALENKA BENKOVIČ

Pulover, ki je obleka

Bombažno privdvo je za poletje zelo prijetno, saj dobro prenaša vročino in še posebej potenje, zato so puloverji iz tankega bombaža zelo priljubljeni. Tokrat vam jih ponujamo kot samostojna oblačila - nekoliko daljši so, da pokrijejo boke in zadnjico. Nosijo se kot mini obleka. Rokavi so poljudno dolgi, pletenje pa je rahlo in luknjičasto. Ovrtniki so v obliki črke V ali okrogli, barve pa najpogosteje bela, bež in rjavosiva.

Kuhajte z nami

Kvašeno masleno testo

Za posebno rahla peciva - za kvašene kolače, večje rogljiče z nadevi (orehi, mak, marmelada) često uporabljamo kvašeno listnato masleno testo.

Zanj uporabimo: 50 dag ostre moke, 25 dag masla ali margarine, 4 dag kvasa, 10 dag sladkorne moke, 5 rumenjakov, približno 6 dcl mleka, sol, jajce za mazanje peciva.

Pri sobni temperaturi pogrejemmo moko. Kvas vzhaja z delom sladkorja in 3-4 žlicami toplega mleka. Iz moke, toplega mleka, rumenjakov in preostalega sladkorja ter vzhajane kvasa zgnatemo testo. Dobro zgnetemu primesimo še 8 dag raztopljenega mlačnega masla ali margarine (ta maščoba ni zajeta v količini 25 dag maščobe, navedene zgoraj). Testo ponovno dobro zgnatemo in ga v posodi pustimo vzhajati 30 do 40 minut. Vzhajano razvaljamo v na prst debelo testeno krpo. Razdelimo jo na približno 3 enake dele, a ne razrežemo. Na sredinski del naložimo približno 12 dag masla, narezanega na tanke liste, eno stran testa zapognemo čez lističe masla, tako da jih pokrijemo. Na ta del narežemo preostanek masla in pokrijemo z drugo stranjo testa. Testo rahlo potolčemo z dlanmi, da se sprime z maslom in ploščo prepognemo čez polovico. Dobro pokrijemo z zloženo krpo in ga pustimo na hladnem počivati 25 minut. Zdjaj testo rahlo razvaljamo in ga ponovno prepognemo. To prepogibanje z vmesnim valjanjem ponovimo še dvakrat. Pazimo, da testo prepogibamo v istem zaporedju kot prvič. Iz ponovno vzhajane oblikujemo različno pecivo z nadevi ali brez njih. Malo vzhajano premažemo z jajcem in spečemo v vroči pečici.

Čilka Sukić

Čebele znajo tudi šteti

Domače čebele svojim vrstnicam znajo pokazati smer vira nektarja, na poti do nektarja pa očitno znajo tudi šteti bolj opazne orientacijske točke v naravi. Raziskovalca Lars Chittka in Karel Geiger z berlinske univerze sta to odkrila s poskusi. Čebeljo družino sta v panju postavila na veliko jaso, 250 metrov proč pa sta položila hrano za čebele. Potem sta postavila orientacijske točke, za kar sta uporabila šotore. Ti so stali v ravni vrsti vse do vira nektarja.

V prvem poskusu je bila hrana med tretjim in četrtem šotorom. Potem ko so čebele odkrile hrano, sta raziskovalca dala novo posodo hrane med drugi in tretji šotor. Skoraj vse čebele so letele k prvemu viru nektarja. Potem sta znanstvenika spreminjala število in razporeditev šotorov, ki so bili za čebele orientacijske točke. Večina čebel si je zapomnila, da je prvi vir hrane za tretjim šotorom, in so letele tja, ne glede na to, kako daleč je bil od njihovega panja.

Znanstvenika pravita: Čebele se odzivajo tudi na orientacijske točke, manj pa na oddaljenost. To pomeni, da očitno znajo nekako šteti. V naravnih okoliščinah najbrž štetejo grme, drevesa ali stavbe.

Že Nobelov nagradjenec Karl von Frisch je odkril, da čebele vrstnice obvestijo o viru hrane s posebnim »plesom«. Kako pa sporočajo število orientacijskih točk, je še uganka.

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR **PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA**
 Cvetkova 2a tel.: 31 760

PONUDBA TEDNA

AKCIJSKA PRODAJA ORODJA BLACK & DECKER IN ISKRA
 - velika izbira tavnih oblog, tokačev, barv in lakov ter še in še...
 - dobro založena ZELENA TRGOVINA

S KARTICO ZVESTOBĚ ŠE 5% POPUSTAI

Veselim se vašega obiska!

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU N S T S N M V

1. SCATMAN - John Scatman
2. WISH YOU WERE HERE - Rednex
3. BACK FOR GOOD - Take That
4. BE MY LOVER - La Bouche
5. EVERY BREATH YOU TAKE - Tammy Wynette & Sting
6. BABY BABY - Corona
7. MADE IN ENGLAND - Elton John

PREDLOGI:
 NEW BOY - The Connells
 NO MERCY - Marky Mark
 DOWN THERE - Fury In The Slaughterhouse

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. PRISLUHNI MI - Darja Švajger
2. KDO MOLZE TVOJE SOLZE - Andrej Šušter
3. OB KLJUČU SLOVESA - Oto Pestner in Marta Zore
4. NAJ ZAVLADA MIR - Obvezna smer
5. NE ČAKAJ NA MAJ - Trio Viktorji
6. NA POMOČ - Panda
7. ODPRI SREČI VRATA - Božo A. Kolerič

PREDLOGI:
 POTEPLUH - Pop design
 NE BO ME VEČ NAZAJ - Mita Čemažar
 ODPRI OČI - Anja Rupel

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE 5 KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. POMEMBNO JE NEKOGA IMITI RAD - Slapovi
2. ČESTITKA - Štefka Fantje
3. ABRAHAM JE ODSEL - Ans. Nika Zajca
4. PESEM SLAVČKA - Ans. Slavček
5. VSO SREČO SI MI DAL - Fantje tretih dolin
6. IZ DOBRNE V ŽIVLJENJE - Štajerskih 7
7. ZAPELJIVA NATAKARICA - Zavrnci

PREDLOGI:
 ZAPLEŠI Z MANO - Alpinka Krivatelj
 SOFER - Ans. Dera
 ZVON PTUJSKE GORE - Ans. Jožeta Ekarta

Izpolnjene kopije pošljite do četrtka, 22. junija 1995, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 24

Glasujem za skladbo:

*tvoja _____

*domača _____

*narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov: _____

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV
 94,6 MHz (dopoldne tudi SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Zamurjenci (kabaret) - 10.30 Kino ventilator - 10.00 Poročila - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.30 Romška oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 »Sipli mi« - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.50 Tržnica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila na MV - 14.30 Evropa v enem tednu - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Astrosobota - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenci (kabaret) - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 Tema dneva - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 17.00 Šport - 17.30 S krščakon, cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Dober večer, Beno - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.00 Subjektivno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Večer s Smiljo in Milanom - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Iščemo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 N S T S N M V - 11.15 V živo... - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensčini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na i - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Mali radio - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

SESTAVLJENIK	BESEDA Z NAGLASOM	VESELJASKO LAHKO TINO PESNIŠTVO	DOJMI, IMPRESIJE	LONASTENJE	REKA NA MONGOLSKI MEJI	LOKAL, KJER SE STREZE Z VINOM	POGAN
SLOVITA RUSKA BALERINA (ANA)							
PIKSIKI DRŽAVNIK, CESARJEV PRISTAS							
BIVŠI FRANCOŠKI ZUNANJI MINISTER							
UKRAJINSKA DRŠALKA BAJUL							VELIKA POSODA ZA KOPALI
MALAJSKO BODALO Z DOLGIM REZLOM							
SELEN			JEZERO V STROPI NORVEŠKA LUKA				
NAELEKTREN MATERIALNI DELEC				GR. POD ZEMLJE TUJE MOŠKO IME			
KLADA ZA SEKANJE DRV							NOVO-ZELANDSKI PTIC IN SADEZ PRVI MITOLOŠKI LETALEC
COPAKI PRI TREVLIENJU							
STOPNJA RAVEN							IVAN KRILOV (IGRALNA KARTA)
OPORIŠČE ZDA V PACIFIKU							
SAMICA GOVEDA JAKA							MLEČNI IZDELEK

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - vodoravno: Juliana, Urugvaj, žitnica, Nero, in, Alor, ST, P, Varta, ogenj, lect, KA, ol, skol, blatnik, legvani, ar, Opel.

Osem pogledov

6. Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Jerneja Katona

Drago Pintarič

Metafizika kot veđa o nadčutnem, nadčloveškem smislu vsega postane nepotrebna; svet kot tak pa tudi vsaka stvar v njem se kaže samo še po človeških potrebah, se kot tak postavlja, meri in razlaga.

Najprimernejša oznaka za duhovnozgodovinski položaj novega veka je torej razsulo metafizike. To stanje je sicer res lastnost tistih prej opisanih tihih (duhovnih) pokrajin, vendar ljudje vse preradi lahkomišelnostno verjamemo, da vetrovi z njih ne zapihajo v »življenje« in se zato premalo zavedamo, da se naše najbolj vitalne korenine napajajo prav tam. Antropologizem kot nov, nemetafizični temelj vsega novejšega sveta je več kot samo razvojna stopnja filozofske misli. Je zaznamovanje novodobnega sveta v celoti. S tem, ko je na mesto metafizike stopila vednost o človekovih potrebah in iz teh potreb vznikajočih vrednotah, so bile dane možnosti, da tudi zunanja, manj poglobljena in (zato) našim očem bližja slika sveta spremeni svojo podobo. Opazujemo to npr. kar ob (bazičnem) pojmu vrednosti, ki je izrazito postmetafizičen. Če vsebuje metafizično mišljenje vrednostno dimenzijo, je ta implicitna, zato je namesto pojma vrednosti v antiki prevladovala raba pojmov dobrega in dobrine (to agathon - dobro - iz Aristotele - Nikomahove etike zdajšnji sodobniki razume(va)mo kot vrednost, vrednoto; podobno lat. bonum), to pomeni, da gre za bistveno drugačnost in različnost govoric dveh civilizacij. Novodobni pojem vrednosti je prvenstveno nastal v zvezi z razvojem evropske ekonomike od 17. stol. dalje, iz katere tudi izvira in se je najprej izoblikoval v politični ekonomiji, od tod šele pa je prodril v moralno, religiozno, filozofijo. Takšna je pot kaplje in sprejmemo jo v tej metafori, saj bi bilo tukaj odveč obnavljati starodavno vprašanje, ali filozofija le išče resnico sveta ali jo sooblikuje in soustvarja, hrani. Zveza med ekonomskim izvorom pojma vrednosti in antropologizmom novejšega mišljenja se namreč kaže še na drugi, veliko odločilnejši in tudi očitnejši ravni: osrednja vloga človeške subjektivnosti in njenih potreb se realizira predvsem kot ekonomizacija sveta. Ostaja vprašanje, ali je ta ekonomizacija v nasprotju z ekonomsko prakso prejšnjih dob ali jo presega in povzema vase ter tako v pojmu vrednosti ohranja tudi prvotno zamisel dobrine in dobrega.

S tem vprašanjem se nakazuje najgloblje razhajanje novoveške filozofije, saj se ta cepi prav ob vprašanju vrednosti. Precej na dolgo opisana vloga tega pojma torej ni obrobne ali zgolj ilustrativnega pomena. Z ene strani je pojem vrednosti po svoje problematiziralo Heideggerjevo mišljenje biti, ko ga je včlenilo v svoje razlage razvoja evropske

metafizike (z njegovo terminologijo zgodovine biti), in to tiste odločilne stopnje, na kateri se razkrija nihilistično bistvo metafizike, kakršno dosega eno svojih izpolnitev zlasti v ideji o vrednosti. Heidegger je nasprotoval predvsem Nietzschejevemu pojmovanju vrednosti, pri katerem se ta uveljavlja kot pogoj za voljo do moči. Nietzsche je namreč skrivno bistvo evropske metafizike domislil kot absolutno voljo do moči, s tega stališča pa dobiva vse, kar je, status vrednosti: svet kot celota, celo bog. Vrednostno mišljenje se zato Heideggerju izkaže za nekakšno sprevrženost. Eksplicitno zanihanje vrednostnega mišljenja ter dvom o njegovi možnosti in utemeljenosti sta v miselnem razvoju Evrope dovolj močna, saj se je Heideggerju pridružila tudi nova levica. Druga negacija vrednostnega mišljenja je torej neomarksistična, zaostrena v Marcusejevo misel, porodila pa se je iz prepričanja, da so vrednostni pojmi izraz postvarjenega in odtujenega sveta. Ob vsem tem pa obstaja še struja, ki je z Maxom Webrom razglasila v družbenih znanostih vrednostni nevtiralizem in je prodvsem značilna za pozitivizem in scientizem.

Podobno kot za pojem vrednosti velja tudi za druge historične forme podescartovskega časa, s pomočjo katerih mislimo tako poljudno kot tudi na višji filozofski ravni: to so pojmi zavest, psiha, jaz, dualizem: materija - ideja, za katere pa bržkone velja, da je nemogoče ugotoviti, do katerega historičnega preloma bodo mišljenjsko nujni.

Kako pa je z vprašanjem »totalitete«, človeško potrebo po njej ali možnostjo za njeno uresničenje? Kaj sploh pomeni? Razmislek sega najprej v filozofsko antropologijo, iz te pa v ontologijo, kjer ga je šele mogoče zadostno formulirati. To še posebej velja za materialistično antropologijo oz. ontologijo, ki sta s tem pojmom skušali nadomestiti idejo o popolnosti (teleio, perfectio), tako bistveno za antiko, srednjeveško sholastično filozofijo, zaznamovala pa je tudi še začetek novejšega mišljenja (npr. pri Descartesu, Spinozi in Leibnizu). Vzponedno s sestopanjem z metafizične popolnosti v materialistično totaliteto je pojem zaznamovala sočasna poglobljajoča se stiska človeške biti. Ontološko-antropološke dileme so jo artikulirale kot problem odtujitve. Odtujitev kot najbolj negativna filozofska razsežnost človeške eksistence ima to časovno lastnost, da je nastala v določenem zgodovinskem obdobju in je zato tudi historično uklinjiva, njen filozofski vidik pa se uresničuje s tem, da se kaže kot nosilka občutka nepopolnosti človeškega bitja. Problem odtujitve torej zelo zaznamuje idejo totalitete, vendar zgolj ta razsežnost človeške eksistence ni edina njena nosilka.

(Nadaljevanje prihodnjic)

11. POTOVANJE PREK OCEANA

Ti avtobusi, moram priznati, pa so po udobnosti prekašali ameriške Grayhound. Imeli so celo televizijske sprejemnike in ne boste verjeli, kakšen film je bil na sporedu. Trikrat lahko ugibate, mislim pa, da tudi sedmič ne bi ugotovili. Najbolj presenečena sva bila midva s Petrom, saj sva že nič kolikokrat videla Romy Schneider v vlogi avstrijske cesarice Sisy, ki je tokrat govorila špansko. Asfaltna dvopasovnica se je vila ob obali Pacifika. Pokrajina je bila v odtenkih bolj rjave barve, enoličnost le-te pa so prekinjale razbitine avtomobilov, ki so nam bile mogoče v opomin ali pa so opozarjale na slabo vozniško kulturo Mehičanov. Pogled na to pločevino je bil nenavaden in zanjo nobeden ni našel pametne razlage. Občudovali smo igro sonca v morju ob njegovem zatonu in v večernih urah prispeli na cilj. Avtobus ni imel zamude. Ves čas potovanja smo družno prenašali prtljago, v kateri je bil tudi šotor, ki ni bil v običajni miniizvedbi, primerni za prenašanje, nasprotno, za nošenje je bil skrajno neprimeren z metriskimi aluminijanskimi palicami. Chattyjina zamisel je bila namreč, da bomo spali na obali Pacifika pod šotorom. Pa iz tega ni bilo nič, ker so nam to odsvetovali zaradi nočnih tolp, ki se potepajo po obali in ropajo. Prispeli smo v čimnatah za 5 dolarjev po osebi, in to smo dosegli z barantanjem. Večerjo smo si poiskali v eni od tisočih mehiških restavracij, družbo pa so nam delali potujoči glasbeniki s kitarami, ki so znali biti kar nadežni, saj so za vsako odpeto pesem zahtevali denar. Rešili smo se jih tako, da smo za vsak posnetek s fotografskim aparatom tudi mi zahtevali denar. Disko se nam je zdel predrag, zato smo si naredili zabavo kar sami. Kartali smo se vse do jutranjih ur, ko nas je premagal spanec. Naslednji dan so fantje nadaljevali potovanje v notranjost južne Amerike, medve pa sva se vrnili v San Diego. Tokrat sva šotor prenašali sami. Ob ponovnem vstopu v ZDA je carinikom postal zanimiv moj potni list, seve-

da pa niso imeli pojma, kje je Slovenija. Utrujeni in prepoteni sva popoldan preživeli v hladni vodi in valovih Pacifika. Chaty si je takoj ogledala obalo in povedala, da jo v marsičem spominja na domačo. Moj komentar je bil seveda drugačen, saj nisem vajena peščenih obal, mrzle vode in visokih valov, primernih bolj za deskanje kot plavanje. Na peščenih sipinah sem se skoraj zgubila. Ko sem že mislila, da bom morala prek celega mesta samo v kopalni obleki, saj prtljage sredi peska ni bilo nikjer najti, se je od nekod prikazala rdečelasa glava moje prijateljice in zraven moj nahrbtnik. Preden sva prispeli do postelje, pa je Chaty številnemu občinstvu na avtobusni postaji razložila, da kenguruji v Avstraliji ne skačejo vsepovsod in ne ovirajo avtomobilskega prometa. So pa velikokrat povoženi. Za predavne je požela aplavz.

Pota usode so zelo čudna. Tudi medve s Chaty se nisva poslovili, vedeli pa sva, kje se bova gibali v naslednjih 10 dneh. Chaty je odšla oborožena z mojimi izkušnjami o Grand Canionu v nasprotno smer, obe pa nisva videli narodnega parka na severu države Kalifornije - Yosemite. Morda se bova srečali spet tam!

Moj naslednji cilj je bil obisk San Francisca. Še preden pa pa sem prispela do njega, sem nekoliko skrenila s poti številka I-5 in sem obiskala domovanje družine Carrington v Santa Barbari. Vožnja z avtobusom je bila nekoliko drugačna, saj je sicer mirno vožnjo prekinila policijska racija, ki je nenadoma ustavila avtobus, prosila navzoče potnike za dokumente in iz avtobusa odpeljala štiri vklepljene Mehičane, ki so ilegalno prestopili mejo. Komentar sosedje je bil le, da smo imeli srečo, da niso streljali in da nismo ranjeni. Ozračje je bilo res napeto, saj sem občasno pozabila dihati. Bilo je kot v filmu. Še bolj pa me je začudila gesta policije, ki se je na koncu opravičila, da je motila vožnjo.

Čeprav se je september nagibal h koncu, je bilo še vedno precej vroče in obala je vabila na ko-

panje. Kljub obilici lepih slikov junakov maratonske vožnje Santa Barbara nisem našla, pa sem nove sopotnike, mlad par iz severne Nemčije.

Majhno mesto, ki je značilno misijona kot vsa druga obala Pacifika, je stisnjeno vzhodje hriba z imenom Santa Ynez in je v Ameriki značilno rojstno mesto Ronalda Reagana. Ter mesto za oddih oziroma nectedensko pribežališče za taše Los Angelesa. Svoj sijaj je dobilo po potrebi leta. Zgrajeno pa je v stilu arhitekture. V njem najdemo drugo najstarejšo stavbo v Kaliforniji, El Cuartel, staro več stolet. Obalo krasijo najstarejši pomol v državi iz leta 1872. Na plaža pa je odlično igranje odbojke, ki je v tem predelu najbolj priljubljen šport, saj slovi univerzitetna ekipa daleč od doma.

V zaledju mesta, natančneje v dolini Santa Ynez, na pobočjih hribov rastejo vinogradi. Črna tu dozori sicer ob obilici svinj, vendar s pomočjo namakanja nima drugačnega okusa, meni kot nepoznavalcu pa je tako, kot vsa druga vina belogrdelca.

Zanimiv je tudi obisk imenom Solvang. Že sam zveni nekako skandinavsko, in novila ga je skupina Dancerski 1911 z željo, da imeli bi tam šolo. Celotna zasnova kraja je bila posnetek danskih krajev. Blizu si ga lahko kupiš v lično trgovinah, ima videz tipičnih skanskih izdelkov, vendar je izdelek Hongkong ali na Kitajskem. Stavracijah si lahko naročiš tudi dansko hrano, nasploh povoj po Danski oziroma po pri, počutis se skoraj kot do pravo tako turistično mesto, obiskano med dela prostimi. Nedaleč od tod je veliko ješč. Chachuma s prodorom za Santa Barbaro.

Naslednja postaja velikega busa Grayhound je bil San Francisco.

(Nadaljevanje prihodnjic)

NADA,

Ferdo Godina VRNI SE 59

Tudi strina Treza je podobno doživljala jesensko jutro, ki smo ga omenili. Pokojna Romana, katere prah je hranila v omari, jo je sicer vsako jutro prežela z žgočo bolečino. Jutro je bilo podobno jutru v tem, da se je skoraj vedno prve trenutke, ko se je zbudila, borila, da jo obdrži živo pri sebi. Preostali del dneva je potem samo še v spominnih preživljala Romanino navzočnost v mnogih malenkostih, ki so ji ostale žive iz njene mladosti, ko je bila še doma. Vsekak spomin je bil boleč zato, ker se je z njim dosledno za vedno končala Romanina pot. Nikoli več vrnitve.

Treza je ponavadi zjutraj odprla omaro, gledala posodo z Romaninim prahom in ni mogla, da ne bi pokleknila. Ta njen obred je bil ob času, ko je bila hiša še mirna in se v njej še ni nič premaknilo. To je Trezo vsak dan na novo prečistilo in jo potegnilo v čuden, do Romaninega prihoda nepoznan svet. Ob tem je čutila Romano živo. S čudno govorico sta se tu zblížili in ob tem so v Trezi utrinki iz Romanine mladosti mogočno oživeli. Iz mladosti pravim, prav zato je bil Trezin Oče naš še tisti, ki so ga po domače molili, ko so bili vsi v družini še doma. Kmalu pa so odrinili vsak po svoji poti. Po najboljši nesrečni je šla Romana, in to zaradi velike ljubezni, ki je bila ljubezen mlajšeta. Zdaj je spet tu; Romana se je vrnila. Čeprav molči, ji vendar toliko pove.

In Treza v napetosti začne ponavadi z molitvijo. Z domačo molitvijo, ki je prišla sama od sebe.

»Oča naš, ki si vu nebesaj, sveti se ime tvoje, priji k nan v kralstvo tvoje, boji vola tvoja, kak na nebi, tak na zemli. Daj nam gjes naš vsakdnešnji kriji, odpusti nam duge naše, kak mij odpuščamo dužnjikon svojim; ne vpelaj nas v skušnjavu, rejši nas sega hu"oga. Amen.«

A njen stari Oča naš je postajal hladen, prestar, da bi se pogovarjala z Romanom in Bogom, kakor bi rada. Z njim ni prišla daleč. Pred Romano se je morala po svoje pogovarjati z Bogom, mu sama

potožiti svoje bridkosti, kar z Oča našem ne more; sama mora po svoje Bogu očitati, da je njej in posebno Romani naložil prevelika bremena, ki jih nista zaslužili. Zato je bil Oča naš preveč prazen, kajti sililo je iz nje:

»Vzemi k sebi našo Romano, moj Jezus, ve pa znaš, da je nej mejla v živleji nekaj dobrega. Ona je mejla zlato srce, ve pa tou tij znaš, dobri Bouk, zato ka poznaš vsakuga človeka, vsako dušo. Dobrovolno je nosila svoj kriji, ki si juj ga naložilo. Naložilo pa si juj pretežko breme. Zakoj si tak napravu? Zakoj si dopušto, da jo je svejt tak srce in zaničavau, za norca meu. Zakoj si joj nej dau močij, ka bi se branila? Ka bi se una branila, či je pa bilja ena sama ponjžnost in dobrouta! Zemi jo k sebi. Zemi k sebi tudi mene, kda prijde moj čas. Veseliji se bouvi vkup v nebesaj. Obej bouvi poplačani za vse, kar svi mogli prestati v živleji. Zemi jo k sebi!«

Bili so včasih trenutki, ko ni mogla zadržati solz. Jokala je s tako globoko bridkostjo, da jo je povsem utrudila. Drugič spet se je z Romano samo pogovarjala. Celu nekako umirjena je bila ob Romanini navzočnosti. Skušala je trezno razmišljati, a v tem razmišljanju je vendar ostala sama. Nič ne stal ob njej, da bi jo razumel.

Odprla je včasih čez dan omaro in zrla na malo kovinasto posodo, ki je stala v napol temnem predalu, ob katerem so v drugi polovici omare visela krila, plašč in obleke. Strina nikoli ni zaznala, da so polni duha po vlagi in trohnobi.

Zvonko, Romanin mož, ji ni poslal vsega prahu. Ostal je z Romano do konca neizprosno trd, saj tudi njene poslednje želje ni maral izpolniti. Pisal je Trezi, da mora Romano ostati tudi pri njem in je ne more vse poslati domov. Brez Romanine je pisal Trezi po sinu, bi bilo njegovo življenje prazno in bridko.

Kako bi ga rada zavrnila, da je Romano mučil in jo nazadnje uničil. A se je premislila. Romane s tem ne bi obudila, Zvonko pa ne bi pustil več otrok k njej v domovino. Vnuki pa so tudi njena kri. Bila je prisiljena, da se pred Zvonkom hlina. Ni mu smela oponesti njegove lažne navezanosti in tudi krivde za Romanino usodo. Treba je bilo zbrati moč.

Romana je ljubila Zvonko do zadnjega trenutka, kar je morala Treza na neki način spoštovati. Ali je med njima ostal delček odkrite ljubezni in govori Zvonkom resnico, če pravi, da brez Romane ne more? Tega ni mogla razumeti.

pen

Privajala se je samo na občutek, da je Romana pri njej in da v njeni bližini še v grobu. Počakala bo, da ju bodo skupaj zaljubila. To ji je ostalo edina tolažba, s katero mora živeti dalje.

Dominkovemu Danijelu Romane ni več omenjala. Zakaj je vlačila naprej gingavo mladost, čas je pač vse spremenil. Danijel je kazal, da mu je kaj do spomina na Romano, zato je Trezina pri njem popustila. V začetku jo je to sicer prizadelo, potem pa je danijel razumela.

Vendar ji je tisto jesensko jutro, ki smo ga že prej omenili, prineslo povsem novo vznemirjenje. Začelo se je že zgodaj, ko se je zbudila.

Z muko je namreč v sanjah skušala kričati. Redko je tako živo sanjala o Romani, odkar so posele njen prah iz Kanade, kakor pravi to jutro. Romana je bila v podstetju z dojačo v roki in se materi smehljala, ko je ta prinesla hiše.

»Saj ti še živiš! Nisi med pokojniki!«

»Mama, pomolza bom krave,« ji je rekla Romana. »Mleko boš nesli v zbirališče. Jaz se ne bi rada ljudem pokazala.«

»Ti nisi nič kriva. Kriv je samo Zvonko.«

Brž ko je Treza omenila Zvonko, se je Romana nasmehnila in začela oddaljevati. Oddaljevala se je, kakor da bi tonila v ograd, nato do gozda za ogrado, in potem je ni bilo več. Treza je z vso močjo, ki jo je zmogla, kričala in jo skušala zadržati. Moč je ko jo je klicala, se je prepotena prebudila. Srce ji je razbijalo. Še bila je prebudila, se ji je zdelo, da bo Romano le zadržala. Potem je bila prva misel njen prah v omari. Ta je bil neizprosno dokaz, da ni bile sanje prevara. Žive Romane ne bo nikoli več.

Trezo je vsak dan šele delo iztrgalo iz njenih stisk. Tako je tudi zdaj. Saj se je obetal lep dan in jo je čakalo dosti skrbi. Krompirki se je sušil na gumnu, bo treba znositi v pivnico, da ne bo odšel zelen, saj luna raste in sveti skoraj vso noč. Nada ji ga bo pomagala znositi. Še bolj se ji mudi poprašiti zemljo, kjer je imela krompir. Tam posejati pšenico. Nada ji bo zorala in posejala. Tudi za sivo korno peso prihajala čas, ko jo bo treba s strojem posprati. Odpeljati na zbirališče v zadruho. Nada ji bo tudi to opravila. Treza ima posejano pol orala ajde, ki že zori. Treba jo bo s kombi požeti. Nada jo bo. Nada, Nada, samo Nada.

In sonce se že pelje visoko po čistem nebu, čistem, kakor da bi z umil z vodo iz starega studenca. Vzšlo je na nebo veselo, a v svoji jesenskem veselju priganja pridne roke, naj skrbijo in delajo. Zima ne bo potrpekla in počakala. Listje na sadnem drevju in v gozdovih je porumenelo in se preliva v živo rdečo barvo. Treza s katerimi je Bog poslikal naravo, je poslikal v radost človeka. Njegovi volji bo kmalu odpadlo in bo zemljo pokrili sneg. Zato ropo jesensko sonce prinaša sicer trpljenje, a tudi blagoslov božji.

Strina Treza pa ni slutila, da v tem jutru nove stvari pretrepa Orlovšček. Dala je svinjam jesti, vrgla je malo več kravi; črna imela v hlevu. Šla je h Kreslinovim k Nadi.

Med potjo pa od sosedov zve novico:

»Nado je na veliki cesti pri Jula marofu povozil avto.«

»Strina ga je samo nemo gledala in ni mogla priti k sebi.«

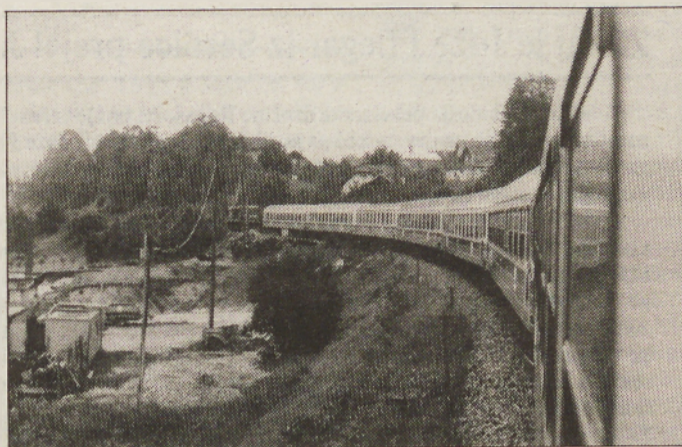
»Kaj je počela pri Jula marofu?«

»Pravijo, da je bila s kolesom in da je šla sama pod drveči avto.«

Vestnikov vlak 1995

24 ur na železni cesti

Kdove, kdaj smo vestnikovci - bilo nas je več kot 700 - v soboto vstali, saj je vlak krenil s postaje ob 3.45, in kdaj smo v nedeljo šli spat, ko pa smo se domov vrnili okrog 2.30, torej po skoraj 24 urah. Ogledali smo si to in ono, a največ časa smo prebili v jekleni »kači«, ki je bila sestavljena iz 15 vagonov in se je vila po železni cesti.

Organizacijo Vestnikovega izleta smo zaupali mladi soboški agenciji, a se je izkazalo, da je bila za začetnika le prevelik zalogaj. Je pa tudi res, da imamo posamezniki že z nekaj gosti hude težave, le kako jih ne bi bilo (smelo biti), ko se naenkrat »usuje« več kot 700 obiskovalcev. Naneslo je torej, da je za nekaj deset izletnikov zmanjalo kosila, a lačen vendarle nihče ni ostal, saj jih je Vestnikova direktorica popeljala v bližnji hotel. Zgodilo se je tudi, da je imel gostitelj malo »kelnarjev«, a le za trenutek, saj so se vanje hitro spremenili Vestnikovi sodelavci.

Prekmurcem, Prlekom, Štajercem in drugim bi v letu nekaj manjkalo, če bi naenkrat prekinili tradicijo Vestnikovega vlaka, ki že več kot 20 let vozi križenkražem po naši domovini. Prejšnjo soboto smo navsezgodaj krenili na menda doslej najdaljšo pot - v mlado in obmejno mesto v Novo Gorico. Tja smo se peljali skoraj sedem ur. Seveda bi bilo potovanje monotono, če si ga ne bi popestrili z veselo družbo. K razpoloženju so prispevali tudi glasba in - kaj bi slepomišili - pijača, ki so jo nekateri ponesli s seboj na vlak, drugi so se sukali v vlakovni okrepčevalnici, tretji pa so na natakario počakali kar v svojih kupejih.

V nasprotju s Sveto goro, ki je naravnana v onostranstvo, je Hitova igralnica Perla v Novi Gorici, saj je prostor tostranstva in »uživanja«. Znašli smo se v zemeljskih »nebesih«. Tisti, ki smo mislili, da v ta »posvečeni« prostor smejo priti le milijonarji, smo bili v zmoti: po plačilu ustrezne vstopnine lahko vstopi vsakdo, od njegove volje in denarnih zmožnosti pa je odvisno, koliko bo porabil. Res pa je vendarle: 95 odstotkov prometa ustvarijo Italijani. Hitova igralnica, v kateri se dnevno »obrne« 2.000 ljudi, daje kruh 1.500 zaposlenim in pridno polni državni proračun.

Fotografije:
JURE ZAUNEKER
Besedilo:
ŠTEFAN SOBOČAN

Posedli smo v avtobuse in se z njimi po serpentina (a ti je strah lezel v kosti) zapeljali na Sveto goro. Obžudovali smo znamenito romarsko cerkev, ki so jo sezidali 1544. leta in tako izpolnili Marijino željo. Le-ta naj bi se namreč prikazala pastirici in želela, da na tem mestu postavijo božji hram. Skoda, da je prav takrat lilo kot iz škafo in da je bilo nebo temno, zato smo bili prikrajšani za razgled po lepi pokrajini. Od tam se menda vidi celo morje!

Po ogledu cerkva, grobnic, vinske kleti, igralnice in tako naprej smo se z avtobusi zapeljali v športno halo v Ajdovščini na običajno »veselico«, kjer je igral znani ansambel Royal Flash. Ni bilo malo potnikov, ki so, čeprav so bili utrujeni (ali pa ravno zato, četudi se sliki nelogično), zaplesali. Ansambel je igral tako zabavne kot narodne melodije, skratka: univerzalno, pa je tako ustregel prav vsem.

Vreme je bilo res muhasto, kajti kmalu potem, ko smo se spustili s Svete gore, se je zjasnilo in nam tako vtilo upanje, da bo izlet prijetnejši.

Res je bilo tako in kmalu zatem smo pristali pred vinskimi kletmi Goriških brd v Dobrovi.

Prišli smo ob pravem času. Tam je bil praznik česenj. Mnogi vestnikovci so jih kupili, najbrž pa ni bilo nikogar, ki ne bi pokusil vinske kapljice. Z zanimanjem smo si ogledali seveda tudi vinske kleti, kjer pa nimajo le sodobnih »rosfraj« cistern, ampak pravo vinsko posodo - lesene sode.

Vestnikov vlak je v nedeljo v ranem jutru po skoraj 24 urah po tepanja pripeljal na železniško postajo v Mursko Soboto. Medtem so mnogi potniki že pozabili na motnje v realizaciji izleta, to pa seveda ne pomeni, da organizatorji nismo samokritični in bomo storili vse (človek se uči na napakah), da bo prihodnji izlet brezhiben. Izletu se ne odpovedujemo in upamo, da tudi naši bralci ne, kajti če ne bi bilo tradicionalnega popotovanja, potem bi v letu človeku nekaj manjkalo.

Očitno so časi, ko so na določenih železniških postajah pričakali vestnikovce krajevni veljaki in zaželeli dobrodoščilo, minili. Je pa dobro, da je ostalo sodelovanje med pokrajinskimi časopisi. V Kranju so nas pričakali predstavniki Gorenjskega glasa in nas založili z njihovo (lansko) posebno izdajo. Kmalu zatem smo se pripeljali v Novo Gorico, ki pa žal tokrat ni bila s soncem obsijana, ampak - v nasprotju z vremensko napovedju - vsa deževna. Vestnikovcev dežne kaplje niso presenetile, saj so s seboj ponesli »marele«. Za vsak primer!

Vestnikovci smo si šli ogledat tudi grobnico nekdanjih francoskih kraljev, katerih kosti so ostale v naših krajih. Nekateri so se zapeljali do muzeja, posvečenega soški fronti, in povsod, kamorkoli smo prišli, smo bili radovedni obiskovalci, pri čemer pa starost ni »igrala« posebne vloge. Na teje sliki je v ospredju sicer nekaj starejših izletnikov, spodbudno pa je, da je bilo letos veliko mlajši potnikov. Pa kaj bi o letih, glavno je, da je človek po srcu mlad. Tak je tudi Vestnik, čeravno gre Abrahamu naproti.

Murska Sobotna - Nova Gorica

Prleški fūčekec

Ka te zaj čaprdinkate po toji junjski dežovici, ta kak negda Trbūlekovce rece v zajzi – to je tan, ge je gnes do amena zapūšeno Blaguško jezero; mujmo kerega bujknejo tudi žabe. Ribe pa, čiglih smo s Hrvatoli zaj fūķer scimprali pre nekši sporazum za ribičijo, v Blaguški jezeri tak morejo pre plavati že z gasmaskami. Hja, tristo zelenih tūtekov, prleška narovna bogostva je treba lepo pistiti pri miru, naj se soma sebe doj vničijo! Lovitef rib f hrvašken morji, kero je bilo negda na sveti našo, pa Prlekof tak ali tak nič ne briga, ka mojo, hk, ka mojo pje svojih rib pje več kak preveč, hk!

Ja, hk, Prlekija je tote dneve en veke vinski sejem! Če je vinski sejem v Lūblani gor ofna son presvetli naš lancman Kučanof Milan kak ti precednik držove, pa so tan mogli skūšiti tožni no petsto različnih vinskih vzorcov iz osenodvajsti držof, te se je to tak ne nič velenovega! Prleki mojo fsokei den vinski sejem, a skūstijo fsokei den več kak tožni petsto vzorcov. Hk! Hja, ta najtobašja pa je šmarnica pa brajdovača!

Gda je Milan Kučan na sejmi reka, ka našo vino vzdrži svetovno konkurencu, te je to za gvišno misla prleško vino. Hk, ja, pa ka si te vi rajtate; ka si te mislite, zakoj mojo po sveti tak dobra vina?! Ja, zato, ka svoja vina mešajo s prleškin. Te pa jih pošlejo na vinske sejme pa so te lahko prvi.

Če ne vervete, ka so prleška vina na najvišjoj višini, te lepo ite v London, pa se tan z lifton zapelajte gor f trijesti ali sedenotrijesti štok f Pštnen tūrmi pa te vidli, ka mojo tudi tan prleško vino. Toto vino v Londoni je pje tak žmahno, ka se liden veselo vrti. Pa ne samo to! Prleško vino, kerega tan pijejo, je tak žmahno no dobro, ka se vrti celi štok z oknami vred ta kak na kuglogarih pje!

Prleki mojo tudi enega mohara, ker dela piceke, Ja, toke moške, kak jih v pornografskih filmih tiste funfjule fafajo no zvečejo. Te pa bole jih zvečejo, vekši so. Toti prleški lončarski mohar pa ne ve delati tokših. No, ovi den sta prišli f Prlekijo dve iz tistega Filmetovega filma; te po so jima pje na šank postavili dvo lončarska piceka, puna vina. He, deklini pa sta pje mislili, ka mojo Prleki toki program, ka moreš na šanki piceka pofafati. Ja, mislili sta, ka so to umetni piceki, se vete, pripomočki za »gema lustik«. Te pa sta se pje nad šank zručili pa sta vjidovali pa zvekali, ta ka sta pune lape črpoj meli. Te pa jima je le ostarjof reka: »Ja, zdignita piceka, pa ga vujnika vūsta!« Pa sta ga te bogali – he, te pa je pje tak nobl omamno vūn priteklo, ka sta zajuckali, tak je špricnilo v gut – prleško vino ali. Pa sta fčas obečali, ka ta pre drugič rajši tote lončarske piceke zvekali f pornografskih filmih na RTL pa Filmeti, ka pre denok anšendig kaj vūn priteče.

Hehehehe! Fsoka ta prova Prlečka pa reče: »Eeee, toti lončarovi piceki so bogi pa jako moli, premoli so! Gda je ženska resen anšendig žedna, te jo kume odžeja puna ročka ali vrč.«

Če sen van prle guča ot picekov, te van naj zaj poven, ka sodnija ne bi lotmerskega Tehnostroja ovi den šuknila fstečoj, če bi tan proizvovali lončarske piceke, puna vina. Haha, ja, samo te zaj tudi ne bi bilo stodeenopetaset delofcof na čokaji na borzi dela. Naj se malo grejo rashladit v največši slovenski stūrenec na Dorvsko polje! Hk, pa te naj potli gučijo!

Črešjov pozdrof!

MIROŠ

Nove pošne znamke

Od 8. junija je možno pri pošnih okencih kupiti nove priložnostne znamke. Le-te so namenjene naslednjim temam: živalstvo Slovenije, železnici, planinstvu in mestu Radovljica. Na temo živalstvo Slovenije so oblikovali štiri znamke v vrednosti 13, 60, 70 in 215 tolarjev. Na njih so prikazane najbolj ogrožene vrste ptic pri nas, in sicer južna postovka, zlatovranka, črno-beli srakoper in črnoglavi strnad. Naslednja znamka v vrednosti 70 tolarjev je posvečena 125. obletnici proge Ljubljana-Jesenice-(Trbiž), prikazan pa je motiv triosne parne lokomotive št. 37, imenovane Podnart. Planinska znamka za 100 SIT je tokrat posvečena 100-letnici Aljažvega stolpa na Triglavu. Zadnja priložnostna znamka pa je posvečena 500-letnici mesta Radovljica. Znamka stane 44 tolarjev. MJ

Iz Občine Gornji Petrovci

Na prvem mestu so ceste

Na območju nove Občine Gornji Petrovci so se odločili, da bodo prej svojih moči in denarja usmerili v občinske ceste. V ta namen je občinski svet že sprejel prednostni vrstni red gradnje občinskih cest v občini Gornji Petrovci. Prvi bo na vrsti 1,7 kilometra dolg odsek od Boreče do Šulincev, sledili pa mu bodo cestni odseki Križevci-Križevci (nafta) v dolžini 1,9 kilometra, v Stanjevcih 1,6 kilometra in v Šulincih približno 600 metrov. Doslej so že opravljeni začetna dela v vasi Boreča, za kar so poskrbeli delavci Cestnega podjetja Murska Sobota.

Ker gre za velik finančni zalogaj, sami pa nimajo dovolj denarja za vse obsežne naložbe, pričakujejo, da bodo dobili ustrezni delež tudi iz državne blagajne za demografsko ogrožena in obmejna območja. Na ta način bi lahko v celoti izvedli program del, še posebno zato, ker so pri načrtovanju obnove in asfaltiranja občinskih cest vedno naleteli na ugoden odmev v sleherni od krajevni skupnosti in vasi, ki zdaj spadajo v Občino Gornji Petrovci. Prav tako predvidevajo čimprejšnjo preplastitev republiške ceste med Gornjimi Petrovci in Stanjevcem v dolžini 800 metrov.

Poseben problem pa je tudi telefonija. Kljub dolgotrajnim

prizadevanjem širša akcija za gradnjo telefonskega omrežja še vedno ni stekla.

V krajevnih skupnostih Gornji Petrovci in Šulinci premoreje trenutno le okrog 50 telefonskih priključkov, že zdaj pa imajo evidentiranih približno 350 novih naročnikov. Pri tem so izrazili velike potrebe po telefonskih zvezah številni podjetniki in obrtniki, telefonski priključek pa si obetajo tudi v marsikaterem gospodinjstvu.

Menijo namreč, da telefon ni več luksuz, ampak vsakodnevna potreba. Da bi uresničili projekt širitve telefonskega omrežja na tem območju, pripravljajo večji sestanek z odgovornimi predstavniki slovenskega Telekom, po-

iz naših krajev

Človek in njegov konjiček

Pol stoletja čebelar

Zakaj je Jože Pfligar iz Serdice prejel Janševo priznanje?

Čebelarji z območja čebelarke družine Rogošci imajo tačas 350 naseljenih čebeljih panjev, nekoč pa so jih imeli dvakrat več. Jože Pfligar je navedel dva vzroka za »propad« čebelarstva: čebelje bolezni in manj medonosnih rastlin oziroma drevja.

»Svojčas smo pri čebelah poznali majsko bolezen in navadno grižo, ki pa sta po nekaj dneh minili; zdaj pa je pri čebelah že več kot deset bolezni, od katerih je po mojem mnenju najhujša gniloba čebelje zalege. Če hočeš obdržati čebele, moraš poznati vse njihove bolezni in jih znati zdraviti. Nekoč čebelarjem tudi ni bilo treba kupovati sladkorja zaradi prehrane čebel, saj so same nabrale dovolj ustreznega medu; sedanje vrste gozdnega medu pa niso primerne za zimsko prehrano čebel.«

Kdaj in kako ste postali čebelar?

»Natančno se spominjam datuma: začelo se je 28. junija 1948. leta, ko mi je sosed Karel Šinko podaril panj sistema kranjič na gibljivo satje, česar sem bil seveda zelo vesel. Kot samouk sem se začel poglobljati v skrivnost čebelarjenja, saj nasveti drugih niso bili uporabni, ko pa so prave skrivnosti čuvali zase. Ni mi žal, da sem šel svojo pot, kajti ščasoma sem se uvedel v čebelarstvo. Tudi število panjev sem povečeval: drugo leto sem imel 3, leta 1945 pa že 15 čebeljih družin. Tedaj sem moral za 6 mesecev k vojakom in čebele so bile tisti čas prepuščene same sebi, kar me je seveda skrbelo, a se k sreči ni zgodilo nič hudega.«

K vojakom ste pozneje še »rajžali«?

»Znova so me vpoklicali 1948. leta, in sicer za leto dni. Tačas je nad čebelami bdel sosed Karel Šinko mlajši, sicer bi čebele v tem obdobju ubožale. Sploh sem si prizadeval, da zaradi moje odsotnosti ne bi šlo v nič moje čebelarstvo. Tako

sem tudi pozneje, ko sem delal v tujini, skrbel za čebelji zarod. Leta 1988 sem imel kar 120 čebeljih družin, zdaj pa jih je še 100. Zadnjih 10 let čebele ostajajo doma, prej pa sem jih skupaj s čebelarjema Karlom Kikkem od Sv. Jurija in Jurijem Hajdinjakom iz Rogoševca vozil nabirat akacijev med v Satahovce, Melince in Petanjce ter na Po-

Jože Pfligar iz Serdice se s čebelarstvom ukvarja že več kot 50 let. Kakega posebnega čebelnjaka saj ima panje, ki imajo odprtine zgoraj. Iz njih seveda sam, tako kot marsikak drug čebelarji pmoček. – Fotografija: Š. S.

MURSKA SOBOTA - V pomurskem središču naj bi kmalu ustanovili javni zavod za opravljanje športne dejavnosti v mestni občini, kar je priporočilo ministrstva za šolstvo in šport.

S tem bi zagotovili nemoteno izvajanje športnih programov in celostno usmerjanje športa, z zavodom pa bo dobil šport racionalno upravljalno mrežo, ki bo namenjena izvajanju nacionalnega programa. Za ustanovitve omenjenega zavoda so se zavzeli tudi na nedavni seji

mestnega sveta, kjer so navedli podatke, da je v športno dejavnost vključenih kar 80 klubov in društev, šolskih športnih društev in ustreznih strokovnih zvez, ki omogočajo bogato športno ponudbo. MJ

MILAJTINCI - Pred kratkim so v tem kraju izvedli dokaj uspešno akcijo čiščenja okolja. Na pobudo občine Moravske Toplice, kamor spadajo, so zbrali precej starega papirja in železa. V akciji so se izkazali zlasti mladi šolarji, in sicer pri odlaganju starega železa na deponijo, od koder so ga odpeljali na Dinos, pri tem pa so jim pomagali tudi drugi vaščani. MJ

ŠULINCI - Prav zdaj poteka asfaltiranje 2,5 kilometra dolgega odseka republiške ceste Šulinci-Ženavlje-Martinje. Dela, katerih vrednost ocenjujejo na okrog 60 milijonov tolarjev, opravlja SGP Pomgrad. Potreben denar so zagotovili iz državnega proračuna, saj je bila obnova tega cestnega odseka predvidena že prej, zataknilo pa se je zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev. MJ

MILAN JERŠE

MJ

Kam s papirjem?

Nekoč so bile v lendavski občini akcije zbiranja starega papirja, s katerimi so predvsem mladi želeli prispevati k ohranjanju gozdov. Danes pa je vse drugače, starega papirja, kot kaže, nihče več ne zbira, ljudje ga odmetavajo hkrati z drugimi smeti, ki jih komunalno podjetje odvaja na smetišča.

Pri DINOSU dobite za papir le miloščino, 6 tolarjev za kilogram časopisnega papirja in 2 tolarja za kartonski papir. Za ta denar pa se ne spleča več zbirati niti tistim redkim Romom, ki so se s tem ukvarjali. V Lendavi bo kmalu organizirano zbiranje smeti drugače kot doslej, smeti se bodo sortirale in zbirale v posebnih zabojnikih. Mogoče bo to rešilo problem zbiranja starega papirja. Kakor koli že, nekaj bo potrebno narediti, saj je vedno več papirnatih smeti na nepravem mestu, skratka, smeti je povsod preveč. Jaru

horje, kjer so medili smreka, k stanj in hoja.«

Kakšne vrste panjev pa imate?

»Začel sem s panjem sistema kranjič, pozneje pa sem sam izdelal »nakladne« panje sistema LR oziroma »langšrot«. Menim namreč, da je z njimi delo lažje, saj imajo odprtine zgoraj, res pa je, da je za njeh treba več prostora. Kot vidite, jih je vsenaokoli veliko. Imam pa seveda tudi čebelnjak. Le-ta je po sistemu dunajčan, po domače »najzar«, od Žnidaršičevih panjev pa se razlikuje le po tem, da ima toplo stavbo.«

Od staroste slovenskega čebelarstva Jožeta Pfligarja sem se zvedel, da ima rogašovska čebelarstva družina, katere predsednik je od 1988. leta, 20 članov. Čebelarji si prizadevajo tudi za podm-

ladek, zato so bili pobudniki novitve čebelarstva v rogašovski osnovnih šolah v Rogoševcah, Kuzmi. Prizadevanje seveda ostalo brez odmeva: Zveza čebelarstva Slovenije je priznanje Pfligarja odlikovala z Janševo priznanjem. Antone Janše I. stopnje. Zložitvi je skromno polje. »Za posebne zasluge za slovenskega čebelarstva.«

Morda še tole: zdaj Jože Pfligar s čebelarstvom obogatel. Zgodilo se je celo

Obnove cest ne prepuščajo naključju

Prednost ima odsek Murska Sobota-Bakovci

Denar iz soboškega občinskega proračuna za naložbe v gradnjo cestnih in lokalnih cest ter vodovodnega omrežja in komunalnih območij je natančno opredeljen z merili in odluko letošnjega proračuna. Prva se opirajo na zdajšnjo naložbeno politiko, ki vnaša nekaj novosti v tem področju. To velja v prvi vrsti za krajevne skupnosti, ki bodo zagotovile več denarja za posege na njihovem območju.

Krajevne skupnosti, kjer se bodo gradile občinske ceste, morajo z lastnimi sredstvi zagotoviti ustrezen delež. Ta znaša po novem najmanj 5 odstotkov predračunske vrednosti celotne naložbe. Glede gradnje vaških cest pa so krajevne skupnosti upravičene do sofinanciranja, če zagotovijo najmanj 70 odstotkov denarja za predračunsko ovrednotena dela.

V določenih posebnih primerih pa lahko mestni svet to udeležbo tudi spremeni. Vsi uporabniki občinskega proračuna pa so dolžni naložbena in vzdrževalna dela ter storitve oddajati s pogodbo, ki mora biti usklajena s predpisi na

imel v kakem letu več stroškov kot dohodkov.

Potožil je zaradi čezmerno škropljenja po njivah in na drevju, pa zaradi umetnih pomek naj bi bila kriva, da se ne uspeva več, zato tudi ni več medu. Tudi cvetlični med je čedalje manj. Mar to pomeni, da se pred slovenskimi čebelarji hudi dnevi?

Navrgel sem le nekaj misli, tem so čebelarji rogašovski območja prav gotovo kmalu tudi, ko so se sešli pri Jožetu Pfligarju na čebelarstvu. Njegova domačija je v Satahovcih, na koncu vasi, vsenaokoli drevje, tudi gozd pa traja, zato mu ni potrebno biti posebej v skrbeh, ali bodo čebele kje nabirati med.

Š. SOBOTA

Na kolo za zdravo telo

Kolo nenehni spremljevalec

Jože Vaupotič z Janževega Vrha dnevno prevozi s kolesom od 20 do 50 kilometrov. Kaj ga spodbuja h kolesarjenju?

Rodil se je 1923. leta in ob srečanju z Abrahamom je doživel možgansko kap. To ga je šokiralo, saj je imel veliko načrtov in idej. Zdravljenje je bilo k sreči še kar uspešno, vendar spet ne tako, da bi se lahko z vso močjo vključil v delo kot skupinovodja na Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona. V mariborski bolnišnici so mu svetovali čim več gibanja. Nasvete je seveda upošteval in začel se je ukvarjati z rekreativnim kolesarjenjem. Vse od 1974. leta je Jože Vaupotič na kolesu, pa naj dežuje, sneži, naj sta mraz ali vročina. Dnevno porabi tri ure za rekreacijo, saj kolesari od 8. do 11. ure.

Jože ima vedno na kolesu torbo. V njej so: zračna tlačilka in nadomestna zračnica ter razni ključi. Če bi se torej zračnica izpraznila, bi jo zamenjal z novo. Sicer pa tudi kolo ni večno; zaradi vsakodnevnih voženj mora vsaka tri leta kupiti novo. Dnevno prevozi od 20 do 50 kilometrov. Ni kraja v okolici in nekoliko oddaljenega, v katerem se ne bi zapeljal. Izogiba pa se prometnejšim cestam, kjer preži na kolesarje nevarnost. Dolej je imel srečo, saj ni doživel nesreče, je pa bilo že »kritično«.

Tako Jože Vaupotič z Janževega Vrha. Sedaj se počuti še kar zdravega; živi zmerno in tudi tako skrbi za svoje zdravje. Ga bo kdo posnela?

F. KLEMENČIČ

Jožeta Vaupotiča zanima le kolo, avti so mu le ovira. Posneli smo ga v G. Radgoni, v katero je seveda prikolesaril. - Fotografija: F. Kl.

Kdaj v Lendavi nova bencinska črpalka?

Pred nekaj leti je bilo veliko govora o gradnji nove bencinske postaje v Lendavi. Vse kaže, da se je Petrol, ki naj bi jo gradil, premislil. Določena je bila že lokacija in odkupljeno menda tudi zemljišče, vendar do gradnje ni prišlo. Tudi podjetje Nafta je veliko govorilo, da bo zgradilo novo bencinsko črpalko ob magistralni cesti Lendava-Mursko središče, vendar so tudi te novice utihnile, ker je podjetje zabredlo v velike težave.

Te dni so spet aktualni pogovori o gradnji bencinske črpalke s trgovino in bifejem na že znani lokaciji. Naftarji menijo, da bi tako prispevali k razvoju občine, črpalka pa bi lahko koristila vsem, ki se peljejo prek Slovenije na Hrvaško, saj bi bila blizu mednarodnega mejnega prehoda v Petišovcih. Upati je, da bo tokratno razpravljanje prešlo v začetek gradnje, saj je menda vse nared - načrti, zemljišče in sredstva. Jani

REKORDNI KRAP - Drago Jureš s Tišine je strasten ribič že petnajst let, letos pa se mu je sreča nasmehnila že dvakrat. 1. aprila (pa to ni prvoaprilska potegavščina) je iz gramoznice v Gradiškem potegnil 24-kilogramskega krapa (na fotografiji), to pa je tudi najtežji krap, ki je bil kdaj ujet v Prekmurju, 27. aprila pa je ulovil še 20-kilogramskega krapa lusknarja. Foto: Andrej Berden

Srečanje upokojencev v Andrejcih

V vašem domu v Andrejcih je bilo pred kratkim uspešno srečanje upokojencev, ki ga je pripravilo Društvo upokojencev Murska Sobota. Udeležili so se ga upokojenci iz Murske Sobotice, Andrejec in Moravskih Toplic. Prvi del srečanja je bil kulturno obarvan, saj so nastopili člani upokojenskega mešanega pevskega zbora Vladimira Močana iz Murske Sobotice in podoben pevski zbor iz Mežice, s katerim so pobrateni, ter gledališka skupina s skedem Srečanje. Pridružili so se jim tudi učenci Osnovne šole Fokovci. MJ

Pristavski Mak

Turistično društvo Mak Pristava se je tudi zares lotilo dela in nalog, ki so jih zastavili na ustanovnem občnem zboru marca letos. Večino doslej predvidenih nalog so skupaj z domačim športnim in gasilskim društvom (povsod so aktivni člani večinoma eni in isti) realizirali. Tako so že izdali članske izkaznice in razglednico vasi, organizirali očiščevalno akcijo (skupaj s KS), udeležili so se srečanja oldtimerjev v Ljutomeru in se predstavili z nekaterimi domačimi dobrotami, te dni pa so imela precej dela s pripravo na prireditev Podokonica, ki jo bodo izvedli jutri popoldne (16. junija) v sodelovanju Nedeljskim dnevnikom. Za to priložnost pripravljajo enourni program. Izdelali so tudi posebne krajevne turistične table. Medtem se je spremenila tudi okolica vaško-gasilskega doma, kjer so uspeli asfaltirati športno igrišče in urediti okolico. Če bo šlo tako naprej, potem bo Makova potica zares bogata. J. G.

prispevala v tolarski protivrednosti 500 mark. Računajo tudi na druge dobrotnike, ki denar lahko nakažejo na žiroračun Župnijskega pastoralnega sveta Gaberje, številka 51900-620-203 (05) 1342118-3008/10. »Bog plati!« (J. Ž.)

LJUTOMER - Leta 1990 je vse kazalo, da bodo dom počitka zgradili tudi v Ljutomeru, a se to ni zgodilo, ker so republiški denar tedaj namenili za enak dom v Lendavi. Ideja po domu v Ljutomeru pa še naprej tli. Stal naj bi v bližini zdravstvenega doma. Mirko Lebarič, predstavnik društva upokojencev Ljutomer, je povedal, da so anketirali 400 upokojencev in kar 250 jih je bilo za gradnjo doma. Nov dom pa ne bi bil konkurenca domu v Lukavcih, saj gre tam za posebni zavod, v katerem je 295 postelj, kar pa je glede na potrebe še vedno premalo. (F. Kl.)

BELTINCI - Na seji Občinskega sveta Beltinci so potrdili mandat trem novim članom: dr. Ivanu Carju, Marku Balažicu in Alojzu Rosu. Vsi prihajajo iz stranke SKD. Ker proračuna občine še niso mogli sprejeti, so za zdaj sprejeli odlok o začasnem financiranju. Med odhodki so namenili 6.000.000 tolarjev za sofinanciranje izdelave načrta za kanalizacijsko omrežje Brationci-Lipovci-Gančani. Strinjali so se tudi, da bodo iz občinske blagajne dali 200.000 tolarjev za ponatis prekmursko-slovenskega slovarja. Izdatnejša pa bo pomoč občine za sofinanciranje nakupa orgel za cerkev sv. Ladislava v Beltincih: 2.500.000 tolarjev. Beltinski svetniki so sprejeli še lokacijski načrt za vodovodno omrežje Bletinci-Melinci-Ižakovci. (J. Ž.)

CANKOVA - Letošnje srečanje upokojencev cankovskega poverjenstva je bilo v gostišču Pančor v Domajincih. Udeležilo se ga je 120 članov. Prevladovalo je sicer družabno razpoloženje, to pa ne pomeni, da upokojenci ne bi spregovorili o svojih problemih, zlasti o pokojninah, ki jih imajo nekateri resnično nizke. Sicer pa je to »stara pesem«, zato so upokojenci toliko pozorneje prisluhli resničnim pesmim, ki so jih peli člani gostujočega mešanega pevskega zbora iz Dokležovja. (F. Ku.)

KANČEVCI - V Kančevcih pa so se sešli tudi katoliški duhovniki dekanij Lendava, Murska Sobota in Ljutomer. Po maši so si ogledali evangeličanski cerkvi v Križevcih in Domanjševcih ter kapele v Prosenjakovcih, Motvarjevcih in (rotundo) v Selu ter cerkev v Andrejcih. Srečanje so sklenili v Kančevcih s pogovorom o utrjevanju oziroma poglobljanju vere. (J. Ž.)

LOVREČICA - V »radgonskem« počitniškem domu v Lovrečici v Istri bo med 23. in 28. junijem taborilo 120 gasilcev - osnovnošolcev iz občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij Videm ob Ščavnici. Gre za tradicionalno bivanje v naravi, ki pa je tudi koristno za gasilsko dejavnost, saj se bodo mladi ne le rekreirali, ampak se tudi urili v gasilskih veščinah. To, da se bo vse dogajalo ob morju, pa je še poseben »magnet«. (F. Kl.)

ČRENŠOVCI - Za regresiranje semen vrtnin za tržno pridelavo so v proračunu Občine Črenšovci namenili 113.495.000 tolarjev. Znani so tudi prejemniki: kmetijska zadruga Črenšovci za pridelavo paprike, Avgust Antolin iz Črenšovec in Martin Hren s Srednje Bistrice za pridelavo krmnega graha, Jože Gabor iz Male Polane za sojato, papriko in zelje, Ivan Jaklin iz Velike Polane za čebulček in druga zelenjavna semena, Jožica Gorza s Srednje Bistrice je dobila regres za korenček, Jože Cigan iz istega kraja pa za pridelavo paradiznika. Regres znaša 50 odstotkov od drobno-prodajne cene semen. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Društvo upokojencev Gornja Radgona deluje že 45 let in ima 1.824 članov. Posebne slovesnosti ob jubileju ne načrtujejo, pač pa so pred kratkim pripravili razstavo ročnih del, na kateri je sodelovalo 10 članov. Med 90 razstavljenimi predmeti je bilo največ vezenin, pletenin in podobnih »ženskih« izdelkov, moški upokojenci pa so predstavili izdelke iz lesa. Razstavo bi si ogledalo še več ljudi, če bi jo imeli v večjem prostoru. Tokrat je bila v upokojenski okrepčevalnici. (L. Kr.)

GABERJE - Vaščani so se odločili, da bodo ne le obnovili pred 71 leti zgrajeno vaško kapelico, posvečeno karmelski Materi božji, ampak jo bodo s preureditvijo povečali, tako da bo lahko sprejela 200 ljudi. Gradnja naj bi v denarju stala 2.000.000 tolarjev, posamezna družina pa naj bi v več obrokih

Bili so dijaki Srečanje po pol stoletja

Dlje časa je tih želja po srečanju nekdanjih dijakov nižje gimnazije, ki smo šolo obiskovali na gradu v Gornji Radgoni v medvojnih letih 1941-45.

Ker smo se razšli širom po domovini in po svetu, je bilo »iskanje in zasledovanje« posameznikov precej težavno. Pa vendarle nam je uspelo in 25. maja smo se sešli na turistični kmetiji v Spodnji Ščav-

Oh, kako hitro minevajo leta: še »včeraj« so bili dijaki, danes pa že zreli žene in možje. Po 50 letih so si imeli nekdanji radgonski gimnazijci toliko vsega povedati, da jih je bilo zanimivo poslušati. V spomin na srečanje so se še slikali.

nici. Srečanje je bilo nadvse pristrčno in tudi ganljivo, saj se po tolikih letih vsi niti nismo poznali. Prišlo je 16 »deklet« in 8 »fantov«. V pogovoru in obujanju spominov smo preživeli prijetne trenutke, tudi zato, ker je srečanje popestril harmonikar. Na koncu je bil izrečen predlog, da bi se sestajali vsako leto. A. KLEMENČIČ

LJUTOMER - Mladi gasilci iz ljutomerske občine bodo med 16. in 21. julijem taborili v Radoslavcih, večšine in delovne moči pa si bodo nabirali v bližnjem termalnem kopališču Moravci v Slovenskih goricah. Ker se jim bodo pridružili še mladi gasilci iz občine Sv. Jurij Videm ob Ščavnici, bo na taborjenju kar 120 tabornikov.

Pa še dve gasilski napovedi! Gasilci iz Logarovec bodo v soboto, 17. junija, slovesno prevzeli obnovljeno gasilsko vozilo, na Grlavi pa bo v nedeljo, 18. junija, prav tako veliki dan, kajti iz Nemčije so dobili gasilsko vozilo, zato bo večja gasilska slovesnost. (F. Kl.)

ČENTIBA - Društvo vinogradnikov iz Čentibe je pred kratkim pripravilo ocenjevanje vin, nato pa še podelitev odličij. Vino je prineslo na ocenjevanje kar 126 kletarjev, ki so jim podelili 86 zlatih, srebrnih in bronastih kolajn. Na slovesnosti ob podelitvi je govoril predsednik društva Bela Cimerman. (J. Ž.)

GORNJA RADGONA - Čeprav že lep čas obljublja, da bodo na Meleh pri Gornji Radgoni zgradili nov bencinski servis, se še vedno ne dogaja nič, po čemer bi bilo mogoče sklepati, da se bo to kmalu zares zgodilo. Pred sedanjo Petrolovo črpalko v Gornji Radgoni torej še naprej nastajajo prometni zamaški, zaradi katerih tudi ni mogoče priti do lokalov. Doklej bo tako? Radgončanom in okličanom sporočam, da nisem jaz napisal članka o veroučnih učilnicah, saj se ne vmešavam v sakralne zadeve in nočem žaliiti razpoloženja vernikov. Nekdo si je pač »sposodil« inicialki mojega imena in priimka, kar se ni zgodilo prvič. Človek, podpis se s pravim imenom, da ne bo nesporazumov! (Jože Kaučič)

KANČEVCI - Na drugem benediškem družinskem popoldnevu v domu duhovnosti v Kančevcih je tokrat govorila dr. Metka Klevišar o družinski boleznih, invalidnosti, umiranju in žalovanju. Poskrbljeno je bilo tudi za otroke, saj so se v družbi skvtov igrali v spretnostnih igrah.

Vestnik z vami in za vas!

ZASILNA OBNOVA MAGISTRALNE - Nedavni protestni shod stanovalcev Cankarjeve ulice v Murski Soboti, ki so se jim pridružili tudi učenci in učitelji prve in druge osemletke, je očitno zalegal. Ministrstvo za promet in zveze je namreč Cestnemu podjetju Murska Sobota naročilo, naj v čim krajšem času temeljito popravi vozišče na omenjeni magistrali. Tako bodo z dela

cestišča temeljito postrgali ves uničen asfalt ter ga znova strojno ali ročno asfaltirali. Hkrati bodo del cestišča v celoti preplastili z novo asfaltno prevleko, popravili pa bodo tudi vse kanalizacijske jaške, ki so jih težki tovornjaki potisnili pod raven ceste.

M. JERŠE, fotografija: J. ZAUNEKER

Druga državna nogometna liga

Nafta dosegla cilj, Turnišče in Beltrans razočarala

V minulem tekmovanju v drugi državni nogometni ligi je imelo Pomurje tri predstavnike: Nafto iz Lendave, Turnišče in Beltrans iz Veržeja. Željeni cilj je dosegla le lendavska Nafta, ki je zasedla drugo mesto in se uvrstila v kvalifikacije za vstop med deseterico prve državne lige, medtem ko sta Turnišče in Beltrans izpadla iz lige in razočarala ter bosta v novi tekmovalni sezoni sodelovala v tretji državni ligi vzhod.

vljah in si z neodločenim izidom priigrala drugo mesto. Najboljši strelci v moštvu so bili Hranilovič z 12 goli ter Vickovič in Šabjan, ki sta dala po 11 golov. Poleg igralcev imata za uspeh Nafta zasluge tudi trener Vogrinec in vodstvo kluba na čelu s predsednikom Magyarom. Če pa bi Lendavčani uspeli v kvalifikacijah, bi bil to zares velik uspeh. Nogometaši Turnišča, ki so v prejšnji tekmovalni sezoni trkali na vrata prve državne nogometne lige, so v pravkar končanem prvenstvu s 27 točkami zasedli enajsto mesto in morajo zapustiti drugo ligo. Vzrok za slabšo uvrstitev, kot so jo pričakovali, gre predvsem pripisati nesporazumom v klubu ter spremembi trenerskega in igriškega kadra med tekmovaljem. Sicer pa je bila že v jesenskem delu prvenstva bera točk Turnišča skromna, saj so na domačem igrišču kar trikrat izgubili z Rudarjem, Šmartnim in Beltransom. Zlasti je bil presenettljiv poraz z Veržejčani tako v Turnišču kot Veržeju. Zanimivo je, da Turnišče ni osvojilo niti točke v igri s pomurskima ligašema. Moštvo ni imelo izrazitega strelca, najboljša pa sta bila Zver in Novak, ki sta dala po 6 golov. Zaradi slabših iger se je v Turnišču tudi zelo zmanjšalo zanimanje za nogomet. Sicer pa ni

tragedija, če bodo Turniščani kakšno leto tekmovali v tretji državni ligi, saj je tekmovalje v drugi ligi tudi zelo drago, in se v ustrežnejših razmerah zopet vrnejo med drugoligaše, kjer so tekmovali štiri leta. Zaradi dolgoletne tradicije bi si Turnišče vsekakor zaslužilo, da ima drugoligaša. Nogometaši Beltransa iz Veržeja so z 19 točkami pristali na štirinajstem mestu in prav tako izpadli iz druge lige. Za Veržejčane je bil prav gotovo usoden odhod dveh najboljših igralcev Milana Osterca in Erika Cirkvenčiča k beltinskemu prvotligašu, medtem ko primerne zamenjave niso našli. Sicer pa je Beltrans izgubil status drugoligaša predvsem spomladi, ko je osvojil le osem točk. Veržejčani so na domačem igrišču spomladi le dvakrat zmagali in dvakrat igrali neodločeno. Doma so zmagali le z Radečani in Turniščem, neodločeno pa s Piranom in Dravinjo. Na gostovanjih pa v drugem delu prvenstva niso niti enkrat zmagali, le dvakrat so igrali neodločeno v Trbovljah in Novem mestu. Najboljša strelca v moštvu sta bila Ropoša in Stojko, ki sta dala po 7 golov. Če bi Nafta uspela v kvalifikacijah, potem Pomurje v novi tekmovalni sezoni ne bo imelo niti enega predstavnika v drugi državni ligi, sicer pa samo enega. Zato bo veliko močnejše zastopstvo pomurskih ligašev v tretji državni ligi, zlasti še, če bo katera od ekip Renkovec, Rakičana ali Odranec uspela v kvalifikacijah, ob pomoči katerih se bosta v tretjo ligo vzhod uvrstili dve moštvi. Feri Maučec

Jubiley

Dvajsetletnica NK Les Ižakovci

Preteklo nedeljo so proslavili 20-letnico Nogometnega kluba Les Ižakovci. Po krajši slovesnosti in pozdravnih nagovorih so podelili Štefanu Verešu in Jožetu Srešu za dvajsetletno igranje in delo posebni priznanji. Na sporedu sta bili tudi prijateljski nogometni tekmi. Najprej so veterani Ižakovec premagali Melince z 1:0. Gol je dosegel Kuzma. Zatem pa sta se reprezentanci MNZ Murska Sobota in Ižakovci razšli z neodločenim izidom 2:2. Gole so dosegli: Brunec 2 za Ižakovce ter Vinkovič in Novak za reprezentanco MNZ MS.

Nogometaši Ižakovec ob 20-letnici kluba. Stojijo od leve: Poroš (pokrovitelj), Zdravec (predsednik kluba), Poredoš (predsednik MNZ Murska Sobota), Zver, Vučko, Kuzma, Nedeljko, S. Smodiš, Kreslin, Sreš (teh. pomočnik), Vereš (trener) in Kuzma (pom. trenerja); čepijo: Brunec, Poredoš, Šebjan, F. Smodiš, Vorl, Pozdrec, Vohar, Vereš in Marič. Fotografija: Jure Zaunčič

Nogometni klub je bil v Ižakovcih ustanovljen leta 1975 na pobudo mladih. Čeprav niso imeli nogometnega igrišča, so se istega leta vključili v tekmovalje Občinske nogometne lige Murska Sobota. Tekme so igrali v Dokležovju in Beltincih. Leta 1979 so se lotili zgraditve novega nogometnega igrišča, leta 1988 pa so zgradili še klubske prostore. Po desetih letih tekmovalja v občinski nogometni ligi so se uvrstili v prvo medobčinsko nogometno ligo Murska Sobota, kjer so tekmovali štiri leta. Leta 1989 so postali prvak v prvi medobčinski nogometni ligi in se uvrstili v Pomursko nogometno ligo Murska Sobota. Po treh letih so postali prvak v Pomurski nogometni ligi Murska Sobota in leta 1992 igrali kvalifikacije za vstop v drugo slovensko nogometno ligo. Uspešno so preskočili prvo oviro Stonjce (2:0

in 2:2), nato pa za las izgubili z Ero Šmartno (3:2 in 0:2). Ker je vsako moštvo po enkrat zmagalo, so o novem članu druge državne lige odločale enajstmetrovke, kjer so bili boljši nogometaši iz Šmartnega. Ižakovci pa so tako v tekmovalni sezoni 1992/93 prvič tekmovali v tretji državni nogometni ligi ter zasedli šesto mesto med štirinajstimi moštvi, kar je bil največji uspeh kluba v njegovi zgodovini. Nogometaši iz Ižakovec so v tretji državni ligi tekmovali še naslednje tekmovalno sezono pod imenom Trgotrans, zasedli dvanajsto mesto in morali odigrati kvalifikacijski tekmi za obstanek v tretji

ligi s Pobrežjem iz Maribora. O tekmi sta se končali neodločeno, ker pa so Mariborčani v gostih dosegli več zadetkov, so nogometaši Trgotransa iz Ižakovec izpadli iz lige. Tako so v minuli tekmovalni sezoni nogometaši iz Ižakovec pod imenom Les tekmovali v prvi medobčinski nogometni ligi Murska Sobota in zasedli peto mesto. V tem času je Nogometni klub Les iz Ižakovec lepo uredil igrišče z ograjo ter klubske prostore. Ob dvajsetletnem jubileju je klub izdal posebno brošuro, ki prikazuje razvoj in dosežke klubskih nogometašev. Feri Maučec

Table with 16 columns (1-16) and 16 rows (1-16) showing football match results between various teams like Šmartno, Nafta, Zagorje, Rudar, Radeče, Drava, Menges, Piran, Domžale, Železnikar, Turnišče, Dravinja, Slovan, Beltrans, Steklar, and Ilan.

Mali nogomet

Travnata A-liga

Table with 2 columns: Team name and statistics (goals, points, etc.) for Travnata A-liga.

Travnata C-liga

Table with 2 columns: Team name and statistics for Travnata C-liga.

Travnata E-liga

Table with 2 columns: Team name and statistics for Travnata E-liga.

Travnata B-liga

Table with 2 columns: Team name and statistics for Travnata B-liga.

Travnata D-liga

Table with 2 columns: Team name and statistics for Travnata D-liga.

I. OMNL Lendava

Table with 2 columns: Team name and statistics for I. OMNL Lendava.

Kasaške dirke v Ljubljani

Tri zmage Marka Slaviča

Na hipodromu v Stožicah pri Ljubljani so bile kasaške dirke, ki so bile tudi kvalifikacija za slovenski derbi. Najuspešnejši tekmovalac je bil letošnji udeleženec evropskega prvenstva Marko Slavič mlajši iz Ključarovec, saj je v vseh svojih treh nastopih zmagal. Marko je zmagal v prvi dirki na 1600 m za 2-letne kasače z Iro MS 1:27,8, v četrti dirki na 2100 m z Dory Lobel-

lom 1:18,9 in v šesti dirki na 2100 m, ki je bila kvalifikacija za derbi z Albatrosom 1:21,4. V peti dirki na 2100 m je zmagal Lex (Jureš) 1:23,3. Druga mesta so zasedli: Lord Lobell (Jureš) v prvi dirki med dveletnimi kasači, Anihila (Sagaj) v 6 dirki, ki je bila kvalifikacija

za derbi, in Call a Truce (Oražen) v osmi dirki na 2100 m. Tretja mesta pa so zasedli: Polonca B (T. Slavič) v prvi dirki med dveletnimi kasači, Danaja (Kukolj) v drugi dirki na 2100 m in Benjamin G. Lee (Mastar) v osmi dirki na 2100 m. Nastop na slovenskem kasaškem derbiu so si zagotovili: Albatros, Anihila, Žiga, Dirli Hill, Alija B. Delon, Smoki B in Slak B.

V Morskih Toplicah je bil tudi letos olimpijski tek, ki je pritegnil 400 tekačev, kar je precej več kot lani. Najštevilnejši so bili člani tekaške sekcije Radenske. Čeprav so med tekači prevladovali mladi, je bilo tudi nekaj starejših udeležencev, ki se ukvarjajo s tekom. Pozdravil jih je župan Morskih Toplic Franc Cipot, nato pa se sam pridružil tekačem. Na krajši progi, dolgi 3,8 km, sta prva pritekla na cilj Polonca Horvat iz Murske Sobotice in David Potočnik iz Sebeborca. Na daljši, 11 km dolgi progi, pa sta bila najboljša trejša Mojca Meglič s kapele in Branko Kmetič iz Maribora. Fotografija: Feri Maučec

Pred povratno finalno pokalno nogometno tekmo v Murski Soboti med Muro in Publikumom je uredništvo Ekipa podelilo pokale najboljšim v minuli prvotligaški nogometni sezoni. Le-še so izbrali bralci športnih tednikov Ekipa in Ekipa nogomet. Stojijo od leve: Pero Nadoveza (Beltinci), naj... trener, Štefan Škaper (Beltinci), naj... igralec, Kliton Bozgo (Olimpija), naj... tuji igralec, Milan Osterc (Beltinci), naj... mladi igralec, in Branko Zupam (Publikum), naj... vratar.

V okviru akcije agencije Zvon Vozniki pozor - tudi počasi se daleč pride je preteklo soboto v Murski Soboti štartal z 1,20 metra visokim monociklom in se podal na 600 km dolgo pot po Sloveniji 26-letni Jože Voroš iz Murske Sobotice. Akcija je potekala od 10. do 16. junija od Murske Sobotice do Portoroža z vmesnimi postajami v Mariboru, Celju, Dolenjskih Toplicah, Ljubljani in Postojni. Jože Voroš je že lani pripravil velik podvig, saj je prevozil na 3 metre visokem monociklu po Pomurju 50 km in 390 m v 7 urah in 21 minutah. S tem je postavil svetovni rekord, ki je zabeležen v Guinnessovi knjigi rekordov. Tokratna vožnja Jožeta Voroša po Sloveniji je promocija, hkrati pa priprava na naskovanje svetovnega rekorda na 2000 km od Portoroža do Rima, ki naj bi ga opravil jeseni. Jožeta je v Murski Soboti na pot po Sloveniji pospremil s pozdravnim nagovorom župan Andrej Gerencner. Fotografija: Feri Maučec

Fotografija: Feri Maučec

Letalstvo

V Rakičanu prvo državno prvenstvo v akrobatskem letenju

Letalski klub Murska Sobota Letalska zveza Slovenije organizirata v sodelovanju s tovarno iz Češke prvo odprto državno prvenstvo motornih pilotov v akrobatskem letenju Akro 95, ki bo na letališču v Rakičanu od 14. do 21. avgusta 1995. Ker je to prvo državno prvenstvo v samostojni Sloveniji, želijo k sodelovanju povabiti vse ljubitelje akrobatskega letenja iz sosednjih in evropskih držav. Vabila

so poslali v deset držav. Da je prvo tovrstno tekmovanje prav na letališču v Rakičanu, ni naključje, saj je bil soboški letalski klub organizator prvega prvenstva v padalstvu, evropskega prvenstva toplozračnih balonov ter številnih drugih tekmovanj in prireditev, med njimi tudi že tradicionalne letalske razstave, ki bo letos v času tekmovanja. Želja organizatorjev je, da bi na tekmovanje pritegnili čim več pilotov.

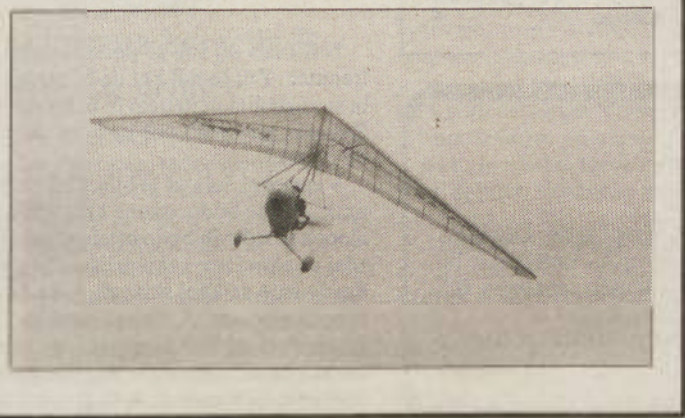
Glavni pokrovitelj tekmovanja je obrambni minister Jelko Kacin. Akrobatsko letenje je eden najbolj atraktivnih športov, zato si prizadevajo, da bi ga v Sloveniji čim bolj razvili. Z letošnjo prireditvijo pa naj bi zbrali tudi potrebna sredstva za nakup akrobatskega letala pri letalskem klubu v Murski Soboti. Ob tej privlačni športni prireditvi naj bi zagledal luč sveta tudi učbenik o akrobatskem letenju z naslovom Umetnostno letenje, ki je prevod najboljšega učbenika s to tematiko na svetu, pripravil pa ga je član organizacijskega odbora prireditve Danilo Antič. Seveda pa je izid te knjige predvsem odvisen od pokroviteljev. V slovenskem prostoru je tak učbenik zelo potreben, saj je odlična teoretična osnova za kakovosten razvoj akrobatskega letenja. Direktor prvega odprtega državnega prvenstva motornih pilotov v akrobatskem letenju v Rakičanu bo Martin Burjan.

Feri Maučec

Tomaž Gajser državni prvak zmajarjev

V Rakičanu je bilo tretje državno prvenstvo v letenju z motornimi zmajji, ki ga je organiziral soboški letalski klub. Sodelovalo je 18 tekmovalcev iz 6 klubov. Lep uspeh so dosegli pomurski zmajarji. Prvo mesto in naslov državnega prvaka je zasedel **Tomaž Gajser** (Mavrica, Lendava) s 3824 točkami pred **Jožetom Gajserjem** (Prlek) s 3136 točk. Srečko Lorbek (Murska Sobota) je bil z 2539 točkami šesti, Vili Ferenc (Prlek) z 2515 sedmi, Miran Bezjak (Prlek) z 2321 osmi, Branko Jurkovič (Murska Sobota) s 1971 deseti in Mirko Lebar (Mavrica) s 1550 točkami petnajsti. Na programu je bilo tudi prvo državno prvenstvo v letenju z ultralahkimi letali. Ker so sodelovali le 4 tekmovalci, moralo pa bi jih vsaj 6, je bilo tekmovanje neuradno. Igor Zrinski (Murska Sobota) je s 3067 točkami zasedel drugo mesto.

(FM, Fotografija: JZ)

Kolesarstvo

Maraton Ajda v Moravskih Toplicah

Kolesarski klub Tropovci prireja v nedeljo, 18. junija 1995, ob 9. uri v Moravskih Toplicah tekmovanje rekreativski kolesarski maraton Ajda. Udeleženci bodo kolesarili na 45 in 110 km dolgi progi. Na daljšem maratonu bodo udeleženci razdeljeni v nekaj kategorij. Moški do 35 let, od 35

do 45 in nad 45 let, kategorija ženski in kategorija z gorskimi kolesi. Prvi trije uvrščeni v vsaki kategoriji in najboljši v absolutni kategoriji bodo nagrajeni. Najboljši bodo tudi oblekli rumene majice maratona, vsak udeleženec pa prejme spominsko majico maratona in ima prost vstop v

bazene hotela Termal. Startnina na dan prireditve je 1000 SIT, v predpripravi pa 800 SIT. Prijave je treba poslati na naslov: Zdravilišče Moravske Toplice, Kranjčeva 12, Martjanci s pripisom »Za maraton Ajda«. Letošnji kolesarski maraton Ajda sodi v okvir prireditev Športne unije Slovenije in akcije Brazde vzdržljivosti, zato organizatorji vabijo na prireditve čim več kolesarjev. Vse dodatne informacije dobite po telefonu 48 210 (Karoli) in 46 375 (Titan). Skupni fond nagrad je 10.000 DEM.

Šport od tu in tam

Nogomet - V Crenšovcih je bil poletni turnir Slovenije za starejše dečke v nogometu. Prvo mesto so zasedli nogometaši Mure iz Murske Sobotice, ki so premagali Panoramo s 7:1 in Maribor Branik s 5:0. V finalu (14. in 21. junija) bo Mura igrala z Olimpijo.

Kotalkanje - V Lenartu je bilo prvo odprto prvenstvo severovzhodne Slovenije v hitrostnem kotalkanju. Sodelovalo je 72 tekmovalcev, največ iz Murske Sobotice in Maribora. Tekmovali so na 400 metrov dolgi krožni progi v štirih kategorijah. Najuspešnejši so bili tekmovalci iz Murske Sobotice in osvojili pokal Rudolfa Slovenske gorice. Med posamezniki sta zmagala v svojih kategorijah Aleksandra Domanovič in Robert Ferčak.

Košarka - V središču Murske Sobotice je bil tretji letošnji turnir Adidas streetball v košarki. Sodelovalo je 67 ekip. Najuspešnejši so bili Sobočani, ki so trikrat zmagali: Dream team Murska Sobota (moški od 12 do 15 let), Klub prekmurskih študentov (moški) in Rebel Murska Sobota (ženske absolutno).

Avto-moto rally - V Murski

Soboti je bil četrti mednarodni rally veteranov avtomobilistov in motoristov, ki ga je pripravil Moto klub veterani iz Murske Sobotice. Sodelovalo je 98 tekmovalcev iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Slovenije. Tekmovali so z motorji in avtomobili, ki so bili starejši od 25 let. Pri motoristih je zmagal Strajner (Domžale), med prikoličarji Štefan in Olga Ružič (Murska Sobota), med avtomobilisti pa Kunc (Ljutomer).

Šah - Na tradicionalnem šahovskem dvoboju med šahisti Volana iz Zalaegerszega in Lendave so zmagali Madžari z 8,5 : 5,5 točke. Točke za Lendavo so dosegli: Vučko, Hozjan, Lazar in Jerebic, remizirali pa so Gaber, Toplak in Varga.

Strelstvo - Na tradicionalnem športnem srečanju uprav za notranje zadeve Maribor, Murska Sobota, Čakovec in Varaždin, ki je bilo v Čakovcu, so bili najuspešnejši Mariborčani, ki so z 90 točkami zasedli prvo mesto pred Varaždinom, 75, Čakovcem, 70, in Mursko Sobotico, 65 točk. Sobočani so bili najboljši v streljanju s pištolo in zasedli prvo mesto.

Kegljanje - V Salzburgu v Avstriji je bil mednarodni ženski ke-

gljaški turnir. Med 16 ekipami iz petih držav je sodelovala tudi ekipa celjskega Miroteksta in z novim rekordom kegljišča (2638 podtih kegljev) zasedla prvo mesto. To je že šesta zmaga Celjank na tovrstnem turnirju. Med posameznicami je Marika Kardinar iz Dobrovnika podrla 451 kegljev in zasedla drugo mesto za klubsko kolegico Biserko Petak (453 podtrih kegljev).

Streljanje na glinaste golobe - V Brnu je bilo mednarodno tekmovanje Grand prix v streljanju na glinaste golobe. Med 70 tekmovalci iz petih držav je sodelovala tudi ekipa SD Štefana Kovača iz Murske Sobotice, ki je zastopala Slovenijo in s 305 zadetki zasedla solidno tretje mesto za reprezentancama Češke, 337, in Slovaške, 310 zadetkov. Med posamezniki je bil Jože Pojbič s 106 zadetki deseti, Boštjan Maček s 101 zadetkom šestnajsti in Franc Vidonja z 98 zadetki enaindvajseti.

Preskakovanje ovir - V Mariboru je bilo tekmovanje v preskakovanju ovir, ki so se ga udeležili tudi člani in članice Konjeniškega kluba Murska Sobota grad Rakičan in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. V parkurju A 1 (1,00 m) je Marjanca Zrim (Hallag Beltrans) končala tekmovanje s 4,5 kazenske točke, Sandra Čerpnjak (Marcian Beltrans)

Hary Steržaj - vrhunski kegljač

Dvakratni državni prvak

Petintridesetletni Hary Steržaj iz Ljutomera, član mariborskega Kontruktorja, uspešno nadaljuje pot svojega očeta Mira, saj sodi med vrhunske kegljače. Že od leta 1981 je stalni član državne članske reprezentance.

Med drugim je sodeloval na treh svetovnih prvenstvih v Innsbrucku, Bratislavi in Ludvigshofnu ter osvojil dva naslova ekipnega svetovnega prvaka, enkrat pa tretje mesto. Bronasto kolajno pa je tudi osvojil na svetovnem prvenstvu v Bratislavi med posamezniki. Z ekipo mariborskega Konstruktorja je enkrat zasedel prvo mesto na svetovnem pokalu, enkrat pa tretje mesto. Sicer pa je bil s Kontruktorjem v samostojni Sloveniji trikrat državni ekipni prvak, enkrat pa drugi. Med posamezniki je bil enkrat državni prvak, enkrat pa drugi med posamezniki, kar štirikrat zapored pa je bil s klubskim kolegom Kirbišem državni prvak v dvojicah.

Kako pa si zadovoljen z letošnjo tekmovalno sezono?

»Zame je bila ena najuspešnejših, čeprav smo zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov z ekipo Kontruktorja na državnem prvenstvu zasedli drugo mesto (brez kegljišča). Na svetovnem pokalu v Celju smo bili tretji, bil pa sem daleč najboljši tekmovalac, saj sem podrl 952 in 1004 keglje. V državnem prvenstvu pa sem letos dosegel največ, saj sem osvojil dva naslova državnega prvaka med posamezniki in v dvojicah skupaj s Kirbišem.«

Kaj še pričakuješ od letošnje tekmovalne sezone?

Pričakujem, da bomo s Kontruktorjem postali državni prvaki. Kot državni prvak med posamezniki bom sodeloval na svetovnem pokalu na Češkem in pričakujem dobro uvrstitev. Sicer pa sem bom začel pripravljati na svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Pragi, kjer bi želel postati svetovni prvak. Letos bom sodeloval tudi ne več mednarodnih srečanjih, kjer se prav tako želim uveljaviti.«

Kakšni pa so dolgoročni načrti?

»Dolgoročne cilje je ob družini in službi težko napovedovati. Vsekakor bi si želel sodelovati na olimpijskih igrah, če bo leta 2000 ta panoga uvedena.«

Feri Maučec

Pred veliko konjeniško prireditvijo

V Rakičanu dobra mednarodna udeležba

Konjeniški klub Murska Sobota grad Rakičan bo od petka do nedelje organizator 4. tradicionalnega mednarodnega jahalnega turnirja v preskakovanju ovir Rakičan Volvo 95, ki šteje tudi za točke pokala Slovenije. Na tekmovanju, ki bo na travnatem parkurju v osrednjem delu rakičanskega parka s sodobnimi ovirami, bo sodelovalo 120 konj z 90 tekmovalci iz šestih držav: Avstrije, Italije, Madžarske, Slovaške, Hrvaške in Slovenije. Glavni pokrovitelj je Revoz Volvo, pokrovitelji tekmovalnih dni pa so Radenska, Pinos in Pliva. Številčno udeležbo so napovedali tudi gostitelji. Tako bosta v članski konkurenci sodelovala Katja Šajnovič (Laie Beltrans) in Jože Štifter (Melody Beltrans), v mladinski pa Katja Bogataj (Juran Beltrans), Marjanca Zrim (Hallak Beltrans), Mojca Horvat (Lucky Boy Beltrans), Maja Vohar (Black Berry Beltrans) in Sandra Čerpnjak (Marcian Beltrans).

Pričakovati je, da se bodo izkazali domači tekmovalci, saj so v letošnji tekmovalni sezoni že dosegli nekaj izvrstnih rezultatov. To še posebej velja za Katjo Šajnovič, ki je zmagala v Turnišču pri Ptujju v preskakovanju barier na višini 160 cm, in Majo Vohar, ki je bila tretja na tekmovanju v Ljubljani v parkurju 110

cm. Sicer pa bodo na tekmovanju sodelovali kakovostni konji in tekmovalci iz tujine ter vsa slovenska elita na čelu z Matjažem Čikom, ki je pred kratkim na evropskem turnirju v Varšavi zasedel odlično 7. mesto v najtežjem parkurju. Najboljši bodo prejeli lepe denarne nagrade. Or-

ganizatorji tudi pričakujejo dober obisk, za gostinski del bo poskrbela soboška Diana, v velikem šotoru pa bodo pripravili tudi ples. Skratka, organizatorji so se dobro pripravili na to veliko konjeniško prireditev, ki je ljubitelji konj ne bi smeli zamuditi.

Feri Maučec

Motokros

Državno prvenstvo v Mačkovcih

Avto-moto društvo Štefana Kovača iz Murske Sobotice organizira v nedeljo, 18. junija 1995, ob 14. uri na 1216 m dolgi progi v Mačkovcih dirko za državno prvenstvo v motokrosu. Pričakujejo 64 dirkačev, ki bodo tekmovali v treh razredih 80, 125 in 250 ccm. Po dveh dirkah v razredu 80 ccm vodi Sebastjan Kern (Lemberg)

z 80 točkami, Tadej Korošak (Radenci) je z 49 točkami na četrtem mestu. V razredu 125 ccm je na prvi dirki zmagal Sašo Kragelj (Sl. Konjice), Kitz Siegfried (Goričko, Prosečka vas) je z 28 točkami na tretjem mestu, Marko Jaušovec (Radenci) pa je z 22 točkami peti. V Mačkovcih bo predvidoma nastopil s novim motorjem v razredu 125 ccm tudi Leon Lang (Radenci). V razredu 250 ccm Pomurje nima svojega predstavnika. Organizatorji so povsem prenovili progo v Mačkovcih, tako da ima sedaj osem skakalnic, kar bo gotovo prispevalo k privlačnosti dirke.

Tonček Gider

Nogometaši Bratonec, člani I. MNL Murska Sobota. Stojijo od leve: Gabor (trener), Vörös (predsednik), Fras, Vogrin, Zorko, Marič, Cör, Vinkovič, Plej, Balazic, Ratkai (teh. vodja), čepijo: Mlinarič, Roth, Kuzma, Oršoš, Horvat, Sraka, Luk in Lopert; manjkajo Mertük, Klemenčič, Marič in Žalig.

Fotografija: Franc Bobovec

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)
 Najprej odgovor na 37. vprašanje: Zbadljivi kratki pesmi, napisu ali puščici rečemo z eno besedo epigram. Večina pa vas je o dgovorila, da je to satira, ki je sicer nekaj podobnega (zbadljiva šala ali šaljiva bodica).

KUPON št. 39 - ALI VESTE

Ali veste, kdo je bil vojskovođa, ki je do leta 323 pred našim štetjem s svojimi vojščaki osvojil večino tedaj znanega sveta in ustanovil imperij, ki je segal od Turčije do Indije in delno tudi na afriška tla? Odgovore pošljite najkasneje do 21. junija in k našemu naslovu (Podjetje za informiranje, Ulica arh. Novaka 13, 69000 M. Sobota) pripišite tudi geslo ALI VESTE.

Specialna olimpiada

Pustite me zmagati, če pa ne morem, naj bom vsaj pogumen v svojem poskusu!

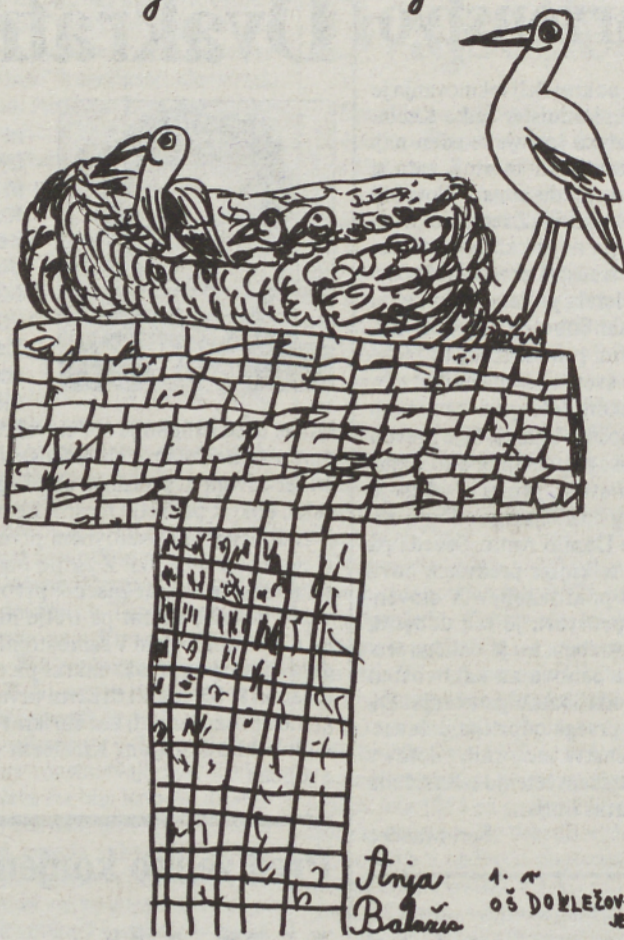
Ta verz sem prebrala na vabilu za specialno olimpiado podravske in pomurske regije v atletiki. Bila je 26. maja v Ljutomeru. Bil je lep sončen dan in učenci naše šole razreda smo se skupaj z razredničarko s kolesi odpravili tja. V športnem centru je bilo že nekaj gledalcev, otrok in odraslih. Tekmovalci in sodniki pa so ravno takrat slovesno korakali okrog stadiona. Športne ekipe so sestavljali učenci osnovnih šol s prilagojenim programom ter otroci in mladostniki iz oddelkov za delovno usposabljanje. Napovedovalec je predstavil vse ekipe in povedal, v katerih športnih disciplinah se bodo pomerile. Ko so se vse ekipe zbrale na enem mestu, so učenci OŠ Cvetka Golarja deklamirali in zapeli nekaj pesmi, nastopala je godba in predstavila se je plesna skupina OŠ Ivana Cankarja Ljutomer. Večkrat so nas

presenetili trije zmaji, ki so krožili nad stadionom in tekmovalcem metali bombone. Najlepše pa je bilo, ko je padalec z višine 1500 metrov nesel olimpijsko zastavo. Vsi smo bili navdušeni in smo mu ploskali. Pristal je točno na sredini stadiona. Tekmovalci so dvignili zastavo na drog poleg slovenske zastave. Nato je vse navzoče pozdravil župan ljutomerske občine in tekmovanje se je začelo. Mi smo gledali samo teke, potem pa smo se morali vrniti v šolo. Bili pa smo veseli, da smo videli slavnostni začetek te posebne olimpiade, saj je bila v Ljutomeru najbrž prvič. TJASA GAUBE, 4. raz. OŠ Cezanjevci

Zadnji dnevi

Konec se bliža, hiti, šolsko leto od nas beži. Veseli skozi vrata hitimo in se strašno veselimo. Toda zadnje dni, te najhujše dni, s strahom komaj preživimo. Zato se res veselimo dni brez zvonca in neprespanih noči. NATALIJA LOPERT, 7. a OŠ Bakovci

Štorklje v Dokležovju

Nisem ubogal Pod jablano

Nekega dne, ko sem bil doma, sem si zaželel, da bi šel k Roku. Vprašal sem mamo, če lahko grem. Ona mi ni dovolila, jaz pa sem vseeno odšel. Pri njem sva se igrala. Ura je hitro tekla ... Ko sem se vrnil domov, sem opazil, da je mama zelo bleda in jezna. Bil sem tepen in moral sem v svojo sobo ter se učiti. Priznam, da sem si to kazen zaslužil, saj slovenski pregovor pravi: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

JERNEJ FERENČAK, 4. raz. OŠ Odranci

Zgodaj spomladi sem prišla sadovnjak. Ustavila sem se pod jablano. Sedla sem na trato in opazovala. Kmalu sem zagledala nekega velikega metulja, ki je letal okrog krošnje. Priletela je čebela. Nato je zapihal vetrič. Pogled se mi je ustavil pri prvem cvetu. Bil je tako lep sem od navdušenja pozabila trate in zaplesala okoli jablan. Zagledala me je soseda in rekla: »Kako lepo plešeš!« V zabavo sem stekla domov.

Medtem so se iz cvetov razvila zelena jabolka. Kmalu čakam, da bodo dozorela. SIMONA KOČAR, 3. raz. OŠ Puzosica

Ob koncu šolskega leta

Bliža se konec šolskega leta in vsi učenci se zelo trudimo, da bi naše ocene v spričevalih kar najboljše. Upamo tudi, da ne bo noben navjalyal razreda. Bili smo že na sklepni ekskurziji, na kateri smo obiskali višji panonski svet. Pogovarjamo se o lepem vedenju, o dogodke z ekskurzije ... Želim si, da bi nas ob koncu šolskega leta obiskala pevka Simona Weiss. V dopisniškem krožku pa se moramo na predstavo z naslovom Pika nogavička.

Vem, da se bo naša družina med počitnicami odpravila na morje, bomo tudi v planine in k reki Krki.

Ob koncu šolskega leta ne bom razočarana, saj sem se zelo trudila, zato uspeh ne more izostati.

SIMONA HAMER, 4. raz. OŠ Ašič

Bilo je lepo

V petek smo postali mladi člani Rdečega križa. Učiteljica Marija je s svojimi učenci pripravila sprejem. Program je bil lep in zanimiv. Poskušali bomo uresničiti našo zaobljubo. Bili smo zelo ponosni, ker smo postali člani RK.

MELANIJA MARKOVIČ, 1. b OŠ Križevci

Novice od tu ...

Če želite imeti knjigo o skupin Pop design skoraj zastonj, morate pisati na njihov naslov: Pop design, Mala čolnarska 2c, 61000 Ljubljana. Plačati boste morali še 350 tolarjev poštnine. Knjiga obsega 130 strani, na katerih piše vse o skupini, nastiskana so besedila njihovih skladb in note.

Simona Weiss je izjavila, da je sedaj spremenila svoj stil v modernejšega. Preusmerila se je v rave, glasba pa je bolj ali manj nespremenjena.

... in tam

Si lahko predstavljate, da bosta Slash in Michael Jackson sodelovala na glasbenem področju. Skupaj bosta posnela skladbo skupine The Beatles Come Together. Da bi kateri od njiju zaradi tega spremenil svoj imidž, ne poročajo.

Nemški heavymetalci Heloween so zaradi bolezni pevca Andija Derisa morali odpovedati evropsko in japonsko turnejo. Virus, ki je napadel Andyja, je tako močan, da ne bo mogel peti tri mesece.

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceee

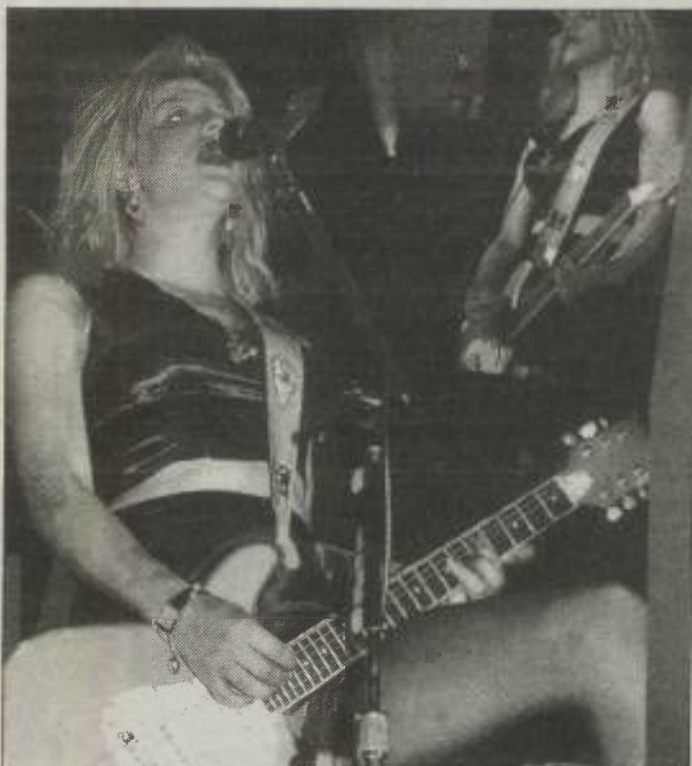

Courtney Love

Vprašanje je, zakaj je Courtney popularnejša, ali zaradi svoje glasbe ali ker je bila Kurtova žena. Kakor koli, zadnje dni s svojo skupino Hole koncertira po Evropi. Vendar tisti, ki so na njenih koncertih že bili, pravijo, da zna ta ena najslavnejših vdov tudi peti in igrati kitaro. Da je na odru vedno polna energije, da zna poskrbeti za razpoloženje in da jo jemlje publika kot glasbenico čedalje resneje. Vrhunec njihovih koncertov je skladba Asking For It.

Skupino Hole sta leta 1990 ustanovila kitarist Eric Erlandson in Courtney Love. Kasneje pa sta se pridružili še basistka Kristen Pfaff in bobnarka Patty Schemel. Lani je njihova basistka umrla zaradi prevelike doze mamil, nadomestila pa jo je Melissa Auf Der Maur.

Smrt Kurta in Kristen pa se je zgodila nekako po izidu njihovega albuma Live Through This, zato so skladbe s tega albuma na njihovih koncertih zaigrane s posebnim »feelingom«.

Sombotel Festival alternativne rock glasbe

Do sedaj se je na večje koncerte hodilo v glavnem v Avstrijo in morda Nemčijo, sedaj pa si tudi na Madžarskem prizadevajo, da bi privabili mladino in vse, ki si želijo open air koncertov. Založba Ludi Magni Savaria iz Sombotel letos že tretjič organizira tradicionalni festival alternativne rock glasbe LMS Rock Festival. Festival bo od 13. do 16. julija 1995 v rekreacijskem parku v Sombotelu.

Do sedaj je bil to madžarski festival, letos pa so se prireditelji odločili, da povabijo tudi skupine iz tujine. Tako bodo med drugimi v petek, 14. julija, nastopili Američani Cop Shoot Cop, v soboto, 15. julija, angleška skupina Senser. Skupini, ki sta se že po-

Ko bo zvonec zadnjič zazvonil, se bomo vsi razveselili. A če bo bolj mislim, bom šolo tudi pogrešala, zlasti pa sošolce, saj sem z njimi imela veliko prijetnih stvari. Toda kaj bi se žalostila, saj bomo septembra spet prišli skupaj.

TANJA ROPOŠA, 7. a OŠ Bakovci

Neverjetno, kako hitro beži čas in s kako hitrimi koraki se bližajo težko pričakovane počitnice!

Ko sem pred osmimi leti prvič prestopila šolski prag, sem imela občutek, kot da stopam nekam v prihodnost. In res je bilo tako. Šola je postala del mene in jaz del nje. Osem let, ki sem jih preživela v šoli, pa s sošolci, je nepozabnih. Ko obiskuješ zadnje leto osnovne šole, spoznaš, kako lepo ti je bilo v resnici v tej šoli. In ko pomisliš, nikoli več ne bomo sedeli skupaj v enem razredu, postanem žalosten.

Zdaj z eno nogo že vstopamo skozi druga vrata prihodnosti. Moja cilj je, da bi uspešno končala srednjo šolo, opravila maturo in se lahko usposobila za poklic kriminalistke. Rada bi namreč pomagala ljudem v stiski, raziskovala razne nesreče, umore, vlome in podobno. Ta poklic me zelo veseli, kajti zelo rada sem v stikih z ljudmi.

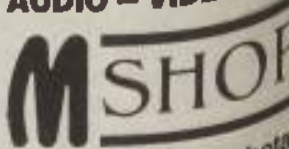
VALERIJA ŠTUMBERGER, 8. a OŠ Ašič

Mursko-morska lestvica

1. Alka Vujica - Laži me
2. Alen Vitasovič - Ne morem biti brez te
3. Latino - Ne tražim ljubav
4. Sandi - Kad srce kaže da
5. Charlie - Žene

Predlog: Davor Radolfi - Tvoje ime kao imruale

AUDIO - VIDEO - CD

69000 Murska Sobota, Slomškova 43, TELEFON, TELEFAKS: 069/32-465

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spustovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom, 6. 6., in točkom, 12. 6. 1995.

14. junija bo tečajnica OTC bogatejša za eno prednostno delnico, in sicer za prednostno delnico delniške družbe ALDEBAN (skrajšana oznaka ALDP) - poslovno svetovanje, d.d., Partizanska 13 a, Maribor. Osnovni kapital družbe znaša 1,2 milijarde tolarjev in je razdeljen na 1200 rednih imenskih delnic v nominalni vrednosti 600 mio tolarjev (nominalna vrednost posamezne delnice je 500.000 SIT) in na 600.000 prednostnih delnic na prinosnika v skupni nominalni vrednosti 600 mio SIT (nominalna vrednost posamezne delnice 1000 SIT).

Ustanovitelji, navedeni v registru 12. 5. 1995 glede na kapitalistični vožek, so: FUNDUS, d.o.o., 455,4 mio SIT, DADAS, d.d., 397,9 mio SIT, PROFICIA DADAS, d.o.o., 216,1 mio SIT, Davorin Sadar 123,1 mio SIT, Danila Sadar 7,5 mio SIT.

Borzna kotacija A - redne delnice

Ene delnica LEKA je po enajstih dneh zamenjala lastnika po tečaju 11500, kar predstavlja padec tečaja za 4,96 odstotka, v petek pa je rahlo porasel na 11524 ob prometu 242 tisoč tolarjev.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice Probance padel s 14856 na 14537, ko je bilo za 2,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 14645 ob 11,7 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 14404 (9,1 mio tolarjev prometa).

V petek je njen enotni tečaj padel na 14237, ko je bilo za 4,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 14344 ob 69,3 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj delnice Salusa je v sredo padel z 20758 na 20332, ko je bilo za 1,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 20263 ob 8,3 mio tolarjev prometa, v petek pa na 20215 (2,2 mio tolarjev prometa).

V torek je enotni tečaj redne delnice SKB-ja padel z 31912 na 31533, ko je bilo za 1,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 31511 ob 15,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 31068 (21,2 mio tolarjev prometa), v petek je njen enotni tečaj padel na 30985 ob 13,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 30746 ob 17 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Z dvema lotoma obveznice Banke Celje (BCE 1) je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel po tečaju 94,2 (-1,3-odstotne točke), naslednjega dne po tečaju 95,6, v ponedeljek pa prav tako z dvema lotoma po tečaju 95,3.

V sredo je enotni tečaj obveznice RSL 1 padel z 99,8 na 99,2, ko je bilo za 19,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 99,1 in se v petek zadržal na isti ravni ob skupnem prometu 31,9 mio tolarjev, v ponedeljek pa porasel na 99,2 (12,4 mio tolarjev).

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je v sredo padel s 103,8 na 103,3, ko je bilo za 7,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 103,6 ob 22,7 mio tolarjev prometa.

V petek so bili po enakem tečaju prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 16,7 mio tolarjev, v ponedeljek pa je njen enotni

tečaj porasel na 103,9 ob 191,5 mio tolarjev prometa.

7. junija je bil z obveznico RSL 8 sklenjen aplikacijski posel v vrednosti 151 tisoč tolarjev po tečaju 84,9 (+0,4-odstotne točke), v ponedeljek pa je njen enotni tečaj padel na 84,0, ko je bilo za 160,9 mio tolarjev prometa.

Z obveznico RSL 11 je bil v vrednosti 1,1 mio tolarjev sklenjen aplikacijski posel po nespremenjenem tečaju 91,0.

Enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo je v sredo porasel z 98,0 na 98,2, ko je bilo za 438 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 98,4 ob prometu 482 tisoč tolarjev, v petek pa na 98,6 (1,5 mio tolarjev). Z obveznico RSL 2 z izkoriščeno olajšavo se je trgovalo šele v ponedeljek, in sicer po nespremenjenem tečaju 102,0, prometa pa je bilo za 169 tisoč tolarjev.

Za 0,2-odstotne točke na 97,7 je v sredo porasel enotni tečaj obveznice SKB 1, ko je bilo za 1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne zdrsnil na 96,7 ob 4,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 97,3 (542 tisoč tolarjev prometa).

Borzna kotacija B - redne delnice

Nekoliko je v sredo porasel enotni tečaj redne delnice BTBR-ja, in sicer z 11246 na 11288, ko je bilo za 418 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 11547 ob 12,3 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj padel na 11500, ko je bilo za 58 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 11550 ob prometu 69 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj delnice Dadas je padel v torek s 117634 na 116875, ko je bilo za 1,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 116688 ob 10,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 114725 (16,8 mio tolarjev prometa).

V petek je njen enotni tečaj porasel na 116513, ko je bilo za 13,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 115725 (3,5 mio tolarjev).

S 14167 na 14200 je v torek porasel enotni tečaj delnice Finmedia, ko je bilo za skromnih 57 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 14269 ob prometu 200 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 14302 (1,9 mio tolarjev prometa).

V ponedeljek je bil v vrednosti 1,5 mio tolarjev sklenjen aplikacijski posel po tečaju 14160.

V sredo je enotni tečaj redne delnice Gradbenega podjetja Grosuplje porasel z 21038 na 21500, prometa pa je bilo za 108 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj delnice MK Založba je v sredo neznatno porasel z 8970 na 8972, ko je bilo za 2,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 9021 ob 1,8 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 9049, ko je bilo za 1,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 9013 ob 3 mio tolarjev prometa.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice

NIKA padel s 4309 na 4200, ko je bilo le za 168 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 4140 ob 11,5 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 3982 (11,4 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 4025, ko je bilo za 7,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 3999 ob 3,1 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj delnice Term Čatež je v torek padel s 762,1 na 760,0, ko je bilo za 76 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 752,4 ob 2,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 736,8 ob 2,1 mio tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj porasel na 739,8, ko je bilo za 740 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 738,7 ob prometu 734 tisoč tolarjev.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

V torek je enotni tečaj prednostne delnice KBTP-ja padel s 34775 na 34091, ko je bilo za 1,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 34227 ob 17 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 33270 (4,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 33451, ko je bilo za 3,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 33676 ob 1,1 mio tolarjev prometa.

6. 6. je enotni tečaj prednostne delnice Primotin padel z 32588 na 32500, ko je bilo za 163 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 32437 ob 1,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 31308 (814 tisoč tolarjev prometa).

V petek je njen enotni tečaj padel na 30625, ko je bilo za 1,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 30520 ob prometu 641 tisoč tolarjev.

Za 6,54 odstotka na 700,0 je v sredo padel enotni tečaj prednostne delnice Rogaška, ko je bilo za 175 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 735 ob 4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 655,3 (35 tisoč tolarjev prometa).

Enotni tečaj prednostne delnice UBK-ja je v sredo padel z 10000 na 9654, ko je bilo za 599 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 9096 ob prometu 664 tisoč tolarjev.

Borzna kotacija B - obveznice

Z obveznico OZG-ja je bil v sredo sklenjen aplikacijski posel po tečaju 91,1 (+0,3-odstotne točke) v vrednosti 104 tisoč tolarjev, v petek pa je njen enotni tečaj porasel na 92,0, ko je bilo za 658 tisoč tolarjev prometa.

Nespremenjen enotni tečaj (99,0) je v sredo zadržala obveznica PTT-ja Celje, ko je bilo za 213 tisoč tolarjev prometa. Z 99,0 na 99,5 je v ponedeljek porasel enotni tečaj PTT-ja Ljubljana, prometa pa je bilo za 15 tisoč tolarjev.

Tudi obveznica PTT-ja Nova Gorica je v sredo zadržala nespremenjen enotni tečaj, in sicer 97,6 ob 1,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa je njen enotni tečaj padel na 97,5, ko je bilo za 803 tisoč tolarjev prometa.

V petek je njen enotni tečaj porasel na 98,5 in se na tem nivoju zadržal tudi v ponedeljek, skupno pa je bilo za 413 tisoč tolarjev prometa.

Za 3,87 odstotka na 29,8 je padel enotni tečaj obveznice Rogaške 1, ko je lastnika zamenjalo 5 obveznic (12 tisoč tolarjev prometa), naslednjega dne na 28,3 ob prometu 198 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 28,1 (450 tisoč tolarjev).

NIKA
BORZNO
POSREDNIŠKA
HIŠA d.d.

Cesta Ivanj borcov II, Brežice 68250
☎ 0608 62-236. Telefaks: 0608 62-852

POSREDOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
☎ 01 31-155. Telefaks: 01 31-347

POSREDOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
☎ 062 23-450. Telefaks: 062 23-450

Tončka Božinovič

Priročnik, ki uči javnost, kako lahko in mora sodelovati v postopkih sprejemanja odločitev pri varstvu okolja

Učinkovitost javnosti odvisna od ekološke zavesti ljudi

To knjigo bi zares morali vzeti v roke vsi Prlekji in Prekmurci

Pred kratkim je REC - Regionalni center za okolje in vzhodno Evropo, ki ima sedež v Budimpešti, v Ljubljani v Slovenski 5 odprl predstavniško pisarno za Slovenijo. Center, ki deluje že šesto leto, je namenjen promociji dejavnosti na področju varstva narave in okolja, podpiral pa naj bi predvsem delovanje okoljskih in naravovarstvenih nevladnih neprofitnih organizacij oziroma društev. Prva naloga okoljskega predstavništva bo vzpostavljeno dialog med različnimi vejami državne oblasti, lokalnimi skupnostmi in njihovimi organi, nevladnimi organizacijami in gospodarstvom. Z namenom, da bi spodbudili demokratično sodelovanje javnosti v procesih oblikovanja, sprejemanja in izvajanja raznih odločitev, najsi bo na državni ali lokalni ravni, ki so pomembni za vse ljudi določenega okolja, je REC v desetih državah vzhodne in srednje Evrope organiziral delavnice ter izdal Priročnik o udeležbi javnosti v postopku sprejemanja odločitev na področju varstva okolja - Sedanja praksa in možnosti razvoja v prihodnje - Slovenija.

Varstvo okolja je šola demokracije

Slovensko izdajo je ob pomoči Andreja Klemenca pripravila mag. Barbara Vrečko, uredniki zbirke pa so M.Toth Nagy, M.Bowman, J.Dusik, J.Jendroska, S.Stec, K.van der Zwiep in J.Ziinsky. Kji-go oziroma priročnik bi morali vzeti v roke vsi, ki bi radi kot navadni državljani (civilna družba, javnost) sodelovali ali poskušali vplivati na sprejemanje določenih odločitev, dosegli izboljšanje življenjskih razmer, preprečili uničevanje okolja, sodelovali pri načrtovanju izbire prostora in se lotevali drugih dejavnosti. Prav tako bi priročnik morali vzeti v roke vsi v vladnih in gospodarskih institucijah, da bi se zavedali, kje vse lahko ali celo (ker smo demokratična država) mora sodelovati javnost. Praksa prikrivanja načrtovanja, sprejemanja odločitev in vsiljevanja zdravju in okolju škodljivih odločitev je bila tudi v Pomurju doslej bolj uveljavljena kot praksa vključevanja javnosti. Izgovor, da ni udeležbe na javnih razpravah, je za lase privlečen - če javnost ni pravilno informirana, kaj pomeni določen načrtovani poseg, se ne bo »zganila«. Prav tako pa še vedno ni presežena socialistična resignanca oziroma mišljenje, ki ima pač osnove v negativnih izkušnjah: nima smisla, da kaj govorimo, saj bodo itak naredili po svoje.

Pa ni tako. Le malokdo ve, da je »pravica do okolja« od 1972. leta vključena celo v nekatere ustave posameznih držav, njihovo zakonodajao ter v mednarodne pogodbe in deklaracije. Njena pravna narava je pogosto sporna, vendar danes obstaja načelno soglasje, da je to predvsem pravica procesne narave, kot so tudi mnoge druge temeljne človekove pravice; to ni pravica do abstraktnega okolja, temveč je to pravica do varovanja lastnega življenjskega prostora. Vključuje pravico vsakega posameznika, da je obveščen o načrtih in projektih, ki bi lahko ogrozili njegovo okolje, pravico, da sodeluje v postopku odločanja o takšnem načrtu ali projektu, in pravico, da, če je to potrebno, uveljavlja pravna sredstva za povrnitev škode, ki mu je bila povzročena. Temelj tega sistema je javna udeležba, ki nujno obsega tudi pridobitev predhodnih informacij. Največji dosedanji problem je bil prav prikrivanje informacij ali dajanje pomanjkljivih in zavajajočih informacij o določenih projektih.

Udeležba javnosti kot inštrument varstva okolja

V prvem delu priročnika z naslovom Udeležba javnosti - kako jo uporabiti so obravnavana nekakšna »temeljna načela«, ki so ugotovljena in oblikovana na osnovi izkušenj, ki so jih nekatere države pridobile z udeležbo javnosti. V prvem poglavju z gornjim naslovom dobimo informacije o tem, kaj je udeležba javnosti, kako se lahko javnost organizira v nevladne organizacije, hkrati pa predstavlja tudi različne oblike udeležbe javnosti (demonstracije, protestni shodi, pisma uredništvom časnikov in revij, pisma politikom, ustanovitev skupin, izdajanje pamfletov in brošur) ter navaja pogoje za ustanovitev in uporabo inštrumentov javne udeležbe.

Kot prvi primer v okviru je zapisan nizozemski, kjer je hotela regionalna uprava spremeniti 4000 hektarjev dragocenega zaščitene območja v obdelovalno zemljo. Med prebivalci je nastalo veliko razburjenje, 50 tisoč državljanov in precej organizacij je poslalo regionalnim oblastem protestna pisma, nadaljevali so s tožbami posameznikov in posameznih interesnih skupin. Oblasti so se nazadnje odpovedale načrtom, območje je bilo rešeno in še bolj zaščiteno.

Ko država ukrepa v kaki zadevi v zvezi z okoljem, mora razkriti pravo stanje: zakaj je ukrep potreben, kaj je njegovo ozadje, kdo je vpleten, kakšni so njegovi finančni in družbeni učinki, kdo nadzoruje, ali se dela po predpisih, kakšni so cilji ukrepa, kako lahko isti cilj dosežemo na druge načine. Ali država sploh želi obveščati javnost ali ne, najlaže ugotovimo s preskusom pristojnih organov: če vam na vprašanje, zakaj vas niso obvestili o določenem posegu, odgovorijo, da bi morali sami zahtevati določene podatke, potem je to dokaz, da imate opravka z birokrati.

Zato pa še napotek, kakšne vrste podatkov o okolju imate pravico zahtevati: onesnaženje zraka, izpusti v vodne tokove, jakost hrupa, količina nastalih odpadkov, uporaba oziroma odstranjevanje odpadkov, izkoriščanje podatnice, poraba pitne vode, poraba nepitne vode, gostota prometa, onesnaženje prsti, poraba energije, dovoljenja, vloge za dovoljenja, uporabljene viri energije, izkoriščanje odpadne toplote, energijsko ravnotežje, promet z nevarnimi snovmi, nesreče in drugi dogodki v zvezi s pomembnejšimi onesnaženji okolja, obstoječa onesnažena območja (prsti), izločanje radioaktivnih snovi ali radioaktivnega sevanja, plani rabe prostora, vloge za gradbeno dovoljenja, uporaba gnojil, uporaba odpadnih gošč, uporaba pesticidov, načrti gradnje cest.

Prostorsko načrtovanje skupaj z državljani

Udeležba javnosti se lahko uveljavi vedno, kadar kaka odločitev, akt ali dejavnost učinkuje na okolje. Z udeležbo javnosti lahko državljani posredno govorijo v imenu narave in okolja. Vendar pa se državljani srečujejo z množico predpisov, ki lahko naredijo njihovo udeležbo zelo zapleteno, npr. gradnja tovarne je urejena z drugimi predpisi kot onesnaževanje voda in zraka. Najbolj pomembna področja udeležbe javnosti so: razvoj okoljske politike, priprava zakonodaje, priprava predpisanih standardov, dajanje dovoljenj, lokalno in regionalno prostorsko planiranje, izvrševanje zakonov, drugih predpisov in dovoljenj, privatizacija in meddržavni okoljski problemi.

Odgovornost za čisto okolje morajo prevzeti različni dejavniki, saj so viri onesnaževanja lahko različni od kmetijstva, industrije, prometa, proizvodnje energije, zidave do gospodinjstev in rekreativnih objektov.

Ker se za območje Prekmurja in Prlekije pripravljata prostorski plan, je prav, da navedemo iz knjige zapis, ki govori o obvezni udeležbi javnosti pri prostorskem načrtovanju: »V večini primerov se plani, izdelani na različnih stopnjah, med seboj skladajo in ujemajo (obvezno ali neobvezno). Ti plani določijo, ponavadi za določeno časovno obdobje, vrsto uporabe razpoložljivega prostora, na primer za gradnjo hiš in razvoj mest, za kmetijske namene, za naravne parke, industrijo, letališča, pristanišča, avtoceste in železnice. Plani rabe prostora so skratka prostorski načrti delovanja in razvoja družbe. Prav ti plani so npr. orodje za preprečitev gradnje tovarne sredi bivalne okolja ali gradnje bivalnih naselij ob letališču. Poleg tega ti načrti omogočajo koncentracijo onesnaževalcev na določenem območju in s tem njihovi boljši nadzor. Te vrste plani imajo lahko zelo velik vpliv na prebivalce, njihov način življenja in rekreacije ter njihove načrte za lasten razvoj, zato je jasno, da hočejo sodelovati pri njihovi izdelavi in sprejemanju. V več državah se je javna udeležba razvila iz sodelovanja pri izdelavi planov rabe prostora.

Udeležba javnosti pa je (ne)zaželjena tudi ob privatizacijah, ko na primer država prodaja svojo lastnino: jeklarske koncernne, elektrarne, rudnike, prevozna podjetja, pošto, telefonijo ipd. Gre za prodajo javne lastnine, ki pripada prebivalstvu kot celoti, zato ima pravico sodelovati v postopku privatizacije. In še en primer, ki je povezan z našim območjem: precej držav kaže vidno nagnjenje k postavljanju industrijskih onesnaževalcev v bližino državne meje, s čimer so poleg domačinov prizadeti tudi prebivalci sosednje države. Poleg industrijskih in jedrskih elektrarn lahko sosednje države prizadenejo tudi regulacije rek, postavitve jezov na rekah, osuševanja, gradnja letališč in pristanišč itn.

Ker so v priročniku tudi številni praktični nasveti, kako je mogoče sodelovati v postopkih odločanja o okoljevarstvenih zadevah, kako poteka udeležba javnosti v praksi, kakšno naj bo sodelovanje nevladnih organizacij ter kakšne so možne oblike udeležbe javnosti v Sloveniji, vsem bralcem toplo priporočam, da vzamejo to knjigo čim prej v roke. Ni nujno, da pristanemo na vse in prestajamo prav vse, kar nam kdo vsiljuje!

BERNARDA B. PEČEK

Murska Sobota

33 sodnikov porotnikov

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki deluje v okviru Mestne občine Murska Sobota, je obravnavala predlog kandidatov za sodnike porotnike Okrožnega sodišča Murska Sobota in se strinjala z njihovim imenovanjem. Ustresen sklep je potrdil tudi mestni svet. Glede na število prebivalstva pripada Mestni občini Murska Sobota 33 sodnikov porotnikov. Razumljivo je, da je največ predlaganih kandidatov iz Murske Sobote. Po pogovorih in podpisih ustreznih izjav je 18 kandidatov prispevalo mesto Murska Sobota, štirje kandidati so bili predlagani v Krajevni skupnosti Črnelavci, po trije v krajevnih skupnostih Bakovci, Krog in Rakičan, po enega kandidata pa so predlagali v Nemčavcih in Markišavcih.

In kdo so novi sodniki porotniki? Iz Murske Sobote so to: ekonomistka Ana Težak, upokojenka Zlatka Makari, višja upravna delavka Helena Toth, upokojenec Janko Horvat, uslužbenec Stanko Kerčmar, učitelj Anton Križnik, vzgojiteljica Marjeta Obal, učitelj Jože Stvarnik, učiteljica Silva Šterman, socialna delavka Terezija Strupi, dipl. ekonomist Stefan Petkovič, urar Kornel Pustai, učiteljica Dragica Vlaovič, upokojenka Zdenka Ficko, učiteljica Anka Suhodolnik, upokojenec Emerik Zver, defektologinja Sonja Švenda in upokojenec Anton Flegar. Iz KS Bakovci so: prodajalec Stefan Magdič, zidarSKI mojster Alojz Lukač in pravnik Stefan Kaučič. V KS Črnelavci so se odločili tako: kmet Stefan Kumin, kmetijski tehnik Andrej Smodič, zavarovalni agent Geza Krancič in dipl. pravica Nada Kovačič - Šiftar, KS Krog bodo predstavljali: ekonomski tehnik Janez Kreft, delavec Franc Titan in računovodja Jože Rantaša, KS Rakičan pa: trgovec Franc Olaj, upokojenec Franc Kuzmič in kmet Geza Gyorek. Sodnika porotnika pa sta tudi upokojenec Jože Kolar iz Nemčavcev in kmetovalec Tibor Hašaj iz Markišavcev.

M. JERŠE

Dan OŠ G. Radgona

Z Osnovne šole Gornja Radgona so nas povabili na 5. dan šole, ki bo to soboto. Obiljubljajo, da bo program zelo pester in zanimiv. Najprej bo na ploščadi pred šolo priložnostni kulturni program, vse udeležence pa bosta pozdravila ravnatelj in predstavnik sveta šole. Sledil bo prikaz raznih dejavnosti - šolskih, društvenih in drugih -, nato bodo športna srečanja, podjetniška delavnica in zabavni program. Namen vsega tega je, da šola odpre svoja vrata kar najširšemu krogu ljudi, predstavi svojo celotno dejavnost in da se vzpostavi pristno druženje med učenci, učitelji, tehničnimi delavci šole, zunanji sodelavci, gosti in vsemi udeleženci.

J. G.

Zgodilo se je ...

Na zdravljenje v soboško bolnišnico so pripeljali E. I. od Grada na Goričkem. Hudo se je poškodoval, ko je pomagal prijatelju pri gradnji hiše v Mačkovcih. Med delom je namreč padel v odprtino za stopnice v klet in si poškodoval glavo.

V Spodnji Ščavnici je prišlo do prometne nesreče, ker je avtomobilist Robert S. na prehodu za pešce trčil v peško Ranato G. Dobil je hude poškodbe in so jo prepeljali na zdravljenje v soboško bolnišnico.

Na Srednji Bistrici naj bi kolesar Štefan L. izsilil prednost pred osebnim avtom, ki ga je vozila Magdalena B., zato se je zgodila nesreča, saj je trčila vanj. Ponesrečenca zdravijo v bolnici v Murški Soboti.

D. M. iz Sakušaka se je peljal z mopedom skozi vas Rotman v Občini Juršinci. Kot sopotnik je na prevoznem sredstvu sedel B. H. iz Senčaka. Mopedist je nenadoma zapeljal v levo na nasprotni vozniki pas, po katerem je prav v tistem hipu pripeljal osebni avto, ki ga je vozil Konrad T. iz Mezgovca. Trčenja ni uspel preprečiti, zato sta se voznik mopedov in njegov sopotnik hudo poškodovata.

Poročali smo že o prometni nezgodi v Zamarkovi, v kateri se je hudo poškodoval pešec Franc Radovan iz Hrastovca. Poškodbe so bile žal prehude in je zaradi njih v soboto umrl v mariborski bolnišnici.

Predzadnjo sredo je avtomobilistka Jožeta M. zaradi neprimerne hitrosti na ovinku zapeljala s ceste. Pri tem se je hudo poškodovala sopotnik Marjan M. Oba sta poiskala zdravniško pomoč v soboški bolnici.

Na lokalni cesti v naselju Šetarova (Občina Lenart) se je zgodila prometna nesreča med voznikom osebnega avta Iztokom L. iz Maribora in mopedistom Stanislavom K. iz Lenarta. Voznik osebnega avta je peljal iz smeri Lormanja proti Voličini. V blagem desnem ovinku v Šetarovi je avto zaneslo na nasprotni vozniki pas, in sicer v hipu, ko je po njem pravilno po svoji desni pripeljal voznik mopedov. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Stanislav K. hudo poškodoval.

V petek ob 19.10 si je v soboški Kartonaži delavec Avgust Š. hudo poškodal zaplestje leve roke. Ob signalu, ki opozarja na zagon stroja, se je hotel odmakniti, žal pa mu je spodrsnilo. Poskušal se je ujeti in pri tem prijel stroj na delovni površini. Tedaj pa je stroj že deloval in mu stisnil zaplestje.

Ob koncu tedna je ponavadi več prometnih nesreč. Tokrat (v soboto in nedeljo) k sreči ni bilo tako, saj so policisti v teh dveh dneh obravnavali le nekaj lažjih trčenj. To pa ne pomeni, da so bili brez dela, saj so več kot desetkrat intervenirali zaradi kršenj javnega reda in miru v gostiščih in tudi stanovanjih, na mejnih prehodih pa so tudi tokrat zavrnili precej tužcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v našo državo.

Š. S.

Predsedstvo Društva upokojencev Murska Sobota

Številne dejavnosti v tednu upokojencev

Z razstavo petih slikarjev upokojencev v prostorih LB Pomurske banke, ki bo na ogled do 24. junija, se je začel letošnji teden soboških upokojencev. Nadaljeval se bo v soboto, 17. junija, s športnim dnevom, ki bo na balinišču Društva upokojencev Murska Sobota in na ploščadi pred upokojenskim blokom. Začelo se bo že ob osmih zjutraj, ko bodo nastopili balinarji, uro kasneje pa se jim bo pridružila ženska ekipa v vrtnem kegljanju. Tekmovali bodo ekipno in posamezno. Za vedro razpoloženje bo poskrbela upokojevska godba na pihala. Po uradnem začetku prireditve, ki je napovedana za 10. uro, bo mimohod kolesarjev, ki bodo prevozili tudi častni krog. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi vse oblike rekreativnega delovanja upokojencev, med drugim tudi metanje na koš, ob koncu prireditve pa bodo najboljšim podelili priznanja.

To so med drugim povedali na seji predsedstva Društva upokojencev Murska Sobota, na kateri so posebno pozornost name-

nili osrednjemu kulturnemu delu tedna upokojencev, ki bo 1. julija ob 10. uri v soboški kinodvorani. Ta kulturno-umetniška priredi-

tev, ki so jo naslovili Jesen pomladi vnukov, bo ob koncu Soboških dnevov.

Pol ure prej bo tam promena-dni koncert pihalnega orkestra. Po zagotovilih scenarista Jožeta Vilda bodo nastopili ansambel lovskih rogistov pod vodstvom Jožeta Grleca, harmonikar Lajči Šuklar, upokojevske moški vokalni kvartet, pevski zbor DU, otroška folklorna skupina z druge osemletke, od koder bodo tudi recitatorji, vse skupaj pa bo na klavirju spremljal Aleksander Vlaj.

Ob tej priložnosti bodo podelili tudi društvena priznanja šestim poverjenikom upokojevskega društva iz Murske Sobote in klubu upokojencev tovarne Mura, ki letos slavi 10. obletnico uspešnega delovanja.

Na seji predsedstva Društva upokojencev Murska Sobota bil govor tudi o analizi anketnega socialnem stanju upokojencev v mestu, ki jo bodo javnosti predstavili na okrogli mizi v telu Zvezda 15. junija ob 10. S tem želijo odgovorne strukturne službe opozoriti na konkretne reševanje posameznih problemov ljudi, starejših od 60 let. Jeseni naj bi podobno opravili v enem od podeželskih krajev in dosežene rezultate merjali. V okvir bogatih dejavnosti ob letošnjem tednu soboških upokojencev pa sodi tudi kulturniška dejavnost. Pred dnevi so popeljali v Begunje, Brezje, Ptuj in Vrbo ter v Kostanjevico, Ptuj, terje in Novo mesto. 30. junija si bodo ogledali del Madžarskega MILAN JERŠE

Sodišče

Sodniki odhajajo, zadeve se kopičijo

Predsednica okrožnega sodišča v Murški Soboti Rozalija Nemeč - Šiftar je na ponedeljkovi mini konferenci novinarje najprej seznanila z delom sodnega reda, ki se nanaša na obveščanje javnosti.

Ta pa ni ravno v prid novinarjem, žejnim »udarnih« informacij, kajti zakonodajalec je imel pred očmi tudi interes (človekov ugled) tistega, zoper katerega teče določen postopek, zato sodišče ne bo kar tako vsevpjek dajalo informacij. V določenih zelo odmevnih zadevah pa bo sodišče javnost obveščalo zunaj ustaljenega reda, in sicer pisno ali prek novinarskih konferenc, četudi zadeva še ne bo pravno močna.

Uradnih izjav pa sodnik, ki vodi postopek, po novem sploh ne sme dajati. Neučakanim novinarjem, ki pa po drugi strani dobivajo veliko podatkov od delavcev odkrivanja (organov za notranje zadeve), še ostaja, da se samoiniciativno udele-

žejuje javnih razprav in z njih poročajo v skladu s svojo etiko.

Na okrožnem sodišču v Murški Soboti je sistemiziranih 9 sodniških mest in seveda mesto predsednika sodišča. Tačas pa imajo le 5 sodnikov in predsednico sodišča, skupaj torej 6, kar je komajda 60-odstotna zasedba.

Saj ne, da v Pomurju ne bi bilo pravosodnega kadra; vzrokov, da sodniška funkcija ni ravno privlačna, je več. Zdi pa se, da prevladujejo osebni dohodki, ki v sodstvu niso ravno spodbudni, zato pravniki ne le, da ne prihajajo na sodišče, ampak z njega tudi odhajajo.

Tako je lani z enote sodišča v Murški Soboti odšlo 7 sodnikov, od katerih so se 3 upokojili, 3 so prešli v odvetništvo, 1 pa se je zaposlil v zavarovalništvu. Na okrožnem sodišču v Murški Soboti bodo letos sicer dobili še 2 sodnika, skupaj naj bi jih potem takem bilo 8, vprašanje pa je, če bo res tako, saj

lahko odide tudi katerih od sedanjih.

Okrožno sodišče v Murški Soboti je ob reorganizaciji sodstva »podedovalo« enot temeljnega sodišča 2.852 zadev, od tega 360 pravnih, 960 gospodarskih, 191 kazenskih, 992 registrskih in tako dalje. Ob sedanjem številu sodnikov bi za rešitev teh zadev potrebovali 2 leti. Upoštevati pa je tudi treba,

da prihajajo nove in nove zadeve.

Reševanju določenih zadev dajejo v okviru zakonodaje pravnost, denimo priporrim, s čujnim in registracijskim. Bzen, da bi druge zastarale odveč, saj nekatere zadeve (primer kazenske) sploh zastarajo.

PODRLI KUČANOVO DELAVNICO - Po dolgotrajnih prizadevanjih je znana Kučanova delavnica sredi Murske Sobote, ki je zaradi zapuščenosti postala prava soboška sramota, popeljala. Še prej pa so iz nje v rakičanski grad odpeljali stroje in opremo, ki predstavljajo pomembno kulturno in zgodovinsko dediščino. V rakičanskem gradu bodo uredili tehniški muzej. Besedilo: M. JERŠE, fotografija: J. ZAUNEKER

Spodbude bakovskim šolarjem

V teh dneh so (bili) učenci izpostavljeni številnim obremenitvam in psihičnim pritiskom, saj poteka na šolah še zadnje preverjanje znanja pred koncem šolskega leta. Vsak bi imel rad v spričevalu kar najboljše ocene ali nadomestil zamujeno.

Za to je potrebno veliko dobre volje, ogromno napora in energije. Slednjega pa učencem ponavadi maja in junija že zmanjkuje, če so prepuščeni sami sebi brez dodatnih spodbud. Da bi učencem pomagali doseči zaželene uspehe, so se na OŠ Bakovci odločili za nekoliko samosvojo obliko motivacije.

Skušali so jih spodbuditi na njihovih »močnih« področjih, da bi tako vsakemu omogočili doživljanje uspeha. Za najboljše pa je vodstvo šole pripravilo poseben sprejem ob skromno pogrtnjeni mizi. Po besedah šolske psihologinje Majde Vrečič bodo prihodnje leto oblike motiviranja še razširili in dodelali.

J. G.

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Protestna izjava

Kot poslanka Državnega zbora Republike Slovenije, izvojenca tudi na območju Dobrovnik, kjer so naši državljanji zelo prizadeti zaradi smrti farnega dušnega pastirja in še posebej zaradi povsem nepotrebne negativne publicitete tega dogodka, odločeno protestiram proti vsebini in načinu poročanja o tem dogodku.

Menim, da se je ob smrti vsakega človeka treba obnašati pietetno in spoštovati njegovo dostojanstvo, nepochopljivo, enkratnost, torej človekovo veličastnost. Smrt je v človekovem življenju dokončno in zadnje dejanje na njegovi življenjski poti in vsi bi se morali pokloniti njegovemu spominu in izkazati spoštovanje do človeka, ki je sklenil svojo življenjsko pot.

Vsem farnom dobrovniške župnije izrekam svoje sočutje ob nevsčenostih, ki so jih doživeli.

Maria Pozsonec, poslanka madžarske narodne skupnosti v Državnem zboru

Mnogo hrupa za nič

Časopisne polemike so mi bile sicer vedno tuje, vendar je g. Mlinarič v svojem pismu natresel toliko neresnic in insinacij, da se preprosto čutim dolžnega odgovoriti. Žal mi je, da organizator Buraških dnevov ni razumel najinega pogovora - ali pa ga nalašč napačno interpretira?

Kot Premurec in glasbenik (prekmurško) sem cenim in si vedno prizadevam, da bi jo predstavljal na najboljši možni način; tako sem na ob vabilu na Buraške dneve glasno raztrgal, kako bi se dalo koncert tehnično izvesti v naravnem in za koncert tako nenavadnem okolju, kot je brod na Muri.

V dolgih letih koncentriranja sem namreč srečal ogromno ljubiteljskih organizatorjev, ki jim je najvažnejše, da lahko objavijo program, ki bo pritegnil množico obiskovalcev - tak po gümlhe, brodi, mlinih in »žetevnih« nihanjih. Žal je takim organizatorjem največja vrednost število poslušalcev, ne pa kakovostno predstavljen glasba. Verjame, da g. Mlinarič ne počeni poslušalcev, ampak se kot neglasbenik navede, kako pomembna je dobra izvedba, pa v gre za klasično, rock ali narodno glasbo.

Kakorkoli že, najin pogovor se je končal, še preden sva dorekla način izvedbe koncerta - v času Buraških dnevov bom namreč odsoten, kar mi g. Mlinariču tudi jasno povedal. To je tudi eden od razlogov, zakaj na prireditvi ne bom nastopil. Če druga namigovanja so smešna in brez osnove.

Buraških dnevov sem se kot gledalec s prijazno udeležil že dvakrat in zelo sem vesel, da na in podobne prireditve oživljajo stare ljudske običaje in s tem ohranjajo narodovo bit, za kar si prizadevam tudi sam.

Buraškim dnevom želim še naprej veliko uspeha in dobre glasbe.
S spoštovanjem

Vlado Klenč

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

že petič

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

PRIJAVNICA:

Naslov lastnika: _____

Po domače: _____

Kmetijo prijavljam, ker je:
a) starejša, dobro ohranjena
b) nova, s krajini prilagojeno arhitekturo
c) ima lep koruznjak

Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, ravensko, obmursko ali slovenskogoriško krajino, na kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, spoštujejo in ohranjajo tradicijo, kjer so doma rože in prijazni ljudje ... jo kar prijavite za 5. Vestnikovo ocenjevanje v akciji Naj... kmetija 95.

Prijave zbiramo do sobote, 17. junija 1995, na naslov: VESTNIK, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota.

Vsak četrtek oglašujte v Vestniku!

NAJ... kmetijo '95

ZAVAROVALNICA SLOVENIKA se je zaradi prostorske stiske minuli teden preselila v nove poslovne prostore v stavbo **SOBOČANKA** v Lendavski 22 v Murski Soboti. Večji prostori in posodobitev zavarovalniškega dela bodo kakovost dela **ZAVAROVALNICE SLOVENIKA** še povečali.

Na podlagi 41. člena Zakona o lokalnih volitvah (Ur. list RS, št. 72/93, 7/94 in 33/94) je občinska volilna komisija občine Hodoš - Šalovci sestavila naslednji

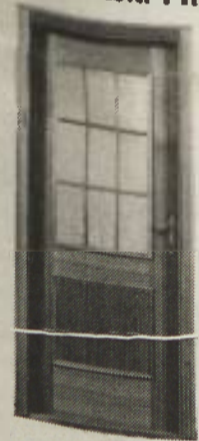
SEZNAM KANDIDATUR ZA NADOMESTNE VOLITVE ČLANA OBČINSKEGA SVETA V 2. VOLILNI ENOTI OBČINE HODOŠ - ŠALOVCI, ki bodo 25. junija 1995

V seznam kandidatur so vpisani naslednji kandidati:
VOLILNA ENOTA 2
obsega območje krajevne skupnosti Šalovci
1. KAREL BEDIČ, roj. 17. 12. 1928, Dolenci 77, kmet, predlagatelj Drago ZORJAN, Slovenski krščanski demokrati - krajevna organizacija SKD Dolenci
2. ERNEST MATUŠ, roj. 23. 11. 1953, Šalovci 127, šofer, avtobusni šofer, predlagatelj Jožef ŠOMENEK, Socialdemokratska stranka Slovenije - občinski odbor Hodoš - Šalovci
3. ANTON KNAUS, roj. 06. 02. 1963, Dolenci 19, ekonomski tehnik, brez zaposlitve, predlagatelj Ludvik LEPOŠA, Slovenska ljudska stranka - podružnica Šalovci
4. IZTOK FARTEK, roj. 11. 10. 1964, Šalovci št. 129, poštni tehnik, PTT-prometnik, predlagatelj Emil BALEK, zbor občanov 2. volilne enote
V tej volilni enoti se voli 1 član občinskega sveta.
Številka: 008-95/NV-5
Datum: 03. 06. 1995
Predsednik občinske volilne komisije občine Hodoš - Šalovci
Stanko LEBAR, dipl. prav.

Priple:
Gornji seznam kandidatur bi moral biti objavljen v Vestniku, dne 8. 6. 1995. Ker je kandidatura po naši krivdi izostala, jo objavljamo v tej številki z veeljavnostjo od 8. 6. 1995. Za napako se opravičujemo!
Uredništvo!

VRATA MOJEGA DOMA - VRATA JELOVICA

PRODAJNI PROGRAM NOTRANJNH VRAT:

GLADKA VRATA
- hrast, mahagoni,
- belo pleskana
VRATA "STIL" in "KLASIK"
- hrast
PODBOJI
- z nadsvetlobo ali brez
- gladki ali stilni.
- globine podbojev:
10, 12, 15, 22 in 28 cm
- za suho montažo
vam ponujamo tudi
slepe podboje

že za 13.990 SIT

-vratna krila so standardnih širin, polna ali z izrezom za steklo
-vsa notranja vratna krila lahko dobite tudi v drsni izvedbi
-furnirana vratna krila in podboji so lahko v lakirani ali luženi izvedbi

za vse izdelke ponujamo **UGODNE CENE, OBROČNO ODPLAČEVANJE, PREVOZ, SUHO MONTAŽO, GARANCIJO in SERVIS**

40 JELOVICA

lesna industrija, Kidričeva 58, 64220 ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, faks: 634-261

prodajna mesta:

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 25,
tel. in telefaks: (069) 22 921
DISKONT UNIVERZAL, KRIŽEVCI pri Ljutomeru

OPTIKA - FOTO, P.O., MARIBOR
POSLOVALNICA MURSKA SOBOTA

NA TRŽNICI OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

POSLOVODJE V OPTIKI.

DELOVNO MESTO SE V PE MURSKA SOBOTA RAZPISUJE ZA NEDOLOČEN ČAS Z DVOSEČNIM POSKUSNIM DELOM. POGOJI ZA ZAPOSILITEV SO:

POKLIC EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK ALI TRGOVINSKI POSLOVODJA PO NADALJEVALNEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU IN NAJMANJ 2 LETI DELOVNIH IZKUŠENJ KOT POSLOVODJA V TRGOVINI NA DROBNO Z NEŽIVILI.

ZAČETEK DELA: 1. 7. 1995, ROK ZA PRIJAVO: 8 DNI OD OBJAVE.

PRIJAVE Z DOKAZILI O IZPOLNJEVANJU POGOJEV JE POTREBNO POSLATI NA NASLOV: ABA OPTIKA, GOSPOSKA 27, 62000 MARIBOR Z OZNAKO »ZA OBJAVO«. DODATNE INFORMACIJE PO TELEFONU: 062 223 661 ALI 226 682.

IŠČEMO POSLOVNEGA PARTNERJA

Zastopstvo tujih firm
Izvoz-uvoz, d.d.
Ljubljana, Vošnjakova 2

tehnounion

iz Ljubljane, zastopnik tujih firm, išče na vašem območju partnerja za prodajo atraktivnih nemških pomivalnih korit **BLANCO** in vrhunskih gospodinjskih aparatov nemškega proizvajalca **Miele**.

Od partnerja pričakujemo, da ima primeren prodajni salon bele tehnike ali kuhinjskega pohištva.

Ponudbe s fotografijo objekta in notranjosti pošljite v 14 dneh na naslov:

TEHNOUNION, d.d., LJUBLJANA
Vošnjakova 2, 61000 Ljubljana,
za ga. Danico Bivec
tel.: 061 320 855

MEDNARODNI TURNIR V PRESKAKOVANJU OVIR RAKIČAN VOLVO '95

v parku
ob Gradu RAKIČAN
16. junija 1995 od 13. do 20. ure
17. junija 1995 od 9. do 20. ure
18. junija 1995 od 9. do 20. ure

Glavni pokrovitelj:

VOLVO

Pokrovitelji tekmovalnih dnevov:

PLIVA

televizijski spored od 16. do 22. junija

16 JUNIJ PETEK

17 JUNIJ SOBOTA

18 JUNIJ NEDELJA

19 JUNIJ PONEDELJEK

20 JUNIJ TOREK

21 JUNIJ SREDA

22 JUNIJ ČETRTEK

TV SLOVENIJA 1

9.00 Pet otrok in škrat - 10.55 Rock glasba - 11.45 Smirnosno obdobje, nemška serija - 12.40 Že veste - 13.00 Poročila - 14.05 Kam vodijo stizice - 15.05 Zlati čas - 16.00 Poročila - 17.10 Učitelj - 17.15 Španski film - 18.05 Dnevnik - 18.05 Učitelj - 18.00 Studio Koper - 18.45 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Ona + on - 21.30 Narava i tehnika - 22.00 Dnevnik - 20.05 Fotomodel leta - 21.40 Tunisiska oddaja - 22.00 Dnevnik - 22.20 Zarišče - 22.45 Sova. Broklynski most, amer. nanizanka. Novo življenje, amer. nanizanka. Dnevnik obseđenosti, ital. film.

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solski program - 11.30 Smešna družina, otroski program - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Me je kdo iskal? - 13.40 Drobničice, 2. del dan - 14.05 Smešna družina za otroke - 15.30 Poročila - 16.00 Show - 17.45 TV o TV - 18.15 Prizma - 19.30 Dnevnik - 20.10 Slikovno, ameriški film - 21.50 Zabavni program - 22.35 Dnevnik - 22.55 Slika na sliko - 23.25 Pogovor s teologom

Drugi program
16.00 Slika na sliko - 16.45 Kultura - 17.45 Briljantčen - 18.25 Carstvo ruskega meševca - 19.30 Dnevnik - 20.10 Tom, amer. nanizanka - 20.40 POP ROCK - 21.30 Latinita - 22.30 Sport - 22.55 Noč na izmenici: Življenje na severu, amer. nanizanka; Svet hipnoze Paula McKennija, amer. nanizanka - 0.25 Invazija, ameriški film

TV AVSTRISIJA 1

11.55 Moje skrivno poletje, film - 12.20 Kalifornijski klavir v sili - 13.10 Pes in mačka - 14.05 Čudovita leta - 14.30 Ljubezniv id. - 14.55 Blossom - 15.20 Parker Lewis - 15.45 Knight Rider - 16.30 Superman - 17.20 Medrose Place - 18.10 Beverly Hills - 19.00 Milijonko kolo - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 V živo iz Murana: Velika nagrada narodne glasbe - 22.20 Čas v sliki - 23.25 Brevissimo, zabavna oddaja

TV MADZARSKA 1

8.00 Za otroke - 11.00 Medicinarka - 11.30 Kurtil, vidre in školjke - 11.50 Danada - 12.00 Zvon - 12.05 Posel - 14.55 Za otroke - 12.00 Koncert z deli Muzarskega - 12.45 Zanimivo - 13.00 Družinsko ognjišče, film - 14.00 Virusi, poljudno znanstveni oddaja - 15.00 Vrtnar in člonečki, Disneyev film - 16.40 Pevsko tekmo - 17.25 Dni, film - 18.15 Šport - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Prizjeka - 19.30 Dnevnik - 20.25 Beser Nila, pustolovski film - 22.10 Muhasti letni časi, zabavni magazin

TV SLOVENIJA 1

7.55 Otvoreni tacek, angl. serija - 8.25 Arabela - 8.55 Živ zav - 9.55 Nedeljska masa - 11.00 Sprehodi po stari Ljubljani - 11.30 Okozorja tabu - 12.00 Kmetijska oddaja - 12.30 26. jubilej slovenskih pevskih zborov. Semvir tri štiri - 13.30 Poročila - 13.35 Maltbijska češnja napajalka - 17.00 Dnevnik - 17.10 Po domače - 18.50 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Presodite - 21.25 Kronika futbovskega festivala - 21.40 National Geographic, amer. serija - 22.35 Sova - 22.55 Sova. Zabavni oddaja, amer. nanizanka

Drugi program
11.00 Koncert simfonikov RTV - 11.00 Sova - 13.00 Kravato krzlovo umenje, ameriški film - 16.55 Španski na Mauihausen - 17.15 Zlati krogi - Portorož '95 - 18.15 Mednarodni konjeniški turnir v preiskavanju ovir - 18.45 SP v kajalih in kanujskih - 19.20 O živilih in ljudih - 20.10 Amerikanev v Parizu, ameriški film - 22.05 Sola življenja, dok. oddaja - 23.00 Biblija - 23.30 Sportni pregled

HTV 1

8.00 Poročila - 8.35 Rišanka - 9.00 Tuck Everlasting, ameriški film - 10.30 Poročila - 10.35 Malavžija - 12.30 Folklor - 13.30 Mir in dobro - 14.00 Poročila - 14.15 Kmetijska oddaja - 15.05 Opera Box - 15.35 Evropska mesta - 16.25 Beverly Hills - 17.25 Poročila - 17.35 Amin vr. kama - 18.00 Dnevnik - 18.50 Rišanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Sedma noč - 21.55 Dr. Quinn, amer. nadaljevanje - 22.40 Dnevnik - 23.00 Slika na sliko - 23.30 Sport

Drugi program
14.10 Slika na sliko - 23.30 Sport - 14.55 Pop rock - 15.40 Rešitev 911, serija - 16.30 Golf turnir - 16.50 Tenis - 17.20 Košarka NBA - 17.55 EP v košarki - 19.30 Košarka - 21.05 Črna-belci v turvah: Mestose Peyton, amer. nadaljevanje: Ljudi me ali me pusti, ameriški film - 1.25 Košarka NBA

TV AVSTRISIJA 1

11.45 Parker Lewis - 12.10 Superman - 12.55 Blossom - 13.20 Moritice, film - 15.00 Zelena je ajda, avstrijski film - 16.25 Tedni na Havajih, komedija - 18.00 Polna hiša - 18.25 Vozovnica za dva - 19.00 Prijazna družina - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ženski zdravnik dr. Markus Merthin, razvedrila nanizanka - 21.05 Skrita kamera - 21.50 K stvari - 23.05 Čas v sliki

TV MADZARSKA 1

11.00 Glasbeni butik - 12.00 Zvon - 12.05 Trije portreti - 13.00 Gospodinja, serija - 15.00 Delta - 15.25 Nujna pomoč - 15.35 Reformatorski verski program - 16.10 Disneyeve risanke - 17.00 Kulturabivanje - 17.35 Madzarska s kamerom. marja - 18.00 Poročila - 18.25 Kolo sreče - 19.10 Teden, notranjopolitični pregledi, vmes poročila - 20.00 Nedeljska deklaracija - 20.10 Vrtnice v odnese domov, ameriški film - 21.45 Pravitvice v novi preobleki - 21.50 Nenogobe

TV SLOVENIJA 1

10.20 Igrajmo se gledališče - 10.40 Amerikanev v Parizu, ameriški film - 12.35 TV-avtomagazin - 13.00 Poročila - 13.05 Sedma steza - 13.50 Sobotna noč - 16.20 Modrosti - 17.00 Dnevnik - 17.10 Arabela - 17.40 Lutkovna igrice - 18.00 Studio Koper - 18.45 Lingvo - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zgodbe medenih tednov, nemška nanizanka - 21.00 Osmi dan - 22.00 Dnevnik - 22.30 Zarišče - 22.55 Sova: Aho, aho, angl. nanizanka. Novo življenje, amer. nadaljevanje

Drugi program
15.30 National Geographic - 16.30 Karaoke - 17.20 Sova - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.15 Videošpon - 20.05 Gore in ljudi - 20.55 Rock glasba - 21.45 Zgodbe iz malega mesta, finska drama, 2. del - 22.40 Evropski kulturni magazin - 23.30 Svet poroč.

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solski program - 11.30 Smešna družina - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Me je kdo iskal? - 13.40 Drobničice, 1. del dan - 14.05 Smešna družina za otroke - 15.30 Poročila - 16.00 Show - 17.45 TV o TV - 18.15 Prizma - 19.30 Dnevnik - 20.10 Slikovno, ameriški film - 21.50 Zabavni program - 22.35 Dnevnik - 22.55 Slika na sliko - 23.25 Pogovor s teologom

Drugi program
16.00 Slika na sliko - 16.45 Kultura - 17.45 Briljantčen - 18.25 Carstvo ruskega meševca - 19.30 Dnevnik - 20.10 Tom, amer. nanizanka - 20.40 POP ROCK - 21.30 Latinita - 22.30 Sport - 22.55 Noč na izmenici: Življenje na severu, amer. nanizanka; Svet hipnoze Paula McKennija, amer. nanizanka - 0.25 Invazija, ameriški film

TV AVSTRISIJA 1

9.45 Knight Rider - 10.35 Enterprize - 11.30 Umoč, ponovitev filma - 13.00 Otroški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.25 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Golden Palace - 18.05 Grad ob Vrbskem jezeru - 19.00 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Coswing in sin - 20.45 Kralj zločina - 23.20 Čas v sliki - 23.25 Karamurat, pustolovski film - 0.50 Prijazna družina

TV MADZARSKA 1

9.05 Northwood, serija - 9.30 Dopoldne. magazin, vmes Neprickakovano potovanje, serija - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 12.20 Welcome to Hungary - 15.20 Zgodovina za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nemški magazin - 16.25 Gospodinja, serija - 17.00 Za otroke - 17.45 Katoliška skupnost Bokor - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravitvice - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad - 22.10 Klip-mat, spoti domačih in tujih zvezdnikov - 22.20 Sampion pekla, ameriški film

TV SLOVENIJA 1

10.30 Hroščevind - 10.45 Veliki dnevi 20. stoletja - 11.35 Iz življenja za življenje - 12.00 Narava in tehnika - 12.30 Alpe - Dnava-Jailran - 13.00 Poročila - 15.30 Vojna povratnika, angl. nadaljevanje - 16.20 Slovenec v zamejstvu - 17.00 Dnevnik - 17.10 Kviz - 18.00 Studio Ljubljana - 18.45 Pari - 19.30 Dnevnik - 20.05 Forum - 20.25 Film tedna: Fremetnka, kladski film - 22.25 Dnevnik - 22.45 Zarišče - 23.10 Sova - 23.30 Sova. Večen sanjač, amer. nanizanka; Novo življenje, amer. nadaljevanje

Drugi program
15.55 Prvi krog, kan. nanizanka - 16.40 Videošpon - 17.25 Sova - 18.45 Odkrivanje Zemlje - 19.15 V vrtnicu - 20.05 Ambisadorji znanosti, prenos iz CD - 21.00 Sportna sredi - 22.20 Omižje

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Ponavljam - 11.30 Smešna družina - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Me je kdo iskal? - 13.40 Drobničice, 2. del dan - 14.05 Smešna družina za otroke - 15.30 Poročila - 16.00 Show - 17.45 TV o TV - 18.15 Prizma - 19.30 Dnevnik - 20.10 Slikovno, ameriški film - 21.50 Zabavni program - 22.35 Dnevnik - 22.55 Slika na sliko - 23.25 Pogovor s teologom

Drugi program
17.15 Slika na sliko - 18.00 Skrivnost orožja - 18.25 Prekinjena zgodba - 19.30 Dnevnik - 20.10 Na zdravni, amer. nanizanka - 20.40 Prekinjena zgodba - 21.25 Hanussen, madzarski film

TV AVSTRISIJA 1

9.40 Knight Rider - 10.35 Enterprize - 11.25 MacGyver, ponovitev filma - 13.00 Otroški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.25 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Golden Palace - 18.05 Grad ob Vrbskem jezeru - 19.00 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Coswing in sin - 20.45 Kralj zločina - 23.20 Čas v sliki - 23.25 Karamurat, pustolovski film - 0.50 Prijazna družina

TV MADZARSKA 1

9.05 Northwood, serija - 9.30 Dopoldne. magazin, vmes Neprickakovano potovanje, serija - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 12.20 Welcome to Hungary - 15.20 Zgodovina za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nemški magazin - 16.25 Gospodinja, serija - 17.00 Za otroke - 17.45 Katoliška skupnost Bokor - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravitvice - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad - 22.10 Klip-mat, spoti domačih in tujih zvezdnikov - 22.20 Sampion pekla, ameriški film

TV SLOVENIJA 1

9.30 Carodejev klohtek - 10.00 O živilih in ljudih - 10.45 Odkrivanje Zemlje - 11.15 Po domače - 13.00 Poročila - 13.05 Oči kritike - 15.25 Zgodbe iz malega mesta, 2. del - 17.00 Dnevnik - 17.10 Živ zav - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Štiri vrste - 19.30 Dnevnik - 20.05 Komisar Rex, avst. nanizanka - 21.05 Tedi, amer. nanizanka - 22.25 Zarišče - 23.00 Sova. Večen sanjač, amer. nanizanka; Novo življenje, amer. nadaljevanje

Drugi program
15.20 Kinoteka: Tarantela, ameriški film - 16.40 V vrtnicu - 17.25 Sova - 18.45 Že veste - 19.15 Tok tok - 20.05 Interju - 21.05 Stolemični filma naproti: Salaris, 2. del ruskega filma - 22.30 EP v košarki, Slovenija - Hrvaška

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Ponavljam - 11.30 Smešna družina - 12.00 Dnevnik - 12.15 Cesarica - 13.00 Me je kdo iskal? - 13.40 Drobničice, 1. del dan - 14.05 Smešna družina za otroke - 15.30 Poročila - 16.00 Show - 17.45 TV o TV - 18.15 Prizma - 19.30 Dnevnik - 20.10 Slikovno, ameriški film - 21.50 Zabavni program - 22.35 Dnevnik - 22.55 Slika na sliko - 23.25 Pogovor s teologom

Drugi program
16.15 Zlezence, serija - 17.05 Prekinjena zgodba, ital. nadaljevanje - 17.55 EP v košarki - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zlezence - 21.05 Brooklynski most, amer. nanizanka - 21.31 Prekinjena zgodba - 22.20 Rešitev 911, serija - 23.10 Novcoj z vami

TV AVSTRISIJA 1

11.20 Pod vodo naokrog sveta, film - 13.00 Otroški spored - 15.25 Mini Čas v sliki - 15.35 Enterprize - 16.20 Knight Rider - 17.10 Prijazna družina - 17.35 Golden Palace - 18.05 Grad ob Vrbskem jezeru - 19.00 Pri Huxtablovih - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Bavarijec na otoku Rügen, razvedrila nanizanka - 21.10 Dvojni pogled: Dan ptičja, kriminalna nanizanka - 22.00 Newyorški policisti - 22.50 Ko zavre kr, film

TV MADZARSKA 1

9.05 Northwood, serija - 9.30 Dopoldne. magazin, vmes Neprickakovano potovanje, serija - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Posel - 12.20 Welcome to Hungary - 15.20 Zgodovina za soljarje - 16.00 Poročila - 16.05 Nemški magazin - 16.25 Gospodinja, serija - 17.00 Za otroke - 17.45 Katoliška skupnost Bokor - 18.15 Posel - 18.30 Maček v žaklju - 19.00 Pravitvice - 19.13 Muza - 19.30 Dnevnik - 20.15 Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad - 22.10 Klip-mat, spoti domačih in tujih zvezdnikov - 22.20 Sampion pekla, ameriški film

**ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE
IN KOLESARSKI KLUB TROPOVCI**
organizirata
v nedeljo, 18. junija 1995 ob 9.00

KOLESARSKI MARATON

HOTEL
AJDA
★★★★

Start: izpred Hotela AJDA – **Cilj:** pred Hotelom AJDA do 15. ure

Prijave in informacije:

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE (069) 48-210, 21-428 ali
KOLESARSKI KLUB TROPOVCI (069) 46-375
Na dan maratona do 8.⁴⁵

Kolesarski maraton Ajda spada v sklop prireditev
BRAZDE VZDRŽLJIVOSTI – KAVELJIC-KORENINA

LADA CENTER • AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel.: (062) 640 540
ODPRTO ponedeljek-petek od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA

- posojila brez pologa do 5 let
- obrestna mera že od 8,5 %
- lada samara 1300, 3 vrata, samo 999.000 SIT – mesečni obrok samo 26.000 SIT
- najugodnejši lizing za kmetovalce in podjetnike
- sistem: STARO ZA NOVO

OB NAKUPU PODARIMO: prevleke, preproge, tehnični pregled

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

- rezervni deli
- avtomehatika
- avtokeparstvo
- vulkanizilstvo

Borut Jagodlč

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.o.o.

TO JE PEUGEOT
806

ŽELITE NEKAJ VEČ?

- VEČ PROSTORA?
- VEČ UDOBJA?
- VEČ MOTORNE MOČI?
- VEČ ELEGANCE?

ZDAJ JE PRAVI
TRENUTEK DA
POSTANE VAŠ!

PEUGEOT

Avtosalon PEUGEOT na avtobusni postaji v Murski Soboti, kjer si vozilo lahko ogledate, pokličete nas lahko tudi po telefonu št.: 069 31 282.

V Novi Gorici, živahnem mestecu ob meji z Italijo, smo razvili prepoznavno turistično ponudbo, privlačno za domačine in tujce.
Srce te ponudbe je poleg Hitovega hotela Park tudi Hitov igralniško-zabavišni center Perla, ki slovi po prepletu različnih zvrsti te ponudbe, edinstvenem v Sloveniji.

Del te ponudbe (poleg igralniško-zabavišne, hotelske, kulinarčne, športno-rekreacijske in trgovinske) je tudi KONFERENČNA DVORANA, ki v elegantno oblikovanem zeleno-modrem ambientu omogoča prirejanje sestankov, novinarskih konferenc, posvetov, predavanj, seminarjev in podobnih konferenčnih oblik srečanj.

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV, d. d.

69000 MURSKA SOBOTA, KOCLJEVA 14a, tel.: (069) 32 897, telefaks: (069) 32 898

ZA DOBRO NALOŽBO VAŠEGA CERTIFIKATA!

Povečan razpisan osnovni kapital (za 30 %)
Pomurske investicijske družbe 2, d.d., se vpisuje

ŠE 29 DNI – POHITITE!

Svoj certifikat lahko vložite v vseh enotah
Ljubljanske banke Pomurske banke, d.d.,
M. Sobota.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 2, d.d.

Šport od tu in tam

Ritmična gimnastika - V Ljubljani je bila zadnja tekma za državno prvenstvo v športnoritmični gimnastici za ml. deklice in deklice. Med 26 deklicami so sodelovale tudi članice SRG Murska Sobota Tamara Temlin (3. mesto), Tamara Nešič (osmo mesto) in Nuša Caf (dvanajsto mesto). V selekciji ml. deklic je bila ena najmlajših Ana Praprotnik, ki je zasedla dvanajsto mesto. Mlade Sobočanke se že vneto pripravljajo na velik turnir, ki bo v Varaždinu.

Atletika - V Mislinji je bil gozdni tek, ki se ga je udeležila tudi družina Perme iz Lendave in dosegla enega največjih uspehov. Branko Perme je v malem maratonu med veterani zasedel prvo mesto, v skupni razvrstitvi pa je bil četrti. Prvi mesti sta zasedli tudi Maja Perme pri st. deklicah in Anita Perme med cibankami. Daniel Perme pa je bil v teku na 10 km deveti. (GG)

Namizni tenis - V Ljubljani je bil prvi državni turnir TOP 12 za mlajše

kadete, na katerem sta dosegla lep uspeh igralca Moravskih Toplic Sobote Jure Zavec in Peter Horvat. V drugi skupini je bil Zavec drugi, Horvat pa tretji, kar je njuna najboljša uvrstitev. (MU)

Nogomet - Nogometni klub Rotunda iz Sela je organiziral prvi nogometni turnir za memorial Stefana Ciguta, dolgoletnega nogometša in predsednika kluba. Sodelovalo je 6 moštev. Zmagali so nogometša Pro-

senjakovec pred Rotundo in Kobiljem. Prva tri moštva so dobila pokale v trajno last, zmagovalna ekipa pa še prehodni pokal.

Atletika - V Velenju je bil finale Atletskega pokala Slovenije za osnovne šole. Sodelovali so tudi mladi atleti iz Pomurja in dosegli nekaj dobrih uvrstitev. Najuspešnejši je bil Davorin Čeleš (OŠ I. MS), saj je zmagal v skoku v višini s 187 cm med mlajšimi dekci. Kristjan Flac (OŠ Ra-

denci) pa je s 161 cm zasedel drugo mesto. Pri st. deklicah je Danijela Žalik (OŠ III. MS) s 153 cm zasedla tretje mesto. V teku na 60 m je bil Darjan Gomboši (OŠ MS) tretji.

Šah - Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobote je pripravilo hitrotempo turnirja za dečke in deklice ter mladince za mesec junij. Med mladinci je zmagala Lea Stevanec s 3 točkami pred Mihom Gombocem, 2. in Mitjo Kovačem, 1 točka.

Pri dečkih in deklicah pa sta bila najboljša Maja Vučko in Simon Kolar s po 4 točkami pred Samoelom Hodoščkom, Borutom Krpičem in Dušanom Kozicem s po 3 točkami.

Namizni tenis - V Murski Soboti je bil tretji mladinski selekcijski turnir SVR. Izkazali so se pomurški igralci. V prvi skupini je Cigot zasedel tretje, Zver četrto, Györfel peto, Koščak šesto in Šbul sedmo mesto. V drugi skupini je zmagal Puhan, Bažič je bil šesti. V tretji skupini je pričakovano zmagal Horvat, Bakovec (Radgona) je bil drugi, Gider tretji, Zavec šesti. V četrti skupini je zmagal Gorčan peti, B. Šbul pa osmi. (MU)

Rokomet - Na dnevu rokometnega Črenšovca je sodelovalo 8 ekip. Med ml. deklicami so Črenšovci premagali Turnišče s 14:13. Veterani Črenšovca so premagali Zalasantgrot iz Mariborske 27:23. Na mednarodnem turnirju kadetov pa je med štirimi ekipami zmagala Olimpija, ki je v finalu premagala Črenšovce s 17:11. V tretje mesto pa je Ptuj premagal Bled Sigmę iz Čakovca z 19:11.

Vlečenje vrvi - V Bakovcih je bilo četrto kolo državnega prvenstva v vlečenju vrvi. Med 5 ekipami so zmagali Rokovnjači iz Lukovice pred Rešnjaki iz Bakovec, Bivoli iz Rak. Gler iz Verzeja in Celjski grči iz Celja.

Nogomet - Prestopni rok za mlajše metaše se bo začel 26. junija in bo trajal do 4. julija. Klubi morajo poplačati registracijske materiale dostaviti pristojnim komisijam najpozneje 5. julija 1995. Prvenstvo v prvi državni nogometni ligi pa se bo začelo 30. julija. Pokalne tekme šestindesetih finala pa bodo v sredo, 2. avgusta.

Kros - Turistično društvo Dolnji organizira v soboto, 17. junija 1995, ob 17. uri kros pri Bukovniškem jezeru. Dečki in deklice tekli v štirih kategorijah od 1000 do 2000 metrov, moški na 2000, ženske na 1500 metrov, veterani in veteranke pa na 1000 metrov. Priznanja sprejemajo po pošti na naslov: Oddelek Žitkovič ali dve uri pred startom. Štartnine ni. Prvi trije bodo medeni.

Kegljanje - Na kegljišču v Lovrenčevih je bil prijateljski kegljaški dvoboj med moško in žensko kadetsko reprezentanco Slovenije in Hrvaške. Kadeti Slovenije so zmagali s 1640 točkami, dekletinje pa so zmagale zaradi šega čiščenja. Srečanje se je končalo s 1568 : 1568 podrtih kegljev. (P. Bažič)

Nogomet - V tekmovalju slovenske mladinske nogometne lige je bila boška Mura v Bakovcih premagala Koper z 2:0. Strelca sta bila Ošec in Cipot. Maribor Branik pa je premagal Beltince s 4:0. V tekmovalju slovenske kadetske nogometne lige je bila tekma med Muro in Koprnico 3:1 za Muro prekinjena, ker so igralci napadli sodnika. Maribor Branik je premagal Beltince s 3:1. Gol za Beltince je dosegel Antolin.

OSNOVNA ŠOLA STOGOVCI

Stogovci 33
69253 APAČE

razpisuje prosta delovna mesta

- UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA
za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1995.
Pogoj: visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri.
- UČITELJA MATEMATIKE, FIZIKE IN RAČUNALNIŠTVA
za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 1. 9. 1995.
Pogoj: visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov šole v 15. dneh po objavi razpisa.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

Po pooblastilu LB Pomurske banke, Murska Sobota, d.d.,
FENIKS Murska Sobota, d.o.o.,
Murska Sobota, Stefana Kovača 12

objavlja

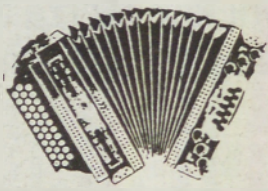
JAVNO ZBIRANJE PONUDB

Prodajamo:

1. Poslovno stavbo s površino pribl. 41,00 ara na parc. št. 1531/9 in poslovno stavbo s površino 2,92 ara ter dvorišče s površino 2,05 ara na parc. št. 1531/14, vpisani pri vl. št. 3503 k. o. Murska Sobota.
2. Poslovno stavbo s površino 9,10 ara in dvorišče s površino 8,67 ara na parc. št. 1521/1, vpisani pri vl. št. 3599 k. o. Murska Sobota za ceno 1.600.000,00 DEM. Možnost plačila na obroke.
3. Halo s površino 1.375 m² za ceno 520.000,00 DEM. Možnost plačila na obroke.
3. Enosobno stanovanje v Ljutomeru, Ormoška 3, površina 28,94 m².
4. Peskalno komoro za 63.000 DEM in stružnico PF 16.

Ponudbe pošljite na podjetje FENIKS, Murska Sobota, d.o.o., Stefana Kovača 12 z oznako »Zbiranje ponudb« do 30. 6. 1995. Ponudniki so lahko podjetja s sedežem v Sloveniji, fizične osebe pa državljanji R Slovenije. Davek na promet nepremičnin in druge dajatve ter stroške pri prenosu nepremičnine plača kupec. Pogodba bo sklenjena po načelu videno - kupljeno. Podrobnejše informacije po tel. št. (069) 32 710 pri g. Bojani Žuniču.

Prodajalec si pridržuje pravico, da ne sklene pogodbe s ponudnikom, ki ponudi najvišjo ceno.

ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE GAJŠEVCI 95

Harmonikarje, ki igrajo na diatonično harmoniko, vabimo, da se prijavijo na srečanje in tekmovanje za polfinalno in finalno nagrado za Zlato harmoniko Ljubecne, ki bo 8., 9. in 10. septembra na Ljubecni.

**Območno srečanje, ki ga organizira Murski val,
bo 9. julija ob 14.00 v Gajševcih.**

Harmonikarji se lahko prijavijo do 31. junija na naslov: Murski val, Ulica arh. Novaka 13, 69000 M. Sobota, ali po telefonu 069 33 015.

Sporočite naslova dveh skladb, s katerima boste tekmovali (ena mora biti narodna), svoj naslov, telefonsko številko in leto rojstva. Veselimo se srečanja z vami 9. julija ob 14.00 v Gajševcih.

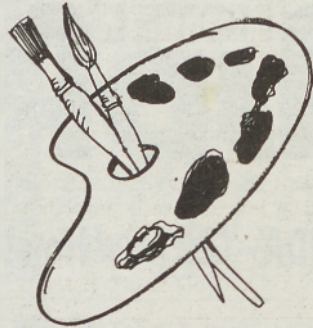

Radio Murski val 94,6 MHz

POČITNIŠKA

LIKOVNA KOLONIJA NA GORIČKEM

Zveza za razvoj kulture mladih organizira v Domu duhovnosti v Kančevcih likovno kolonijo za mlade od 10. do 15. leta starosti. Namenjena je vsem tistim, ki jih zanimajo risanje, slikanje in modeliranje iz gline. Svoje ustvarjalne potenciale bodo mladi lahko razvijali pod strokovnim vodstvom akademskih slikarjev, za prosti čas in animacijo pa bodo poskrbeli psihologi in učitelji.

Likovna kolonija je odlična priložnost mladih za ustvarjalno druženje, rekreacijo (plavanje, jahanje, izleti) in veliko razvedrilo, hkrati pa tudi priložnost za spoznavanje lepote idiličnega prekmurja in njegovih zgodovinsko-etnoloških znamenitosti.

PROGRAM:

- 1.dan: seznanitev z udeleženci likovne akademije, predstavitev programa in oblikovanje skupin
- 2.dan: študij risbe in modeliranje iz gline
- 3.dan: risanje in slikanje na prostem, modeliranje iz gline
- 4.dan: slikanje na prostem
- 5.dan: ponavljanje in modeliranje iz gline
- 6.dan: slikanje na prostem, navajanje na samostojno likovno osmiselitev
- 7.dan: pregled likovnih del, ki so nastala, kritičen odnos do likovnega dela ter vrednotenje tega skozi znanje, ki so ga pridobili

Likovna kolonija bo organizirana dvakrat:
15.-22. julija
7.-14. avgusta

**PRIJAVE SPREJEMAJO NA NASLOV: ZVEZA ZA RAZVOJ
KULTURE MLADIH, p.p. 197, MURSKA SOBOTA**
Podrobnejše informacije osebno po pošti ali telefonu:
31 000 (od 10. do 13. ure) 54 138

TURISTIČNA AGENCIJA
KLAS

PIPELJE SVET DO VAS

POČITNICE - POČITNICE - POČITNICE

Na skrito obmorsko plažo, v mirne zalive ...

SLOVENSKA OBALA

- Preživite počitnice na portoroških plažah

PORTOROŽ - 7-dnevni paketi v jun. in sept. 399 DEM

v jul. in avg. 525 DEM

IZOLA - 7-dnevni počitniški paketi v jun. in sep. 265 DEM

v jul. in avg. 289 DEM

POSEBNA PONUDBA

ANKARAN - 7 dni že za 219 DEM

ISTRA

poreška riviera in znane vrsarske plaže

borovi gozdovi Kanegre in Polynesie ter

Stella Maris v neposredni bližini Umaga

otoki Cres, Lošinj, Krk, Rab

- Spojite se v objemu gora

KRANJSKA GORA

7-dnevni paket 252 DEM

BOHINJ

7-dnevni paket 319 DEM

- Združite prijetno s koristnim

ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA, ČATEŽ,

DOLENJSKE IN ŠMARJEŠKE TOPLICE

- Dežele sonca, morja ...

COSTA BRAVA, LLORET DE MAR, SANTA SUSSANNA IN CALELLA

7-dnevne počitnice (polpenzion) le 694 DEM

JOKER SISTEM le 439 DEM

Najcenejša pot do zanimivih počitnic!

Informacije in prodaja AVTOBUSNI PROMET,

Agencija Klas v M. Soboti, Ljutomeru, G. Radgoni in

Lendavi, tel. št. je 22 606.

Vsak četrtek oglašujte v Vestniku!

druga,
dopolnjena
izdaja

Alojzij Žibert
POD
MARIJINIM
VARSTVOM

POD MARIJINIM VARSTVOM

izid junija 1995

Knjiga je avtorjev pretresljiv opis usode prisilno mobiliziranega slovenskega fanti in redno nemško vojsko 1941 - 1945. Predgovor drugo, dopolnjeno izdajo spominov Alojzija Žiberta je napisal nadškof in metropolit dr. Alojzij Šušter. Naročite jo lahko po telefonu 064/223-111 ali s to naročilnico (knjigo boste prejeli 30. junija 1995 prejeli po pošti):

NAROČILNICA

Naročam izvod(ov) knjige

"POD MARIJINIM VARSTVOM" po ceni 3.800 SIT, ki jo bom plačal(a)

- v enem obroku 3.800 SIT

- v dveh obrokih po 1.900 SIT (ustrezno obkroži!)

Ime in priimek:

Ulica, hišna št., pošta:

Pošljite na: GORENJSKI GLAS, Zoisova 1, 64000 Kranj,

tel. 064/223-111, fax: 064/222-917

Clovek in njegova usoda Mladostna kri v dedkovih

Zakaj je zdaj 95-letni dedek pred manj kot 20 leti ubežal smrti?

Aleksander Koren iz Lukavec pri Križevcih se je rodil 17. decembra 1900. leta, torej bo tam okrog letošnjega božiča praznoval 95. rojstni dan. Nedvomno starost, ki si jo marsikdo želi, in četudi ne živi v idealnih življenjskih razmerah, skraj nihče ne bi rad umrl.

Zalostna otroška leta

Narodil se je v Gradcu očetu in materi iz Prekijev, poroki katerih so starši nasprotovali. Mati je pri porodu umrla in kot dojenček je bil tri leta pri dobrih ljudeh. Potem so ga pripeljali v domači kraj, kjer naj bi naj bi ga smrt ljubljene »prisilila«, da je hodil od gostilne do gostilne. In s seboj je vodil otročička! Usmilila se ga je Novakova mama iz Stare Nove vasi, ki je sicer tedaj že imela svoje odrasle otroke, in ga vzela k sebi. Ogovarjal jo je seveda »mama«. Končal je šolo in 1929. leta se je poročil s Križanovo Treziko iz Borec. Pridno sta delala na 7 hektarjih lastne zemlje in na dodatnih površinah, ki sta jih imela v najemu. Aleksander se je specializiral v živinoreji in redil plemensko živino. Tudi bika je pripuščal.

morali dati iz svojih hlevov vsa živino, razen ene kravice, da bi še šli živinorejo v skupnih hlevih in prepustili »kadeze« vse površine, le ohišnico so smeli obdržati. In potem so za svoje delo, tako imenovane »trudadneve«, dobivali denar, predvsem pa bone, s katerimi so si lahko nekaj malega kupili v trgovini. Zgodilo pa se je, da so plačilo

Aleksander Koren iz Borec, ki zadnjih 5 let živi pri hčerki v Lukavcih, je za svojih 95 let še pravi vaški korenjak. Tak naj tudi ostane, da bi mu segli v roke ob 100. rojstnem dnevu.
- Fotografija: Š. S.

dobili tudi v naravi, denimo v žitu. Neko leto je družinskim članom uradno pripadalo po 250 kilogramov pšenice in take količine je predsednik zadruga Aleksander Koren tudi delil, vendar se je hudo zameril tedanji lokalni oblasti, ker da ljudi ni uspel prepričati (osvestiti), da bi sami predlagali (jemali) precej manj. Naposled se je mož ojunacil in zadrugo razpustil, potem pa so prišli ponj »udbaši« in ga odpeljali v ljutomerske zapore, iz katerih so ga kar 6 mesecev vodili po mestu na zaslizanja in ga tako »razkazovali« ljudem, da ne bi kdo dvignil roke proti socialistični oblasti, češ da tudi take ne čaka nič dobrega.

Gasilski veterani

Z veterani označujemo starejše ljudi, ki so na določenem področju »dali svoje skoze« oziroma so »odslužili«, kar pa seveda ne pomeni odpisa, ampak nasprotno: neke vrste častnje, dajanje za zgled. Aleksander

Koren je najstarejši gasilski veteran v ljutomerski občini in kot tak se je prvi vpisal v novoodprto knjigo starih gasilcev. Na nedavnem vseobčinskem srečanju se je, letom navkljub, tudi dobro držal. Tudi te dni, ko sem ga obiskal na njegovem novem domu pri hčerki Jelici v Lukavcih, kamor se je preselil pred petimi leti, saj je po ženini smrti ostal sam na starem domu v Borecih, se je izkazal za korenjaka. Pojasnil je, da se ni uredil in zavezal kravate le zaradi novinarskega obiska, ampak da se prazne obleče vsako nedeljo, ko gre k maši, pa tudi druge dni je urejen, saj s svojimi pravnuki ne more kar tako na sprehod. Pripovedoval mi je o svojem življenju v otroških, mladostniških in zrelih letih, kjer je omenil tudi gasilstvo. Z njim se je srečal v Stari Novi vasi, in ko se je poročil v Borece, je spodbujal ustanovitev društva še v tem kraju. Več let je bil potem orodjar in predsednik. Tudi na teren se je podal in skupaj z drugimi člani »fektal« po okoliških krajih zrni, ki so ga potem prodali, denar pa porabili za gradnjo gasilskega doma in nakup ročne brizgalne. »Najpogosteje so dali po eno 'ficko' (5 kilogramov), redkeje 'merico' in skoraj nikjer 'drvenko' zrnja (50 kilogramov),« je pojasnil.

Kri mlade bolniške sestre

Naivno sem slutil, da Aleksander Koren hodi po Zemlji že 95.

leto, ker mu je bilo zdravje vsekoli naklonjeno. Pa ni bilo tako, bil je namreč večkrat bolan. Najhuje menda 1977., ko je hudo zbolel in so ga prepeljali na infektivski oddelek soboške bolnišnice, kjer so ga umetno hranili in mu menjali kri.

Slabo je kazalo. Potem so zdravniki še poskusili z dajanjem krvi »z roke v roko«, torej neposredno. Za krvodajalko se je ponudila bolniška sestra, ki je sicer negovala bolnika Aleksandra, pa tudi njen mož je na enak način daroval kri za bolnega, tedaj 77 let starega moža. Prijemnik jima je seveda vse življenje hvaležen, saj ne le, da sta mu rešila življenje, ampak sta mu ga tudi podaljšala v deseto desetletje. Skušal se je spomniti njenih imen, a ni šlo. Pa kaj bi ju posebej omenjali, ko pa imajo krvodajalci že dovolj veliko moralno zadoščenje s tem, da nekomu rešijo življenje, ne pa, da bi od tega pričakovali kake osebnosti koristi. Bo pa tudi držalo, da je starejši človek, četudi se mu po žilah pretaka mladostniška kri, bolj dojemljiv za določene boleznine. Enako je z našim junakom, ki je, kot je povedala hčerka, podvržen pljučnici, a doma že vedo, kako je treba ravnati, da do nje ne pride prepogosto ali pa da se ji za daljše obdobje izmakne.

Nad njim pa še posebej bdi tudi ženska v belem plašču - osebna zdravnica.

Š. SOBOČAN

Smrt 10-letnega sina

Rodili so se jima štiri otroci. Očeta Aleksandra in mater Terezijo je hudo pretresla smrt 10 let starega sina Marjana. Z navdušenjem pa sta spremljala rast in prizadevanje dveh drugih sinov: Milana, ki se je izsolal za diplomiranega ekonomista, in Vinka, ki je postal inženir. Postavljala pa sta se tudi s svojo hčerko Jelico, ki se je poročila v Lukavce, kjer z možem vodita tržno usmerjeno kmetijo. Za svoje otroke bi kot dobra starša naredila vse, zato sta v prvih povojnih letih vstopila tudi v kmetijsko obdelovalno zadrugo, kjer so Aleksandra kot uglednega kmeta izvolili celo za predsednika zadruga, ki je bila zelo nahvaležna funkcija. Ni se ji mogel odreči, ko pa so mu oblastniki grozili, da bodo njegovi otroci sicer morali prekiniti študij.

Kako je bilo v KDZ?

Povojne oblasti so, kot veste, hotele uredniti tudi pri nas ruski sistem kolektivnega gospodarjenja - kolhoze. Tudi na borejskem oziroma križevskem območju so ljudje

NOVO VOZILO - Gasilsko društvo Murska Sobota je prejšnji teden slovesno prevzelo gasilsko-tehnično vozilo Mitsubishi Pajero V6 MT. Gre za avto, ki so ga predelali v avtoservisu Zunkovič pri Miklavžu in vanj vgradili hidravlično orodje za razpiranje in rezanje. Uporabljali ga bodo pri reševanju iz vozil pri prometnih nesrečah in seveda ob drugih intervencijah. Avto je stal 5,4 milijona tolarjev, v dveh letih pa so jih dobili od ministrstva za obrambo, konkretnije: njegove uprave za zaščito in reševanje.
- Š. S. - Fotografija: J. Z.

motorna vozila

MOPEDI IN KOLESKA

Prodaja mop edov Puch in raznovrstna izbira koles. Trgovina Gabriel (061) 15 91 222 m2202

GOLF diesel, letnik 89, oktober, in spačka, letnik 74, registriranega, prodam. Franc Gjerek, Cvetkova ulica 23, M. Sobota, poleg restravracije Rajh. m2312
OŠEBNI AVTOMOBIL DAIHATSHU DIZEL, letnik 1990, ugodno prodam. Tel.: 76 740. m2313
R 5 CAMPUS, letnik 88, VW Golf, letnik 83, registriran vse leto, prodam. tel.: 57 171. m2322
FORD ESCORT 1.6 DIZEL, letnik 1989, zelo dobro ohranjen, registriran do novembra 1995, prodam. Tel.: 24 338. m2324
ZASTAVO 128 1.1 GX, staro 7 let, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Tel.: 24 665. m2341
LADA SAMARA 1500, 5 vrat, letnik 1993, prevoženih 27.000 km, naprodaj. Tel.: 48 576. m2353
AUDI 80, letnik 1974, obnovljen in registriran, prodam. Ogleđ vsak dan: Trnje 100, po 16. uri. m2366
OPEL VECTRA 1.6 S, letnik 11/1990, prevoženih 69.000 km, naprodaj. Tel.: 46 104. m2367
ALFETA 2.0, starejši letnik, registrirana do avgusta, naprodaj za 2.000 DEM. Tel.: 23 541. m2373
RENAULT 18 TL, letnik 1982, dodatno opremljen, reg. do 7/96, JUGO 65, letnik 1989, JUGO 45, letnik 1984, dobro ohranjeni, prodam. Tel.: 48 635. m2377
NISSAN PRIMERA 1.6 SLX, letnik 1990, naprodaj. Tel.: 21 040. m2382
VW SCHIROCCO GTI, letnik 1979, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 62 010, zvečer, in 66 119, od 8. do 17. ure, Bojan. m2389
GOLF DIZEL, letnik 1987, 5 vrat, prodam. D. Ivanič, Cankarjeva 48, 69000 M. Sobota. m2395

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex - novi in golden komet super braun (rjave), stare 3,5 mesece in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastoj. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastoj. Jarčice imajo vsa potrebna cepljenja, to jamči prodajalec z vso ustrezno dokumentacijo. Na

ročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044 in Bistvo Huber, Grad, tel.: 53 168.
MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastoj. m396
PRAŠICE od 50 do 70 kg kupim. Tel.: 061 651 625. m2233
KRAVI, breji, prodam. Čepinci 19. m2330
VISOKOBREJO KRAVO ALI TELICO prodam. Trnje 135. m2348
PUJSKE prodam. Vanča vas 34. m2356
KRAVO, prvesnico, s tetelom, prodam. Borejci 48, tel.: 46 184. m2394

posesti

DILL d.o.o.
POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, ISČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!
TEL. (069) 32322
FAX-TEL. (069) 32322
A. NOVAKA 4. M. SOBOTA

GARSONJERO v M. Soboti v zamej v najem. Tel.: 26 298. m2303
STAREJŠO HIŠO v Verzeju prodam. Tel.: 22 315. m2314
V GORNJI RADGONI - Trate prodamo dvojnopolno stanovanje zaradi preselitve na Primorsko. Tel.: 069 61 672 ali osebno Vrbanjak, Kotlejševa 13, G. Radgona. m2315
POSLOVNI PROSTOR IN HIŠO, 3. gradbena faza, ožja okolica M. Sobote, prodam. Možne so razne oblike plačila. Tel.: 23 249. m2331
HIŠO z delavnico in garažo na približno 8-arski parceli v Murski Soboti prodam. Informacije med 8. in 12. uro po tel.: 23 122. m2338
NJIVO, 65 arov, v Rakičanu, ugodno prodam za 6.000 DEM. Možnost plačila na obroke. Rakičan, Kotna 12. m2344
GOSTILNO v središču Vadarcev prodam. V neposredni bližini tudi parcela z lokacijskim dovoljenjem za bencinsko črpalno. Tel.: 32 501 in 32 502, Irena Perič, Ciril Metodova 50, M. Sobota. m2346
POSLOVNI PROSTOR, 48 m², v središču Križevec pri Ljutomeru damo v najem. Župnijski urad Križevec pri Ljutomeru 4. m2357

kmetijska mehanizacija

KOMBANJ ZMAJ 131, v dobrem stanju, in dvo brazdne pluge prodam. Zelko, Črenšovci, Prekmurske čete

32, tel.: 70 769. m2308
KOMBANJ ZMAJ 141 RM z adapterjem prodam. M. Petrović 1, tel.: 46 410. m2309
TRAKTOR DEUTZ TORPEDO 7206, letnik 81, prodam za 12.000 DEM in enoredni obiralce koruze SIP prodam za 6.000 DEM ter samonakladalno prikolico SIP 2824 prodam. Tel.: 062 717 530. m2310
KOMBANJ ZMAJ 133, star 7 let, pripravljen za žetev in balirko POLIJOSTROJ prodam. Horvat, Sr. Bistrica 13. m2311
ŽITNO SEJALNICO, 14-redno, prodam: Filovci 122. m2334
ŠKROPILNICO za vinograd, 200 l, in črpalko za goldoni, novo, nerabljeno, prodam 30 % ceneje. Tel.: 51 120. m2336
KOMBANJ ZMAJ 132, pripravljen za žetev, prodam. Lipa 44 ali tel.: 42 171. m2339
OBRAČALNI PLUG, 10-colni, avstrijske izdelave, prodam. Tel.: 069 45 422 ali 49 102. m2343
PLUGE, 12-COLNE, traktorске, kupim. Markovci 72, p. Šalovci. m2345
TRIVRSTNI KOMBANJ ZA SLADKORNO PESO prodam. Drazenci 65, 62251 Hajdina, Ptuj. m2350
ŽITNI KOMBANJ KLAS DOMINATOR 85 ali Zmaj 133 prodam. Tel.: 86 171. m2355
TRAKTOR LTZ 55 AF, 2 pogona, 4-valjni zračno hlajen motor, 6 prestav, oljno ogrevana kabina, nastavljen volan, dvojna sklopka, nov, ugodno prodam. Tel.: 32 234 ali 0609 617 350. m2370
TRAKTOR URSUS 360 in VW JET- TA, letnik 1987, dobro ohranjena, prodam. Tel.: 82 272, po 14. uri. m2384
PLUG IMT 10-COLNI, puhalnik za seno in dve traktorski gumi 9,5 x 24 ugodno prodam. Tel.: 63 692. m2388
KOMBANJ EPPLE 211 z mercedesovim motorjem prodam. Tel.: 77 180. m2391

razno

GUME IN ALUMINIJASTA PLATIŠČA

Izredno ugodno za vse vrste vozil.
Trgovina Gabriel:
(061) 1591 222
m2201

DVA REZERVOARJA za kurilno olje, nerjavca, 1500 l, prodam. Tel.: 49 249. m2304
MOLZNI STROJ VESFALIJA in brane, tridelne, traktorске, nove, prodam. Tel.: 87 728. m2328
BRAKO PRIKOLICO prodam. Tel.: 82 165, po 18. uri. m2342
DVA ŠTEDILNIKA (eden na trda goriva, drugi 4 elektrika + 2 plin) prodam. Zelena 40, M. Sobota.

m2349

Predstavniki pomurskih OŠ

Uspešni na tekmovanju mladih raziskovalcev

Na pujskem gradu je bilo tekmovanje mladih raziskovalcev za osnovne šole, gre za nadaljevanje uredniškega tekmovanja, ki je bilo pred tem na soboški Gimnaziji. Sodelovalo je tristo učencev in njihovih mentorjev iz Prekmurja, Prekijev in Spodnjega Podravskega. Predstavniki pomurskih osnovnih šol so bili zelo uspešni, saj so v petih skupinah dosegli kar štiri prva mesta.

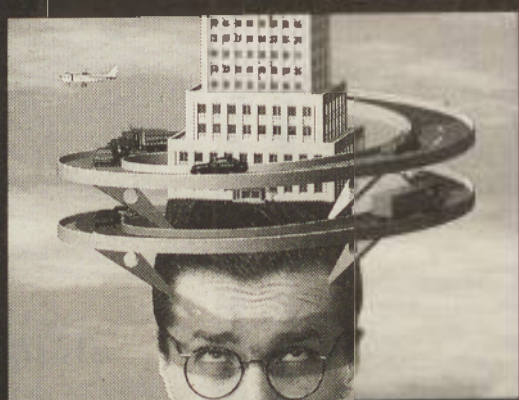
Boris Štraki, Gregor Purgaj in Vesna Vednik z OŠ Gornja Radgona so bili v drugi skupini najboljši z nalogo Aids - znanje, informiranje, stališča, vrednote; v tretji skupini je zmagala naloga Lajani - bioindikatorji onesnaženosti zraka avtorjev Maje Krešec, Mojce Lenarčič, Simone Petek in Janje Vučko z OŠ Belčinci; v četrti skupini je bila najboljša naloga Jabolko pod biološkim in kemijskim drobnogledom avtorjev Simona Rubina, Nine Hiriš, Maje Ficko, Karolina Vereš, Brede Sinic in Kristana Vrečiča, učencev prve osnovne šole iz Murske Sobotice; v peti skupini sta zmagala učenca radenske

osnovne šole Alenka Grosman in Matjaž Frangež z nalogo Od slatine do radenske. Pomurskim osnovnošolcem so podelili tudi

številna druga in tretja mesta ter priznanja za zanimive in dobre naloge.

ANR

ZAHTEVNI PROBLEMI

PREPROSTA REŠITEV

UBK BANKA d.d. PE Murska Sobota
Slomškova 25, 69000 Murska Sobota
Tel.: 069 / 32 800, Fax: 069 / 22 838

SKRINJO ZA ZRNJE prodam. Tel.: 87 144. m2351

Prekljic!
Prekljicjem veljavnost spricaveala za 3. letnik SKS Rakičan, izdanega leta 1992 na ime Endre Gönter, Kopljarjeva 10, M. Sobota. m2352

Prekljic!
Prekljicjem veljavnost zaključnega spricaveala o končani Srednji gostinski šoli v Radencih, izdanega v letu 1991, na ime Martin Žnidarič, Lendavska 8, 69000 M. Sobota. m2354

Prekljic!
Prekljicjem veljavnost zaključnega spricaveala, izdanega na ime Štefan Ovsenjak, Mlajtinci 40, izdanega na CPS M. Sobota, strojna smer za leto 1979. m2365

SEDEŽNO GARNITURO ZA DNEVNO SOBO ugodno prodam. Tel.: 49 078. m2369

STAVBNO POHIŠTVO, primerno za večji lokal ali trgovino, v kombinaciji hrast - termopan (vitrine, vhodna vrata, notranja vrata, okna ...) prodam. Tel.: 32 234 ali 0609 617 350. m2371

Trgovina in servis ELEKTRON DONKO, LENDAVA prodaja BOJLERJE po zelo ugodnih cenah: 10-litrski 7.390 in 7.680 SIT, 50-litrski 10.950 SIT, 80-litrski 11.690 SIT in 100-litrski 13.020 SIT. Na voljo so tudi televizorji, pralni stroji, štedilniki, zamrzovalniki, mali gospodinjstvi aparati in rezervni deli. Možnost plačila na 12 obrokov. Pridite v trgovino ELEKTRON v Partizanski ulici 68 v Lendavi in se prepričajte! Tel.: 75 882. m2383

FASADNO OPEKO, SILIKATNO BELO, od 4000 do 5000 kosov, prodam po občutno nižji ceni. Tel.: 61 258, vsak delavnik od 8. do 12. ure. m2387

delo

ZAPOSILIMO DVA DELAVCA s prakso za delo s strojnimi ometi. Gradbeništvo Varga, Mladinska 48, 69000 M. Sobota. m2368

PARKETARSTVO
POLAGANJE VSEH VRST TALNIH OBLOG
Jaka KOZIC, s.p.
Letece 1, Marovlje Toplice
0723 Marovlje

polaganje in brušenje PARKETOV, LADIJSKIH PODOV, VSEH VRST TALNIH OBLOG IZ PLASTIČNIH MAS, TOPLIH PODOV, ITISOV, PLUTE, VINFLEKSA ...

VOZNIK C- IN E-KATEGORIJE išče delo po domovini. Tel.: 42 077. m2372
BISTRO VOGRINČIČ PERTOČA ZAPOSILI NATAKARICO ALI DEKLE za delo v bistrotu. Tel.: 57 166. m2378
IŠČEMO MLADO DRUŽINO za delo pri reži piščancev objektu mlín v Bakovcih. Stanovanje za družino preskrbljeno. Tel.: 43 100, vsak dan. m2385

storitve

★ ★ ★

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK; Gornji Slaveči 6, Kuzma, tel.: 55071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE izdelujemo in motiramo. Tel.: 0609 616 170. m2381

SATELISTSKI SISTEMI
PACE IN LASAT OD 399 DEM.
brezplačna montaža, garancija.
TAF, Trnje 61, tel.: 70 021

STONEDIVER
ZANESLJIVO
HUŠANJE
OB NORMALNI
PREHRANI
tel. 06 1 57 18 75

GLASBENA ŠOLA MURSKA SOBOTA obvešča, da bo sprejemni preizkus za vpis v 1. letnik v ponedeljek, 19. junija 1995, od 8.00 do 11.00 in od 14.00 do 17.00.

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni Inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.

Oplemenitite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročna premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel. - telefaks: (069) 32 848

AVTOBUSNI PROMET
MURSKA SOBOTA, d.o.o.
BAKOVSKA 29A
69000 MURSKA SOBOTA

Obveščamo potnike, da bomo od 24. junija vozili po počitniških voznih redih. Prosimo vas, da se s podrobnostmi seznanite na avtobusnih postajah v Murški Soboti, Lendavi in Gornji Radgoni ali po telefonu, št. je 21 515.

Želimo vam prijetno in predvsem varno vožnjo z našimi avtobusi tudi med počitnicami!

V življenju le skrb in delo si spoznal, sedaj od vsega truden si zaspal. Odšel si tja, kjer ni več bolečin, a nate bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 66. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Geza Seči

iz Gančanov

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence, šopke, sveče ter za svete maše in cerkvene orgle. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti od blizu in daleč. Posebna hvala g. kaplanu Ediju, g. župniku Ratniku, g. župniku Karliju za pogrebni obred, govorniku, pevcem in pevkom.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Gančani, 3. 6. 1995

Žaljujoči: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

Dedi, pogrešamo te!
Tvoji vnuki Damjan, Darko, Danek in Simon

Že leto dni te zemlja krije, a v mislih z nami vedno si, umirilo se je zlato in trudo srce, mirno naj počivajo tvoje skrbne roke.

V SPOMIN

16. junija mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast, brat in stric

Alojz Saboti

iz Iljaševca 37

Čas hitro mineva, vso dobroto in ljubezen ti lahko vračamo le še s cvetjem, plameni sveč in spominom nate.

Tvoji najdražji

Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš, nam pa žalost srce trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker te več nam ni.

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je mirno in tiho po dolgi boleznini zapustil in zatisnil svoje trudne oči naš dragi oče, tast, dedek, pradedek, brat, stric in boter

Vendel Hadler

iz Boreče 50

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in vsem, ki ste ga med njegovo boleznijo obiskovali, nam pa v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, šopke, sveče in za svete maše. Posebej hvala g. duhovniku Camplinu za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Pogrebništvu Banfi iz Veščice za organizacijo pogreba.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Boreča, 4. 6. 1995

V tihi žalosti vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in tašča

Terezija Bukovec

iz Kobilja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovične besede. Zahvaljujemo se tudi Domu starejših občanov Lendava za nego in pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Žaljujoči vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu je tiho in mirno zaspala naša draga mama, krušna mama, babica in prababica

Karolina Bako

iz Strukovec

Ob nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter darovali za humane namene. Iskrena hvala gospodu duhovniku Ludviku Jošarju za tople in tolažilne besede ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsi njeni žaljujoči

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od tvoje življenja.

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila draga mama, babica in prababica.

Helena Gomboc

Fartekova mama

iz Štefana Kovača ulica 6 v Murški Soboti
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, upokojencem, znancem in prijateljem, najlepša hvala kolektivoma Pomurskih mlekar in hotela Diana ter vsem, ki ste darovali vence, šopke, sveče, za izrečena sožalja in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala dr. Šavliovi in dr. Kološevi. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Komunale M. Sobota.

Žaljujoči vsi njeni

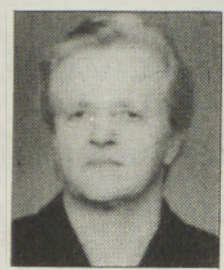
V življenju le skrb in delo ste poznali, a zdaj trdno ste zaspali. Odšli ste tja, kjer ni več bolečin, a na vas vedno bo ostal spomin.

ZAHVALA

Po kratki boleznini nas je tiho in nepričakovano v 78. letu za vedno zapustila draga teta

Katarina Toth

roj. Zver
iz Murske Sobotne

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, šopke in za sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej hvala g. župniku Režonji za pogrebni obred, bratovskim pevcem za odpete žalostinke in vsem, ki so kakorkoli pomagali ob slovesu.

Žaljujoča nečakinja Anica z družino

Bolečina da se skriti, tudi solze ni težko zatajiti, le tebe, dragi mož in očka, nam ne more nihče več vrniti.

ZAHVALA

V 46. letu nas je nepričakovano zapustil dragi mož, očka, sin in brat

Franc Kolarič

iz Beltince

Ob boleči izgubi se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter za svete maše. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Farkašu za besede slovesa. Hvala sindikatu in sodelavcem Mure, Dušanovim sodelavcem in sošolcem, Matejinim prijateljicam ter Danijelinim sošolcem.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Žaljujoči vsi njegovi

Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno, a kar ni njeno, nam ne more vzeti. In to, kar je neskončno dragoceno, je večno in nikdar ne more vzeti.

V SPOMIN

Tiha bolečina in žalost spremenjata spomin na 16. junij 1994, ko nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustila naša draga žena, mama, sestra, svakinja in teta

Magdalena Laco

s Hodoša 58

Minile skupne so poti, ostal nam je samo spomin na skupne srečne dni. Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu, ki ji poklanjate rože in prižigate sveče.

Žaljujoči vsi njeni

*Kako je hiša prazna,
odkar te ni.
Prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*

ZAHVALA

V 78. letu je odšla od nas naša draga mama, babica, sestra in teta

Marija Globovšek

iz Krizevec pri Ljutomeru

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, pospremili našo mamo na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče in v druge namene.

Iskreno se zahvaljujemo tudi osebju bolnice v Rakičanu za nesebično pomoč med boleznijo. Posebna hvala g. župniku, g. Dragu Rakušu za besede slovesa, pevkam za odpete žalostinke ter godbeniku za odigrano Tišino.

Vsi njeni

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

28. maja nas je v 59. letu za vedno zapustil naš dobri mož, oče in dedi

Štefan Mitnjek

iz Jakobovega naselja 93
v M. Soboti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, za svete maše, sveče in dobredelne namene.

Posebej hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS za ganljive besede slovesa ter g. Marušiču za odigrano Tišino.

Vsem še enkrat lepa hvala!
Žaljuči vsi tvoji najdražji

*V življenju le delo na zemlji si poznal,
sedaj od vsega truden si zaspal.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večni bo ostal spomin.*

ZAHVALA

Po težki in kruti boleznini nas je star komaj 51 let mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, brat, svak in ujec

Ivan Pucko

iz Velike Polane 188

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence, sveče, svete maše, nam pa izrekli sožalje. Posebej hvala sosedom, sorodnikom, botrini, kolektivu Industrije konfekcije Velika Polana, g. duhovniku, pevcem in vsem znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem iskrena hvala!
Žaljuči vsi njegovi najdražji

SPOMIN

Alojz Horvat - Pubi

Beltinci
16. 6. 1994

Nikoli nismo slutili, da bo za tabo ostala taka praznina.

Prisrčna hvala vsem, ki mu prižigate svečke in z rožami krasite njegov grob.

Vsi njegovi

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 69. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče in ajta

Jože Forjanič

iz Pertoče 23

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na v teh težkem trenutku priskočili na pomoč. Posebna hvala dr. Murnu in medicinski sestri Danici ter osebju internega oddelka v Murski Soboti za njihovo požrtvovalnost. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem darovalcem cvetja, sveč in sv. maš.

Pertoča, 8. 6. 1995

Žaljuči vsi, ki smo ga imeli radi

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala in skrbela.
Srce ljubeče zdaj v grobu spi,
nam pa solzijo se oči.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je za vedno zapustila draga žena, mama, sestra, tašča in stara mama

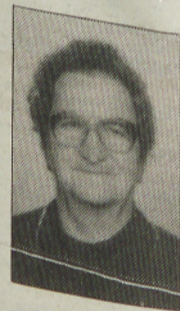
Rozalija Farič

iz Kupšinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Žaljuči vsi, ki smo te imeli radi

*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni,
prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča in babica

Vilma Gubič

iz Trdkove

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke, sveče in za svete maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej hvala gospodoma župnikoma Ficku in Kozarju za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Hvala osebju internega oddelka soboške bolnišnice in dr. Tobijevi ter Pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuči: sinovi Stanko, Štefan in Janez z družinami, hčerka Brigita z družino ter vnuki Štefan, Klavdija, Nina, Nives in Anamarja

V cvetu mladostne moči
je zadnji življenjski tek sklenil

**Bojan
Dražnik**

17. 8. 1971-27. 5. 1995

Ob boleči izgubi ljubega moža, atija, sina in brata se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili v dneh slovesa z nami, nam izrazili sožalje ali poslali pisna sožalja, darovali cvetje in sveče.

Posebno zahvalo namenimo Upravi za notranje zadeve M. Sobota, sodelavcem OKC-ja, Policijskemu sindikatu, Združenju Sever, godbi, pevcem, g. Konradu in g. Tömarju za poslovlilne besede, zdravstvenemu osebju v Radencih in Rakičanu, bojanovim sošolcem in prijateljem, sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste Bojana pospremili v mnogo prerani grob.

Žaljuči: žena Vesna, hčerkica Tjaša, oče Ljubo, mama Anica, sestra Mateja in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage stare mame

Gizele Glavač

roj. Šipoš
iz Beltincec

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, v dobredelne namene in mi izrekli sožalje. Hvala dr. Jožetu Zadravcu za dolgoletno požrtvovalno zdravljenje, g. župniku Jožetu Hozjanu za ganljiv pogrebni obred in moškemu pevskemu zboru iz Beltincec za čutno odpete žalostinke. Hvala tudi Pogrebništvu M. Juriča za organizacijo pogrebne svečanosti in Cvetličarstvu Marije Ferenčak.

Ne morem najti dovolj primernih besed, s katerimi bi se zahvalil družini Forjan in Juliški Šipoš za dolgoletno skrb in nego moje stare mame ter za vse tople in bodrilne besede, s katerimi so mi ves čas stali ob strani.

Vsem skupaj in vsakomur posebej še enkrat iskrena hvala!
Vnuk Benjamin

*V življenju le skrb in delo si poznala,
a zdaj trudno si zaspala.
Odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 89. letu nas je tiho zapustila naša draga

Marija Banko

roj. Žibrik
iz Sebeborca 120

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo pospremili k njenemu zadnjemu počitku, darovali vence, cvetje in sveče, nam izrazili ustna in pisna sožalja ter sočustvovali z nami.

Posebna hvala g. duhovniku Balaziču in pevcem za pogrebni obred, godbi na pihala iz Bakovec in GD Sebeborci.

Še enkrat - iskrena hvala!
Žaljuči vsi njeni

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

Po kratki boleznini nas je v 83. letu zapustila draga mama, sestra, tašča in babica

Marija Horvat

roj. Jeneš
iz Gasilske 19 v Odrancih

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, za sv. maše in nam izrekli sožalje.

Hvala g. župniku Kozarju za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Mariji Marič za ganljive besede slovesa.

Hvala vsem zaposlenim v Zdravstvenem domu Črenšovci. Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žaljuči sin Ignac z ženo Marijo, vnuka Darko in Matej ter sestra Terezija z družino

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 65. letu nas je zapustila

**Helena
Kranjec**

iz Sebeborca 87a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem. Hvala za darovano cvetje, sveče in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem pa za odpete žalostinke. Lepa hvala govorniku Hotela Diane. Vsem še enkrat lepa hvala!

Vsi njeni

Vili Žizek - Zizi, ki se je že pred časom srečno vrnil s safarija po Latinski Ameriki, je v Zelenu jezercu v soboškem parku pustil kroležnega krokodila, ki ga je dobil s križanjem čilске in kubanske vrste.

Čilski geni v tem morilskem stroju so ga opremili z antikomunizmom, kubanski pa z antiklerikalizmom. »Krokodila bomo krmili s pravično mešanico tistih, ki pravijo, da so zeleni dali v parku zgraditi odlagališče odpadkov.« je izjavil Zizi.

Andrej Gerenčer - Broker je pred kratkim obiskal znani lepotni studio Venus v M. Soboti in si dal narediti podočnjake. Žalosten pogled dobi vedno, ko vidi režečega se Caponeja, tako da je v takih trenutkih že čisto podoben Kučanu - Sezonzcu. Štefka ju še ločuje, Brokerjeva tajnica Cica pa je že začela pisati knjigo z naslovom »Kučan in jaz«.

Jožef Kocon jr. - Nikolaj Drugi Lendavski se je zapletel v spor z znanim lendavskim umetnikom. Oba bi rada izkopal osamosvojitveno lipo na trgu in na tistem mestu postavila: župan kapelico v čast (svetemu) Nikolaju, Umetnik svoj kip. Slovenska manjšina se bo zatekla v vaticanske gozdove.

Direktor Potrošnika Jože Kovač - Hammersmith je odločen, da bo postopek demarkizacije svoje trgovske mreže izpeljal do konca. Najprej je prenehal podpirati markovski nogomet, zdaj je novemu diskontnemu centru dal ime »Bauta« namesto »Bunta«.

Na zadnjem zletu soboške triglavske zavarovalnice je Rudi Cipot - Džekson zavarovalnim agentom prikazal nekaj posebnih prijemov za pridobivanje novih zavarovancev iz rodu štirinožcev. »Tem cenjenim klientom se je potrebno približati na njihovem nivou.«

Ljutomerski župan Ludwig Bratuscha - Aaron je šolskim ravnateljem poslal okrožnico, v kateri jim naroča, naj se pouk v prihodnje izvaja v ptujskem narčju, pri zgodovini pa naj se poudarja, da so turški vpadi udarjali na Prlekijo iz prekmurske smeri. Pri zadevnem ministrstvu je že zahteval, da se Prlekija podredi ptujski šolski nadoblasti.

RESEDA NI KONJ

Dolgo zamolčani škandal

Ljutomerski črno-beli so trinajstega maja na Žalah v velikem sijaju praznovali zmago nad sovragom. To so storili temeljito in v skladu z domačo tradicijo svojo zmago tudi temeljito zalili. Kot se je nižalo vino, tako so rasla domojubna čustva, ki so jih izražali čedalje glasneje. Njihov avtobus je v veselem ritmu vozil proti domačim krajem. Gostilna Pod klancem je bila ravno pravšnja za postanek. Opraviti je bilo treba najnujnejša kmečka opravila, podojiti, skidati gnoj, nahraniti in napojiti živino. Vse je bilo tako lepo, da lepše ne bi moglo biti. Vendar zlodej nikoli ne počiva, dela nadure in še čez. In jim je poslal nesrečo, ne-

srečo v obliki še enega avtobusa. Iz njega je donela vesela partizanska pesem, ki pa je naglo zamrla, ko so se ven usuli ljutomerski barvni in se iz oči v oči srečali s svojimi najdražjimi znanci in prijatelji iz domačega kraja. Na poti v glavno mesto na praznovanje velike zmage so si spotoma dajali ritem z nagibanjem pletenk in drugih podobnih instrumentov. Narava jih je prisilila, da so izbrali to prijazno gostilno za biokmetijska opravila. Oboji so se napravili, kot da se ne poznajo, in se v še kar velikem prostoru namestili ločeno, kolikor se je dalo. Skrbno so pazili, da niso naročali enakih jedi. Eni so vzeli kompletne kosila, drugi so jedli obare in golaže. Pri pijači si pa niso dovolili vmešavanja politike in so demokratično pili vsepočez.

Napetost v lokalu je rasla, bilo je samo vprašanje časa, kdaj bo počilo. Muha je sedla na nos in začela mirno jesti ostanke hrane. Lastnik nosu je zamahnil, sosed je mislil, pravzaprav nič ni mislil, pač pa takoj udaril. In izbruhnili je prečudovit vsesplošen pretep. Natakariji so poskusili reševati vaze in krožnike, pa je bilo že prepozno. Črna Marija je s torbico nabijala po-

glavi rdečega barona, ta jo je brcal v gleženj. Dva rdečelasca sta se pod mizami valjala in objemala, kot bi se ljubila. V kotu je debeluh poskušal mahati okrog sebe kar na slepo, vendar je bila zmeda pretepačjih se teles pregosta in ni prišel do pravega zamaha. Kmalu ni bilo mogoče prepoznati, kdo se s kom tepe, tako da so dvoboji počasi izgubljali politično vsebino in se končali na osebni ravni. Dva rdeča sta zapletena v ostrem boju kričala: »Ti si moja Trezo! Ti si pa moja Ivanka!« Ob tem sta srdito mlatila drug po drugem. Poleg njiju je črni držal za vrat svojega strankarskega kolega in hropel vanj: »Ti si nam jajca kradel, ti bom zdaj pokazal.« Junaški boj je bil čedalje srditejši in lahko bi se slabo končalo, če ne bi v

hrup zarezala policijska piščalka. Tudi najbolj srboritim se je mile storilo, kot da bi zažgole slavček. V trenutku so bili vsi najbolj vpludni ljudje, pomagali so drug drugemu na noge, se opravičevali in drug drugemu z obleke stepali prah. Policist je strogo gledal zdaj tega, zdaj onega in z gromkim glasom vprašal: »Kaj se tu dogaja?« »Nnnič,« je zajeljal nekdo. »Gospod je padel, pa sem mu pomagal na noge.« »Aa tako,« je odleglo policistu, obrnil se je k točilni mizi in naročil malo pivo. Za njegovim hrbtom so si nekateri še pokazali osle, vendar se so kmalu tudi ti pomirili. »Zdaj je pa že čas, da gremo dalje,« je svoje pozvala Črna Marija. »Tudi mi smo že pozni,« so odvrnili z druge strani. Lepo složno so počasi v mešanih parih zapuščali gostilno, se spotoma pomenkovali in samo kak strgan žep, pomečkan suknič ali skuštrana frizura so dali vedeti, da je tu bilo malo prej še zelo živahno. Šoferja sta še potrobila drug drugemu in odpeljali so se vsak na svojo stran.

Tako se je v Ljutomeru končala druga svetovna vojna ter se je začel čas sprave in razumevanja.

V NEDELJO, 18. JUNIJA 1995, OB 14.00 V MAČKOVCIH

MOTOCROS

DRŽAVNO PRVENSTVO V RAZREDU 80, 125 IN 250 CCM.
SODELUJEJO TUDI KOROŠAK, JAUŠEVEC IN LANG IZ RADENCEV.

VABI AMD ŠTEFANA KOVAČA IZ MURSKA SOBOTE

Tudi pse masirajo

V Nemčiji se je razpasla moda alternativnih živinozdravnikov. Masaža psov, lajšanje konjskih bolečin z elektronskimi napravami in predpisovanje petersiljevih kapljic domačim ljubljencem.

Neka ženska iz Bad Homburga na veliko oglašuje svoje čudežne zdravilne sposobnosti: ukvarja se namreč z masažo refleksnih con na stopalih, terapija pa je zlasti učinkovita pri govedu, konjih, papagajih in perutnini. Živali je v Nemčiji veliko: 300.000 konj, 16

milijonov govedi, 26 milijonov prašičev ter 10 milijonov psov in mačk, zato ne preseneča, da si alternativci na vse kripnje prizadevajo, da bi obvladali ta velikanski trg.

Sejem rabljenih avtomobilov

Ponudba rabljenih avtomobilov na sejmšču pri soboškem Agroservisu je bila minulo nedeljo nekoliko manjša, saj so prodajalci ponujali le 39 vozil, prodali pa štiri.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Zastava 101	1990	53.000	320.000 SIT
Zastava 101	1989	69.000	3.400 DEM
Golf J	1983	160.000	2.700 DEM
Škoda Favorit	1990	73.000	6.500 DEM
Mercedes 190 E	1985	127.000	17.500 DEM
Mercedes 200 D	1979	260.000	5.000 DEM
Mercedes 200 D	1982	160.000	8.000 DEM
Renault 5	1993	24.000	10.500 DEM
Lada Samara 1300	1993	37.000	9.500 DEM
Fiat Uno SIE	1991	55.000	10.300 DEM
Opel Vectra 1,6	1990	69.000	16.800 DEM
Jugo 55 Koral	1990	64.000	4.000 DEM
Škoda Favorit	1993	37.000	10.500 DEM
Renault 4 GTL	1986	83.000	2.000 DEM

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murška Sobota	Tržnica Gorjanci	Tržnica Radgona Ljutomer
Jabolka	180	180	150
Pomaranče	180	180	160
Banane	150	140	160
Limone	200	180	160
Broskve	450	400	480
Marolice	450	400	480
Kivi	240	300	320
Jagode	240	320	400
Čiašnje	350	300	300
Paradižnik	200	200	180
Paprika	300	-	-
Čebula, stara	150	160	160
Čebula, mlada	200	180	200
Kumara	200	180	180
Lubenice	150	160	160
Krompir, mlad	150	150	150

Lendavski pereci

Če bi vas, dragi moji nekdanji prebivalci stare Občine Lendava, vprašal, kam pojedete v nedeljo dopoldne, bi mnogi odgovorili: »K Vidu, na prošenje!« Minili so časi, ko so na romarske šode hodile le stare »mamce«, saj v zadnjih nekaj letih prihajajo turisti, ki prej zaradi rdečih (pa ne molitvenih) knjižic niso prihajali. No ja, k Vidu v katastrski občini Strehovci, kjer je znameniti denček z vodo, ki zdravi oči, sicer že prej ni bilo tvegano priti, pa bi se lahko na partijskem sestanku opravičil, da si samo le mimo na poti v vinograd. Izgovor bi bil utemeljen - preprečiti kajti »rdečim« ni bilo prepovedano pitje alkohola. Prej narobe radi so ga »uknili« in marsikdo je imel tudi rdeči nos!

V nedeljo se torej vidimo pri Vidu, kjer bo za pijačo treba seveda plačati. V »bankaš« pa ne bo treba seči, če se bomo ustano ob značevi vinski kleti in nas bo povabil na »kupico« vina. Boleč pa se, da se na to ne kaže preveč zanašati, ko pa izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da imajo »dobrotniki« v času prošenja kleti zaprte. Tako je bilo v nedeljo tudi pri Sv. trojici v Lendavskih gorcah! Zdaj, ko jih na to opozarjam, »šimsfama«, imajo pripravljeno da se popravi. Po drugi strani pa vidim spet gostince, ki bodo imeli pri Vidu »šanke«: žugajo mi, ker jim z namigi na obisk vinskih kleti odganjam goste. Kaj storiti, da bo volk sit in koza cela?

Ko bi človek mislil na vse posledice svojega ravnanja, ne bi prišel nikamor! V Lendavi, denimo, smo se dolgo drenchali z mestni bencinski črpalki. Potem ko so zgradili sodoben bencinski servis v Doljem Lakošu, smo mislili, da bomo lahko tako hitro »natankali«, kot to lahko sicer storimo v katerem od novih gostinskih lokalov, »kafičev«, ki so odgnali goste rednih oštarjiam, a smo se zmotili: tudi v Lakošu je treba stati v vrsti kot pri velikonočni spovedi. Vzrok: »navalili« so madžarski hrvaški avtomobilisti. Končno so se pri Petroflu zganili in zdaj po toliko sestankih - napovedujejo gradnjo sodobne črpalke na lokaciji ob Črncu, kjer je za zdaj »deponija« Gradbenika. Upamo da zaradi bližnjega potoka ne bo v bencinu neljubih primesi. Tudi jih ne bo smelo biti, sicer bomo oddirjali na Naftino črpalko, ki jo kani zgraditi blizu »fasz« čarde v Trimlinih, seveda, če je bodo »zasedli« Medžimurci. Ostajata še dve drugi (novi) »madranci« »tankanke« na črpalci v Odrancih, ki je tik pred otvoritvijo, ali »pumpi« na Hotizi, ki bo edina (če se peljemo iz Murske Sobote v Lendavo) na levi strani ceste.

Tako! Včasih smo rekli, da človek živi od kruha, zdaj pa bi nanoslo tako, da živimo predvsem od tekočin, ko pa nam vsak dan orog ponujajo vino in - bencin. Še sreča, da ni več mrtvih!

Turnišče: cene pujskov

Za prejšnji sejmski četrtak v Turnišču bi skorajda lahko pisali, da je bil letos rekorden. Nanj so namreč rejci pripeljali kar 92 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Povpraševanje seveda ni bilo tolikšno, zato je lastnike zamenjalo le 40 živali. Za par je bilo potrebno ostati od 12.000 do 15.000 tolarjev.

Moja domača banka Pomurska banka d.d. Murška Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 13. junija 1995, tečaj velja od 14.06.1995 od 00.00 dalje. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 12. junija 1995 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.156,4872	1.135,00	1.170,00
Francija	100	2.314,2757	2.276,00	2.319,00
Nemčija	100	8.132,8217	8.889,00	8.200,00
Italija	100	6,8893	6,70	6,90
Švica	100	9.849,6604	9.688,00	9.981,00
ZDA	1	114,2011	112,90	114,80

Obvestilo lastnikom »starih« nemških mark

Cenjene varčevalce obveščamo, da po 30. juniju 1995 »stare« nemške marke ne bodo veljale kot plačilno sredstvo.

LB Pomurska banka bo »stare« nemške marke zamenjavala do četrtka, 22. junija 1995 v razmerju 1:1, po tem datumu pa bo ob zamenjavi obračunavala 1 % provizijo.

Varčevalcem svetujemo, da »stare« nemške marke položijo na hranilno knjižico ali jih pravočasno zamenjajo v menjalnici.

Na ta način se boste znebili nepotrebnih skrbi in stroškov.